

Luqaasa Wonggeliyaa Mishiraachchuwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Luqaasa Wonggelee Yesuusa, koiro yaana gi wottidaagaa, Israa7eela ashshiyaagaa, hegaadankka asaa naata ubbaa ashshiyaagaa yaagidi odees. Luuqaasi Yesuusa Xoossaa Ayyaanai xeesidoogee “Hiyyeesatuyyo wonggeliyaa mishiraachchuwaa odanaassa” gidiyoogaanne ha Wonggelee asaassi de7iya dumma dumma metuwaa qaariyo wolqqaa oiqqidaagaa gidiyoogaa odees. Luqaasa Wonggeliyaa gidдон, Yesuusabaa odiya koiro miraafetuuninne qassi Yesuusi saluwaa pude kiyidoogaa odiya wursetta miraafetun darissidi, odidoi ufaissaabaa. Yesuusi saluwaa kiyidoogaappe guyyiyan Kiristinnaa ammanoi waani diccidaakkonne waani aakkidaakko odiya taarikiyaa ha maxaafaa xaafida bitanee Yesuusi Kiittidoogeetu Oosuwaa maxaafan odiis.

Kiitanchchatu mazamuriyaabaa, Yesuusi yelettido wode henttanchchati biidi be7idoogaa yootiya taarikee, Yesuusi naatettan de7iiddi Beeta Maqidasiyaa biidobai, qaretanchcha Saamiraawiyaanne bayidi beettida na7aa taarikee Luqaasa wonggeliyaa gidдо xalaalan beettiyaageeta. Ha wonggeliyaa gidдон ha gaxaappe hini gaxaa gakkanaashin waannatidi xeelettidabati woosaa, Geeshsha Ayyaanaa,

Yesuusa oosuwaa gidдон maccaasaassi de7iya sohuwaanne Xoossai nagaraa atto giyoogaa.

1-2 Bonchcho Tewofiloosaa, koiro bantta aifiyan be7idaageetuppenne Xoossaa qaalaa odidaageetuppe ekkidoogaadan, nu matan polettida Yohuwaassi daroti taarikiyaa maaran maaran xaafanau doommidosona. 3-4 Hegaa gishshau, neeni tamarido yohuwaa geeshshada erana mala, taani qassi koi ruwaappe doommada, ubbaa akeekan qorada, maaran maaran neessi xaafikko, lo77o yaagada qoppaas.

Xammaqiya Yohaannisi Yelettanaagaa Kiitanchchai Gabreeli Kasetidi Yootiis

5 Yihudaa biittaa kawuwaa Heeroodisa wodiyan, Zakkaariyaasa yaagiyo issi qeesee de7ees. I Abiyya qeesetuppe issuwaa. A machchiyaanne qeesiyaa Aaroona zare; i sunttai Elssaabeexo. 6 Eti naa77aikka Xoossaassi xillo gididi, Godaa higgiiyaanne azazuwaa ubbaa moorennan, naagidi polidosona. 7 Elssaabeexa maine gidido gishshau, etassi na7i baawa; naa77aikka daro cimidosona.

8-9 Bantta qeesetu kayan Zakkaariyaasi Xoossaa sinttan oottishin, qeesetu meeziyaadan, Godaa Beeta Maqidasiyaa gelidi, ixaanaa cuwayanau saamai a gakkiiis. 10 Ixaanaa i cuwayiyo wode, asai ubbai karen eqqidi, Xoossaa woossees.

11 Xoossaa kiitanchchai ixaanaa i cuwayiyo sohuwaappe ushachcha baggaara eqqidi, ayyo beettiis. 12 Zakkaariyaasi heгаа be7idi, dagammidi yayyin, 13 kiitanchchai Zakkaariyaasa hagaadan yaagiis; “Yayyoppa; ne woosai siyettiis.

Ne machchiyaa Elssaabeexa neessi attuma na7a yelana; neeni he na7aa Yohaannisa yaagada sunttana. ¹⁴ I yelettin, neeni daro ufaittana; haratika ufaittana. ¹⁵ Xoossaa sinttan i gita gidana; mattoyiyaabaanne woine eessa uyenna. Biron ba aayee uluwan de7ishin, Geeshsha Ayyaanai aani kumana. ¹⁶ Israa7eela asaappe daruwaa Godaakko, eta Xoossaakko, zaarana; ¹⁷ Godaassi asaa giigissanau, aawatu wozanaa naatukko zaaranau, azazettennaageetakka xillotettaa eraassi zaaranau, Eelaasa ayyaanaaninne wolqqan Godaappe sinttaara bees” yaagiis.

¹⁸ Zakkaariyaasi, “Taani cima; ta machchiyaanne ceeggaasu; hegaa ta aibin eranee?” yaagidi, kiitanchchaa oichchiis.

¹⁹ Kiitanchchai zaarettidi yaagiis; “Taani Xoossaa sinttan eqqiya Gabreela; taani ne sinttan eqqada haasayanau, qassi ha mishiraachchuwaa neessi odanau, tana Xoossai neekko kiittiis. ²⁰ Ha77i siya; ba wodiyan polettana ta qaalaa neeni ammanabeenna gishshau, ta neessi odido yohoi polettanaashin, neeni duudana; ne doonai haasayanau danddayenna” yaagiis.

²¹ “Beeta Maqidasiyaa gidдон i waanidi gam77idee?” yaagidi garamettiiddi, asai zakkaariyaasa naagees. ²² Kare i kiyido wode, haasayanau danddayibeenna. Beeta Maqidasiyaa gidдон i aibakko ajjuutan be7idoogaa asai akeekiis; duudidaagee biradhdhiiddi haasayees.

²³ Ba oosuwaa wodiya wurrssidi, soo biis. ²⁴ He wodiyaappe guyyiyan, a machchiyaa Elssaabeexa

shahaarada, ichchashu aginau bana genttaasu. ²⁵ Elssaabeexa, “Xoossai taakko xeelliis; asa sintan tana yeellaappe ashshanau maaddiis” yaa-gaasu.

Yesuusi Yelettanaagaa Gabreeli Kasetidi Yootiis

²⁶ Usuppuntta aginan Xoossai kiitanchchaa Gabreela Galiila biittan Naazireete giyo katamaa kiittiis. ²⁷ Daawita zare gidiya Yooseefa giyo bitaniyaassi giigida issi geela7eekko Xoossai a kiittiis; he geela7ee sunntai Mairaamo. ²⁸ Kiitanchchai ikko yiidi, “Daro doorettidaaree, saro; Godai nenaara de7ees; nena i daro anjjiis” yaagiis.

²⁹ Mairaama hegaa siyada daro dagammaasu. Dagammada, “Hegee woigiyo sarotee?” yaagada qoppaasu. ³⁰ Kiitanchchai hagaadan yaagiis; “Mairaamee yayyoppa; Xoossan sabettadasa; ³¹ be7a; neeni shahaarada attuma na7a yelana; a sunntaa Yesuusa yaagada sunntana. ³² I gita gidana; qassi Ubbaappe Bolla Xoossaa Na7a geetettana; Godai ayyo a aawaa Daawita kawotettaa immana; ³³ inne Yaaqoobantta zariyan merinau kawotana; a kawotettaassi wurssetti baawa” yaagiis.

³⁴ Mairaama kiitanchchaa, “Taani geela7o gidishin, hegee waanidi hananee?” yaagaasu.

³⁵ Kiitanchchai zaaridi Mairaamo, “Geeshsha Ayyaanai ne bolli yaana; Ubbaappe Bolla Xoos-saa wolqqai nenan shemppana; hegaa gishshau, ne yelana geeshsha na7ai Xoossaa Na7aa geetet-tana. ³⁶ Be7a; ne dabbiyaa Elssaabeexa ceeg-gikkonne attuma na7a shahaaraasu; asai beni

o maine gees; shin a ha77i usuppun agina sha-haara. ³⁷ Hegeenne Xoossaassi danddayettennabi bainna gishshaassa” yaagiis.

³⁸ Mairaama, “Taani Godaa ailliyo; ne qaalaadan, taassi hano” yaagaasu. Kiitanchchainne i matappe biis.

Mairaama Elssaabeexo Xomoosaasu

³⁹ Guutta gallasaappe guyyiyan, Mairaama denddada, deree dariyo Yihudaa giyo biittan de7iya issi katamaa eesuwaa baasu. ⁴⁰ Qassi Zakkaariyaasa soo gelada, Elssaabeexo sarotaasu. ⁴¹⁻⁴² Elssaabeexa Mairaami sarotaa siyido wode, i uluwan de7iya na7ai qaaxxiis. Elssaabeexin Geeshsha Ayyaanai kumin, qaalaa xoqqissada, “Neeni maccaasa ubban anjjettidaaro; ne uluwan de7iya na7ainne anjjettidaagaa; ⁴³ neeni ta Godaa aayyiyaa taakko yaanau, heгаа mala bonchchoi taassi waanidi bessii? ⁴⁴ Neeni saro giyo qaalaa ta uluwan de7iya na7ai ufaissan qaaxxiis; ⁴⁵ Godai neeyyo odido qaalai polettanaagaa ammanidaara neeni anjjettidaaro” yaagada Mairaamissi odaasu.

Mairaama Galata Woosaa Woossaasu

⁴⁶⁻⁴⁹ Mairaama hagaadan yaagaasu; “Taani a ailliyaa tooshettidoogaa i be7ido gishshau, ta shemppoi Godaa bonchchees; ta ayyaanaikka ta Xoossaa tana ashshiyaagan ufaitees. Be7a; wolqqaama Xoossai taassi daro gitabaa oottido gishshau, hachchippe sinttan tana asai ubbai

anjettidaaree yaagana.

A sunttai geeshsha.

⁵⁰ I baassi yayyiya ubbaassi
yeletaappe yeletaa gakkanaashin,
maarotettaa immees.

⁵¹ Ba kushiyan wolqqaama oosuwaa
oottiis.

Otoranchchata eta qofaara laaliis.

⁵² Kawota kawotettaappe duge wottidi,
ziqqan de7iyaageeta xoqqu oottiis.

⁵³ Namisettidaageeta lo77obaa kalissidinne
dureta mela kushe yedettiis.

⁵⁴⁻⁵⁵ Nu aawatussi odidoogaadan,
Abrahaamassinne a zariyaassi Xoossai
maarotettaa merinau immanau hassayidi,
ailliyaa Israa7eela maaddiis”
yaagaasu.

⁵⁶ Mairaama heezzu agina gidiyaagaa keenaa
Elssaabeexi matan uttidoogaappe guyye baggan,
ba soo simmaasu.

Xammaqiya Yohaannisi Yelettiis

⁵⁷ Elssaabeexissi yeliyo wodee gakkinn, attuma
na7aa yelaasu. ⁵⁸ I shoorotinne i dabboti Go-
dai maarotettan iyyo oottido lo77obaa siyidi, iira
ufaittidosona.

⁵⁹ Hosppunta gallassan, na7aa qaxxaranau yi-
idosona; a aawaa sunttaadan, Zakkaariyaasa gi-
idi, sunttanau qoppidosona; ⁶⁰ shin a aayyiya
zaarada, “CHii! Yohaannisa giidi sunttana” yaa-
gaasu.

⁶¹ Eti zaarettidi, “Ne dabboppe he sunttan
xeesettiyai issoinne baawa” yaagidosona.

⁶² Qassi, “Woigi sunttanee?” yaagidi, a aawaa biradhdhidi oichchidosona.

⁶³ Aawai xaafiyoobaa oichchi ekkidi, “Na7aa sunttai Yohaannisa” giidi xaafin, ubbai garamettiis. ⁶⁴ Sohuwaara a doonai dooyettin, inxxarssai birshshettiis; Xoossaa anjjiiddi haasayiis.

⁶⁵ Eta shooro ubbai yayyiis; ha ubba yohoi deree dariyo Yihudaa biittaa ubban daro haasayettiis.

⁶⁶ Siyida asai ubbai hegaa qoppiiddi, Xoossaa wolqqai a bolli de7iyoojaa erido gishshau, “Ha na7ai wode waananeeshsha?” yaagiis.

Zakkaariyaasi Hananabaa Yootiis

⁶⁷ Yohaannisa aawaa Zakkaariyaasan, Geeshsha Ayyaanai kumin, hagaadan hananabaa yootiis;

⁶⁸ “Ba asaa maaddanau yiidi, eta wozido gishshau,

Godai, Israa7eela Xoossai anjjetto.

⁶⁹⁻⁷⁰ Kaseesappe de7iya hananabaa yootiya geeshshatu doonan haasayidoogaadan, ba ashkkaraa Daawita zariyaappe denttidi, nuna ashshiya wolqqaamaa nuukko kiittiis.

⁷¹ Xoossai nu morkketuppenne nuna ixxiyaageetu ubbaa kushiyaappe nuna ashshees.

⁷²⁻⁷³ Hagaadan nu aawatussi maarotettaa immiis.

Nu aawaa Abrahaamassi caaqqido caaquwaa geeshsha maachchaa qoppiis.

⁷⁴⁻⁷⁵ Aani nu morkketu kushiyaappe nuuni attidi, yayyennan nu de7uwaa wodiya ubban Xoossaa sinttan geeshshatettaanne xillotettan ayyo oottanau,

nuna danddayissiis.

⁷⁶ “Ta na7au, neeni Godaa ogiyaa
giigissanau appe sinttau biyo gishshau,
Ubbaappe Bolla Xoossaassi oottiya
hananabaa yootiyaagaa geetettana.

⁷⁷ Xoossai eta nagaraa atto giyoogan
a asai attanau danddayiyoogaa
eta erissanau baasa.

⁷⁸ Hegeenne, nu Xoossaa maarotettainne
qaretai daro gidiyo gishshau,
saluwaa poo7uwaa i nu bollan poo7issana;

⁷⁹ he poo7oi nuna sarotaa ogiyaa kaalettanau,
xumaaninne haiquwaa kuwan
de7iyaageetussi poo7ana”
yaagiis.

⁸⁰ Guutta na7ai diccidi, ayyaanan minniis; Is-
raa7eelatussi qoncciyen beettana gakkanaassi
bazzuwan de7iis.

2

Yesuusi Yelettiis *(Maatiyoosa 1:18-25)*

¹ He wode, sa7an de7iya asa ubbaa sunttai
xaafettana mala, Roome biittaa kawoi,
Augisxxoosi azaziis. ² Asaa sunttai koiro
xaafettiyo wode, Qereneyoosi Sooriyaa biittaa
haariyaagaa. ³ Asa ubbai huuphiyan huuphiyan
xaafettanau, ba yelettido biittaa biis.

4-5 Yooseefi qassi Daawitantta keettanne zare gidido gishshau, ayyo giigida Mairaamiira xaafetanau Galiilan de7iya Naazireete katamaappe Yihudaa biittan Beetaliheeme giyo Daawita kamaa issippe biis. ⁶ He wode Mairaama shahaara; eti yan Beetaliheemen de7ishin, a yeliyo wodee gakkiiis; ⁷ ba baira na7aa yelaasu; imattai aqiyo keettan sohoi baina gishshau, maayuwan na7aa xaaxada, miizzai kattaa wottin miyo qoriyan zin77issaasu.

Henttanchchatanne Kiitanchchata

⁸ He deren dorssaa wudiyaa qamma heemmiiddi, dembban aqiya asati de7oosona. ⁹ Godaa kiitanchchai etakko yiis; Godaa bonchchoi eta yuuyi aadhdhidi poo7iis. Eti daro yayyin, ¹⁰⁻¹¹ kiitanchchai eta, “Hachchi Godai Kiristtoosi, ashshiyaagee Daawita kataman yelettidoogaassi taani asa ubbaa ufaissiya mishiraachchuwaa intteyyo odiyo gishshau, yayyoppite; ¹² maayuwan xaaxettida gacino na7ai miizzai kattaa wottin miyo qoriyan zin77idaagaa demmanaagee intteyyo malaata gido” yaagiis.

¹³ Akeekennan he kiitanchchaara daro saluwaa kiitanchchati kiyidi beettidosona.

¹⁴ Xoossaa galatiiddi,
 “Salo ubbaappe bolla saluwan
 de7iya Xoossaassi bonchchoi gido.
 Sa7an a ufaissiya asaassi
 sarotetta gido”
 yaagidosona.

¹⁵ Kiitanchchati etappe shaahettidi, saluwaa biichchidaashin, dorssaa heemmiyaageeti bantta gidдон, “Ane Beetaliheeme gakkanaashin biidi,

Xoossai nuussi odido yohoi hanidaagaa be7oos” yaagidosona.

¹⁶ Eesuwani yiidi, Mairaamonni Yooseefa demmide, miizzai katta wottin miyo qoriyan gacino na7ai zin77idaagaa be7idosona. ¹⁷ Eti be7ido kiitanchchai ha guutta na7aabaa etassi odidoogaa erissidosona. ¹⁸ Hegaa siyida ubbai dorssaa heemmiyaageeti odido yohuwan garamettiis. ¹⁹ Mairaama qassi ha ubba yohuwaa ba wozanaa gidдон wottada, qoppaidda de7ausu. ²⁰ Dorssaa heemmiyaageeti kase etassi kiitanchchai yootidoogaadan hanin, siyido ubbaa gishshaunne be7ido ubbaa gishshau, Xoossaa galatiiddinne bonchchiiddi simmidosona.

Guutta Na7aa Yesuusa Beeta Maqidasiyaa Efiidosona

²¹ Hosppun gallasaappe guyyiyan, Yesuusi qaxxarettiyo wodee gakkini, Mairaama a yelanau shahaaranaappe kase kiitanchchai a sunttidoogaadan, a sunttai Yesuusa geetettiis.

²²⁻²³ Muuse higgee azaziyoogaadan, Mairaamissinne Yooseefassi geeyiyo wodee gakkini, Godaa higgee, “Baira yelettida attuma ubbai Godaassi dummatidaagaa geetetto” giidoogaadan, Godaassi Yesuusa immanau Yerusalaame efiidosona. ²⁴ Qassi Godaa higgee, “Naa77u buuba haraphpheta woikko naa77u mara haraphpheta” giidoogaadan, Godaassi yarshshuwaa yarshshanau efiidosona.

²⁵⁻²⁶ Yerusalaamen Simoona giyo bitanee de7ees; i Xoossau yayyiya xillo asa; qassi Israa7eelati attiyo wodiyaa naagiiddi de7ees.

He wode, Geeshsha Ayyaanai a bolli de7iyaagee, “Godai tiyido Kiristtoosa be7ennan haiqqakka” yaagidi, a erissi wottiis. ²⁷ Simooni ayyaanai kaalettin, Beeta Maqidasiyaa geliis. Aayyiyaanne aawai higgee azaziyoogaadan, guutta na7aa Yesuusa Beeta Maqidasiyaa ehin, ²⁸ Simooni he na7aa idimmidi, Xoossaa galatiiddi yaagiis.

²⁹⁻³¹ “Ubbaa Haariya Godau, neeni asa ubbaa sintan

giigissido ne ashettaa

taani ta aifiyan be7ido gishshau,

ha77i ne qaalaadan,

taani ne aillee sarotan haiqqana.

³² He ashettai Israa7eela gidenna asau

nebaa bessiya poo7o mala;

qassi ne asaa Israa7eelassi bonchcho”

yaagiis.

³³ Yooseefinne Mairaama Simooni Yesuusabaa odidoogan garamettidosona. ³⁴⁻³⁵ Simooni eta anjjiis; anjjidi a aayyiyo Mairaamo, “Israa7eelan de7iya darotu kunddettaassinne dendduwaassi a ixissiyaageetussi Xoossaappe malaata gidanau, qassi darota wozanan de7iya geemmida qofai qonccana mala, ha na7ai Xoossaappe dooret-tiis. Ne wozanaakka qara bisuwaadan, qaretai qanxxana” yaagiis.

³⁶ Aseera zersettaappe yelettida Panu7eela na7iyaa Haanna hananabaa yootiyaaro. A ba geela7otetta azinaara laappun laittaa de7aasu. ³⁷ I azinai haiqqin, hospun tammanne oiddu laittaa azina gelennan de7aasu. A daro cima; qassi xoomaidanne woossaidda

gallassinne qammi Xoossau goinnaasu; Beeta Maqidasiyaappe kiyennan de7aasu. ³⁸ He saatiyankka shiiqada, Xoossaa galataasu. Qassi Xoossai Yerusalaame wozin be7ana yaagidi naagiya asaa ubbau na7aabaa odaasu.

Naazireete Simmidosona

³⁹ Eti Godaa higgee azazidoogaadan, ubbabaa polidoogaappe guyye baggan, Galiila biittan de7iya Naazireete giyo bantta katamaa biidosona. ⁴⁰ Na7ai diccidi minniis; aadhdhida eratettaa aani kumiis; ayyaanann minniis; Xoossaa aaro kehatettaa a bolli de7ees.

⁴¹ Yesuusa aayyiyaanne aawai laittan laittan, Paasikaa gallassaa bonchchiyo wode, Yerusalaame boosona. ⁴² I yelettoosappe tammanne naa77u laitta gidin, haroodeegaadanka Yerusalaame biidosona. ⁴³ Paasikaa gallassaa bonchchiyo wodee wurin, eti guyye bantta soo simuwaa doommidosona; shin Yesuusi so asai erennan Yerusalaamen attiiis. ⁴⁴ Eti ogiyaa asaara issippe de7ees giiddi, issi gallassa ogiyaa biidosona. Bantta dabbuwaa giddooninne eriyo asaa gidдон a koyidosona.

⁴⁵⁻⁴⁶ Xayin a koyiiddi, Yerusalaame simmidi, Yesuusi Beeta Maqidasiyan tamarissiyaageetuppe siyiiddinne eta oichchiiddi eta gidдон uttidaagaa heezzantto gallasaappe guyyiyan demmidosona. ⁴⁷ A doonaappe kiyiyaabaa siyida ubbai i immiyo era zaaruwan garamettiis.

⁴⁸ Aayyiyaanne aawai a be7idi garamettidosona. Mairaama, “Ta na7au, nuna aissi hagaadan oottadii? Ne aawainne taani nena koyiiddi, daro tuggatida” yaagaasu.

⁴⁹ Yesuusi zaaridi, “Tana aissi koyidetii? Taani ta Aawaa keettan de7anau bessiyooгаа erekketii?” yaagiis. ⁵⁰ SHin i giidobaa eti akeekibookkona.

⁵¹ Etaara duge Naazireete biis. Yan etassi azazettes. Mairaama ha ubba yohuwaa ba wozanan wottausu. ⁵² Yesuusi aadhhdida erattet-taaranne geesaara dicciiddi, Xoossaaninne asan sabettiis.

3

Xammaqiya Yohaannisi Tamaarissido Timirtiyaa

(Maatiyoosa 3:1-12; Marqqoosa 1:1-8; Yohaannisa 1:19-28)

¹ Xibaariyoosi, Roome biittaa kawoi kawotido tammanne ichchashantta laittan, PHenxxeniyaa PHilaaxoosi Yihudaa haariyo wode, Heeroodisi Galiila haarees; a ishai Piliphphoosi, Ixuriyaasanne Xiraakonidoosa biittaa haarees; Lisaaniyoosikka Abilaaniisa biittaa haarees.

² Haanninne Qayaafi qeese halaqa. He wode bazzon de7iya Zakkaariyaasa na7aa, Yohaannisakko Xoossaa qaalai yiis. ³ Yohaannisi Yorddaanoosa SHAafaa heera biittaa ubban, “Intte nagaraa atto gaanaassi, nagaraappe simmidi xammaqettite” yaagidi yootiis. ⁴ Hananabaa yootiya Isiyaasi ba maxaafan hagaadan xaafiis;

“Issoi bazzon ba qaalaa xoqqu oottidi,
 ‘Godaa ogiyaa giigissite.
 I hemettana loossuwaakka
 ayyo sitti oottite.

⁵ Gisa biitta ubbai kumana.
Dereenne kerai ubbai baasettidi giigana.

Geella ogee sitta gidana.

Moorettida ogee salallana.

⁶ Asai ubbai Xoossai ashshiyooгаа
be7ana' giis”

yaagiis.

⁷ Hegaa gishshau, Yohaannisi banan xam-
maqettana giidi yiida asaa, “Ha shooshshatoo,
Xoossaa hanqqoi yaana haniyaagaappe baqatana
mala, intteyyo oonee odidai? ⁸ Intte nagaraappe
simmidoogaa erissiyaabaa oottite. Abrahaami
nu aawaa giidi, intte giddon haasayanau
doommoppite. Aissi giikko, ‘Xoossai ha
shuchchata Abrahaamassi na7a kessanaukka
danddayees’ yaagada, taani inttessi odais.

⁹ Beexee mittaa xaphuwan qanxxanau giigi
uttiis. Simmi lo77o aifiyaa aifenna mitta ubbai
qanxxettidi, taman yegettana” yaagiis.

¹⁰ “Yaatin nu ai oottanee?” yaagidi, daro asai a
oichchiis.

¹¹ I asaassi zaaridi, “Naa77u qolee de7iyo urai
issi qoliyaa aibinne bainna urau immo; qumai
de7iyo uraikka hegaadan ootto” yaagiis.

¹² Qaraxaa shiishshiyaageeti xammaqettanau
yiidi, “Tamaarissiyaagoo, nuuni ai oottanee?”
yaagidosona.

¹³ “Higgee azaziyoogaappe aattidi, ekkoppite”
yaagiis.

¹⁴ Wotaaddarati, “Qassi nuuni ai oottanee?”
yaagidi a oichchidosona.

Oichchin, “Wolqqan dafidi, woi wordduwan
mootidi, ooppenne miishsha ekkoppite. Intte

damoozai intteyyo gidana yaagidi, ufaittidi de7ite” yaagiis.

¹⁵ Asai Godai tiyido Kiristtoosa naagiiddinne Yohaannisabaa bantta wozanaa gidдон qoppiiddi, “Hagee Kiristtoosa gidennan aggenna” yaagidi, a mali wottidaashin, ¹⁶ Yohaannisi eta ubbaassi zaaridi, “Taani inttena haattan xammaqais; shin taappe wolqqaamiyaagee yees. Taani a caammaa qashuwaa birshshanaukka bessikke. I inttena Geeshsha Ayyaanaaninne taman xammaqana. ¹⁷ A kushiyan kattaa suraggiyo laidai de7ees. Kattaa qoxxidi, audiyaappe geeshshidi pittees; gisttiyaa gootaran qolees; shin dalaa to7enna taman xuuggana” yaagiis.

¹⁸ Hegaa gishshau, Yohaannisi asaa daro duma zoriyaa zoriiddi, wonggeliyaa mishiraachchuwaa asau yootees; ¹⁹ shin deriyaa haariya Heeroodisi ba ishaa machchiyo Heeroodiyaado ekkido gishshaunne hara iitabaa oottido gishshau, Yohaannisi a hanqqettidi seeriis. ²⁰ Hegaa ubbaa bolli hara iitabaa gujjidi, Heeroodisi Yohaannisa qasho keettaa gelissiis.

Yesuusi Xammaqettiis

(Maatiyoosa 3:13-17; Marqqoosa 1:9-11)

²¹ Ubba asai xammaqettidoogaappe guyye baggan, Yesuusi qassi xammaqettiis. I woossishin, saloi dooyettiis. ²² Geeshsha Ayyaanai haraphphe milatiiddi, a bolli wodhdhiis. Qassi saluwaappe, “Taani siiqiyo ta Na7ai nena; tana nebai ufaissees” yaagiya qaalai yiis.

*Yesuusa Yeletaa Turaa
(Maatiyoosa 1:1-17)*

²³ Yesuusi yelettoosappe hasttamu laitta keena gidishin, tamarissanau doommiis. ²⁴ Asai a Yooseefa na7aa yaagidi qoppiis. ²⁵ Yooseefi Eela na7aa; Eeli Maaxaata na7aa; Maaxaati Leewa na7aa; Leewi Milkka na7aa; Milkki Yoona na7aa; Yooni Yooseefa na7aa; Yooseefi Maataatiyu na7aa; Maataatiyu Amoxa na7aa; Amoxi Naahooma na7aa; Naahoomi Esiliima na7aa; Esiliimi Naage na7aa; ²⁶ Naagee Maa7ata na7aa; Maa7ati Maataatiyu na7aa; Maataatiyu Seemeya na7aa; Seemeyi Yooseefa na7aa; Yooseefi Yooda na7aa; ²⁷ Yoodi Yoonaana na7aa; Yoonaani Reesa na7aa; Reesi Zarubaabeela na7aa; Zarubaabeeli Salaatiyaala na7aa; Salaatiyaali Neera na7aa; ²⁸ Neeri Milkka na7aa; Milkki Hada na7aa; Hadi Yoosaasa na7aa; Yoosaasi Qosaama na7aa; Qosaami Elmmodaama na7aa; Elmmodaami Eera na7aa; ²⁹ Eeri Yoosee7a na7aa; Yoosee7i El77eezara na7aa; El77eezari Yoraama na7aa; Yoraami Maaxaata na7aa; Maaxaati Leewa na7aa; ³⁰ Leewi Simoona na7aa; Simooni Yihudaa na7aa; Yihudai Yooseefa na7aa; Yooseefi Yoonaana na7aa; Yoonaani Eliyaaqiima na7aa; ³¹ Eliyaaqiimi Meliyaa na7aa; Melee Mainaana na7aa; Mainaani Maaxaata na7aa; Maaxaati Naataana na7aa; Naataani Daawita na7aa; ³² Daawiti Isseya na7aa; Isseyi Yobeeda na7aa; Yobeedi Boo7eeza na7aa; Boo7eezi Salimoon na7aa; Salimooni Na7asoon na7aa; ³³ Na7asooni Aminadaaba na7aa; Aminadaabi Raama na7aa; Raami Arnna na7aa; Arnni Hexiroona na7aa; Hexirooni Paareesa na7aa; Paareesi Yihudaa

na7aa; ³⁴ Yihudai Yaaqooba na7aa; Yaaqoobi Yisaaqa na7aa; Yisaaqi Abrahaama na7aa; Abrahaami Taara na7aa; Taari Naakoora na7aa; ³⁵ Naakoori Saruuga na7aa; Saruugi Raa7u na7aa; Raa7u Peeleega na7aa; Peeleegi Ebeera na7aa; Ebeeri SHeela na7aa; ³⁶ SHeeli Qainiima na7aa; Qainiimi Arifaakisaada na7aa; Arifaakisaadi Seema na7aa; Seemi Nohe na7aa; Nohee Laameeka na7aa; ³⁷ Laameeki Maatusaala na7aa; Maatusaali Heenooka na7aa; Heenooki Yaareeda na7aa; Yaareedi Malaali7eela na7aa; Malaali7eeli Qainaana na7aa; ³⁸ Qainaani Heenoosa na7aa; Heenoosi Seeta na7aa; Seeti Addaame na7aa; Addamee Xoossaa na7aa.

4

Yesuusi Paacettiis (Maatiyoosa 4:1-11; Marqqoosa 1:12-13)

¹ Yesuusi Geeshsha Ayyaanani kumidi, Yorddaanoosappe simmiis. ² Ayyaanai kaalettin, bazzo biidi, oitamu gallassaa xalahe halaqan paacettiis. He gallassatun ainne quma mibeenna gishshau, oitamu gallassaappe guyyiyan namisettiis.

³ Xalahe halaqai a, “Neeni Xoossaa Na7aa gidikko ha shuchchaa, ‘Oitta gida’ gaada azaza” yaagiis.

⁴ Yesuusi zaaridi, “Xoossaa maxaafai, ‘Asi Xoossaa qaalaa ubban de7anaappe attin, oitta xalaalan de7enna’ yaagees” yaagiis.

⁵ Xalahe halaqai a gita deriyaa huuphiyaa kessidi, sa7aa kawotettaa ubbaa issi kuttan bessiis. ⁶ Xalahe halaqai, “Ha wolqqa ubbainne bonchchoi taassi imettido gishshau, taani dosiyo

oossinne immana; neessikka immana. ⁷ Hegaa gishshau, neeni taassi goinnikko, ha ubbai neessi gidana” yaagiis.

⁸ Yesuusi zaaridi, “Xoossaa maxaafai, ‘Godau, ne Xoossau goinna; a xalaalau ootta’ yaagees” yaagiis.

⁹ Xalahe halaqai Yesuusa Yerusalaame efidi, Beeta Maqidasiyaa xeeraa kessidi, “Neeni Xoossaa Na7aa gidikko, ane duge guppa. ¹⁰⁻¹¹ Aissi giikko, Xoossaa maxaafai, ‘Xoossai nena naagana mala, ba kiitanchchata azazana’ qassi ‘Eti ne tohoi shuchchan xubettenna mala, bantta kushiyan nena denttana’ yaagees” yaagiis.

¹² Yesuusi zaaridi a, “Qassikka Xoossaa maxaafai, ‘Godaa ne Xoossaa paaccoppa’ yaagees” yaagiis.

¹³ Xalahe halaqai Yesuusa paacciyooqaa ubbaa wurssidoogaappe guyye baggan, ha77issau appe shaahettiis.

*Yesuusi Galiilan Tamaarisuwaa Doommiis
(Maatiyoosa 4:12-17; Marqqoosa 1:14-15)*

¹⁴ Yesuusi Ayyaanaa wolqqan Galiila simmiis. Abai heгаа heeran de7iya biitta ubban odettiis.

¹⁵ I bantta Aihuda woosa keettatun tamaris-siiddi, ubban galatettiis. Yesuusi ba diccido Naazireete katamaa yiis.

*Naazireeten Yesuusa Ixxidosona
(Maatiyoosa 13:53-58; Marqqoosa 6:1-6)*

¹⁶ Haroodeegaadan Sambbata gallassan Aihuda woosa keettaa gelidi, nabbabanau denddiis.

¹⁷⁻¹⁹ Hananabaa yootiya Isiyaasan xaafettidi

xaaxettida maxaafaa ayyo immidosona. He
 maxaafaa dooyidi,
 “Taani hiyyeesaassi
 lo77o mishiraachchuwaa
 yootanau tiyettido gishshau,
 Godaa Ayyaanai ta bollan de7ees.
 Qashettidaageetussi birshshettiyoogaa,
 qooqetussi xeelliyoogaa yootana mala,
 qassi qohettidaageeta qohuwaappe
 kessana mala,
 dosettida Godaa laittaa yootana mala,
 tana kiittiis”
 geetettidi, xaafettida sohuwaa demmiis.

²⁰ Maxaafaa xaaxidi, Aihuda woosa keettan
 naagiyaagaassi immidi uttiis. Aihuda woosa keet-
 tan de7iya asai a akeekidi xeelles. ²¹ Yesuusi
 etassi haasayanau doommidi, “Hachchi nabba-
 bettin, intte siyiyo wode, ha Xoossaa maxaafai
 giidoogee polettiis” yaagiis.

²² Ubbai ayyo markkattidosona. A doonaappe
 kiyiya aaro kehatettaa qaalaa garamettidi, “Hagee
 Yooseefa na7aa gidennee?” yaagidosona.

²³ Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Intte taassi,
 ‘Xaliyaa godau, ne huuphiyaa patta’ yaagiyo
 leemisuwaa yootanaagaa taani geeshshada
 erais. Qassi, ‘Neeni Qifirinaahooma kataman
 oottidoogaa nuuni siyida; hegaadan hagan ne
 biittan ootta’ yaagidi, intte taassi yootana” yaagiis.

²⁴ Qassikka hagaadan yaagiis; “Tumaa gais;
 hananabaa yootiyaagee ba biittan bonchchetti
 erenna.

²⁵ “SHin taani intteyyo tumaa gais; Eelaasa
 wodiyan heezzu laittanne usuppun agina

gakkanaashin, saloi gorddettin, sa7an ubban wolqqaama koshai geliis. Gelido wode, Israa7eelan daro am77e maccaasati de7oosona. ²⁶ Elaasi Sidoona biittan de7iya Siraafita giyo kataman issi am77e maccaaseekko kiitettoorippe attin, etappe ookkonne kiitettibeenna. ²⁷ Hananabaa yootiya Elssaa7a wodiyan Israa7eelan daro inchchirichchaa harggiya asai de7ees. Sooriyaa Naa7imaanappe attin, etappe harai issoinne paxibeenna” yaagiis.

²⁸ Aihuda woosa keettan de7iya ubbai hegaa siyidi, daro hanqqettidosona. ²⁹ Eti denddidi, katamaappe Yesuusa gaxaa efidosona. Efidi kakaara duge olanau katamai keexettido deriyaa huuphiyaa a kessidosona. ³⁰ SHin i eta gid-duwaara kanttidi biis.

*Tuna Ayyaanai Oiqqido Bitaniyaa
(Marqqoosa 1:21-28)*

³¹ Galiilan Qifirinaahooma giyo katamaa wodhdhidi, Yesuusi Sambbatan asaa tamarisseees. ³² A qalalai alaafetettai de7iyo asa qalala mala gidido gishshau, asai a timirttiyaa siyidi garamettiis.

³³ Aihuda woosa keettan iita ayyaanai de7iyo bitanee ba qaalaa xoqqu oottidi, ³⁴ “Hai aggarkkii; Naazireeta Yesuusaa, neeni nuuppe ai koyai? Nuna xaissanau yaadii? Neeni oonakko erais; neeni Xoossaa geeshshaa gidikkii!” yaagiis.

³⁵ Yesuusi he iita ayyaanaa, “Haizza; bitaniyaappe kiya” yaagidi azaziis. Iita ayyaanai a eta matan gufantti yeggidi, ainne qohennan bitaniyaappe kiyi aggiis.

³⁶ Ubbai garamettidi bantta gidдон, “Hagee aiba qaalee? Alaafetettaaninne wolqqan iita ayyaanata azazees; qassi appe kiyidi boosona” yaagidi haasayidosona. ³⁷ Yesuusabai heгаа heeran de7iya biitta ubbaa gakki aggiis.

*Yesuusi Daro Hargganchchata Pattiis
(Maatiyoosa 8:14-17; Marqqoosa 1:29-34)*

³⁸ Yesuusi Aihuda woosa keettaappe denddidi, Simoona soo biis. Biyo wode, Simoona bollotiyaa wolqqaama qoxuwaanne mishuwaa harggada zin77idaaribaa Yesuusayyo yootidosona. ³⁹ I matan eqqidi, qoxuwaanne mishuwaa agga gin, mishoinne qoxoi o aggiis. Sohuwaara denddada etayyo ootta aggaasu.

⁴⁰ Dumma dumma harggiyan ohettida asaa ubbaa awai wullin, akko ehiidosona. Ba kushiyaа eta ubbaa bolli huuphiyan huuphiyan wottidi, ubbaa pattiis. ⁴¹ Pattin xalaheti qassi, “Neeni Xoos-saa Na7aa Kiristtoosa gidikkii!” yaagidi waas-siiddi, daro asaappe kiyidosona. I Kiristtoosa gididoogaa eti erido gishshau, haasayennaadan Yesuusi eta seeridi diggiis.

*Yesuusi Qassikka Galiilan Tamaarissiis
(Maatiyoosa 4:23-25; Marqqoosa 1:35-39)*

⁴² Wonttin kiyidi, asi bainnasaa biis. Asai a koyi-iddi, akko yiis. I eta matappe beenna mala, dig-ganau koyidosona. ⁴³ SHin i, “Taani hara kataman de7iya asaukka Xoos-saa kawotettaa wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootanau bessees. Aissi gi-ikko, Xoossai tana kiittidoogee heгааassa” yaaggiis.

⁴⁴ Yaagidi, Galiilan de7iya Aihuda woosa keet-tatun yootiis.

5

*Yesuusi Koiro Erissiyo Ashkkarata Xeesiis
(Maatiyoosa 4:18-22; Marqgoosa 1:16-20)*

¹ Asai Xoossaa qaalaa Yesuusappe siyiiddi a sugin, Yesuusi Genssereexa abbaa lanqqiyan eqqiis. ² Eqqidi abbaa lanqqiyan de7iya naa77u wolwoluwaa be7iis. Hegan moliyaa oiqqiyaageeti wolwoluwaappe kiyidi, bantta gitiyaa meeccoosona. ³ Yesuusi he wolwolotuppe issuwan, Simoonaagan gelidi, “Ha wolwoluwaa abbaa lanqqiyaappe guuttiyo giddokko shiishsha” yaagidi Simoona woossiis. He wolwoluwaa gidдон uttidi, deriyaa tamarissiis.

⁴ Haasayaa wurssidoogaappe guyye baggan Simoona, “Ciimmatiya sohuwaa shiiqa; moliyaa oiqqanau intte gitiyaa haattan yeggite” yaagiis.

⁵ Simooni zaaridi, “Godau, qamma ubbaa daafuridi, ainne oiqqibookko; shin ha77i ne qaalaadan gitiyaa yeggais” yaagiis.

⁶ Yeggidoogaappe guyye baggan, keehi daro moliyaa oiqqin, gitee daahettana haniis. ⁷ Etaara issippe oottiya hara wolwoluwan de7iyaageeti yiidi banttana maaddana mala, eta wuttin, yiidi naa77u wolwoluwaakka haattai mittana gakkanaashin, moliyaa kunttidosona.

⁸ SHin Simoon PHeexiroosi heгаа be7ido wode, Yesuusa tohuwan kunddidi, “Godau, taani nagaranchcha gidido gishshau, taappe shaahetta” yaagiis. ⁹ Simooninne aara de7iya hara asai ubbai bantta oiqqido daro moliyaa be7idi, garamettidosona. ¹⁰ Hegaadankka Simoonaara issippe

oottiyaageeti, Zabddiyoosa naati, Yaaqoobinne Yohaannisi garamettidosona.

Garamettin Yesuusi Simoona, “Yayyoppa; ha-gaappe sinttan neeni asa oiqqiyaagaa gidana” yaagiis. ¹¹ Eti wolwolota haattaappe gaxaa kessi-doogaappe guyye baggan, ubbabaa aggi bayidi, Yesuusa kaallidosona.

Yesuusi Inchchirichchai Oiqqido Bitaniyaa Pattiis

(Maatiyoosa 8:1-4; Marqqoosa 1:40-45)

¹² Yesuusi katamatuppe issinnen de7ishin, issi inchchirichchai bolla ubban kumido bitanee Yesuusakko yiidi, a be7idi, a sinttan gulbbatidi, “Godau, neeni koyikko, tana pattanau danddayaasa” yaagidi woossiis.

¹³ Yesuusi ba kushiyaa yeddidi, a bochchidi, “Taani koyais; paxa!” yaagin, sohuwaarakka inchchirichchai bitaniyaa yeddi aggiis.

¹⁴ Yesuusi a, “Hagaa oossinne yootoppa; shin qeesiyaakko baada ne bollaa a besa; neeni geeshsha gididoogaa asaa erissanau Muusee azazidoogaadankka yarshshuwaa yarshsha” yaagiis.

¹⁵ SHin Yesuusabai daro sohuwaa gakkiyo wode, cora asai i odiyooogaa siyanaunne bantta harggiyaappe paxanau shiiqoosona. ¹⁶ SHin Yesuusi asi bainnasaa biidi woossees.

Yesuusi Silida Bitaniyaa Pattiis

(Maatiyoosa 9:1-8; Marqqoosa 2:1-12)

¹⁷ Issi gallassi, Yesuusi tamarissishin, Galilaaninne Yihudan de7iya katamaa ubbaappenne Yerusalaameppe yiida Parisaawetinne higgiiyaa

tamaariissiyaageeti he sohuwan uttidosona. Yesuusi hargganchchata pattana mala, Godaa wolqqai a bolli de7ees. ¹⁸ Amarida asati bollai silido issi bitaniyaa halan tookkidi, Yesuusakko ehiidosona; ehiidi, soo gelissanaunne Yesuusa sinttan a wot-tanau koyidosona. ¹⁹ Asai darido gishshau, soo a gelissanau etassi ogee xayin, keettaa huuphiyaa kiyidi, kaaraa lukkidi, bitaniyaa a halaara duge yeddidi, Yesuusa sinttan de7iya asaa gidдон wot-tidosona. ²⁰ Yesuusi eta ammanuwaa be7idi, “Bitaniyau, ne nagarai atto geetettiis” yaagiis.

²¹ Yaagin, higgiiyaa tamaariissiyaageetinne Parisaaweti, “Laa hagee Xoossaa bolli iitabaa haasayiyaagee oonee? Xoossaa xalaalappe attin, harai ooni nagara atto gaanau danddayii?” yaagidi, bantta gidдон qofaa doommidosona.

²² Yesuusi eta qofaa eridi, “Intte intte wozanan hagaadan aissi qoppeetii? ²³ ‘Ne nagarai atto geetettiis’ giyoogee mateeyye woi ‘Dendda eqqada hemetta’ giyoogee matee? ²⁴ Qassi sa7aa bollan nagara atto gaanau taayyo Asa Na7aayyo alaafetettai de7iyoojaa taani inttena bessana” yaagidi, bollai silido bitaniyaa, “Nena gais; dendda eqqa. Yaatada ne halaa tookkada ne soo ba” yaagiis.

²⁵ Sohuwaara eta sinttan denddi eqqidi, ba zin77ido halaa tookkidi, Xoossaa galatiiddi, ba soo biis. ²⁶ Bin eti ubbai, garamettidosona. Daro yayyidi, “Hachchi nuuni ooratabaa be7ida” yaagidi Xoossaa galatidosona.

*Yesuusi Maatiyoosa Geetettiya Leewa Xeegiis
(Maatiyoosa 9:9-13; Marqqoosa 2:13-17)*

²⁷ Hegaappe guyyiyan, Yesuusi kiyidi, giiraa ekkiya Leewa giyoogee giiraa ekkiyo ba sohuwan uttidaagaa demmidi, “Tana kaalla” yaagiis. ²⁸ Yaagin Leewi ubbabaa aggi bayidi, denddi eqqidi, a kaalliis.

²⁹ Leewi ba son Yesuusa mokkanau daro imatuwaa makkiis. Hegan giiraa ekkiyaageetinne hara asai etaara issippe uttidosona. ³⁰ Parisaawetinne higgiiyaa tamarissiya, etaara oottiyaageeti, “Giiraa ekkiyaageetuuranne nagaranchchatuura intte aissi issippe meetii? Qassi aissi issippe uyeetii?” yaagidi, Yesuusi erissiyu ashkkaratu bolli zuuzummidosona.

³¹ Yesuusi zaaridi, “Hargganchchatuppe attin, payyatuyyo aakimee koshshenna. ³² Taani nagaranchchati bantta nagaraappe simmanaadan, eta xeesanau yiidoogaappe attin, xillota xeesanau yabeikke” yaagiis.

*Xoomaabaa Oichchido Oishaa
(Maatiyoosa 9:14-17; Marqqoosa 2:18-22)*

³³ Eti Yesuusa, “Yohaannisi erissiyu ashkkarati daro wode xoomoosona; woossoosona; qassi Parisaaweti erissiyu ashkkaratikka hegaadan ootoosona. SHin ne erissiyu ashkkarati moosona, uyoosona” yaagidosona.

³⁴ Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Bullachchaa yiida asata machchiyo ekkiyaagee etaara de7ishin, xoomissanau danddayeetii? Danddayekketa; ³⁵ shin machchiyo ekkiyaagaa eta matappe efaana wodee yaana; eti he wode xoomana” yaagiis.

³⁶ Yesuusi etayyo leemisuwaa odiiddi, “Ooratta maayuwaappe peeridi, ceega maayo bolli wotti sikkiya asi baawa; hegaadan oottikko, ooratta maayuwaa peererettana; ooratta maayuwaappe peeridoogeekka ceega maayuwaassi giigenna. ³⁷ Ho77o woine eessa ceega ogoron naaqqiya asi baawa; naaqqikko he woiniyaa eessai ogoruwaa daakkana; baukka gukkana; ogoroikka moorettana. ³⁸ SHin ho77o woine eessa ooratta ogoron naaqqanau koshshees; eti issoi issuwaa naagoosona. ³⁹ Gam77ida woine eessa lo77o yaagiyo gishshau, a uyirggidi, oorattaa uyanau koyiyai ooninne baawa” yaagiis.

6

Sambbataabaa Oichchido Oishaa (Maatiyoosa 12:1-8; Marqqoosa 2:23-28)

¹ Yesuusi issi Sambbata gallassi tiya bangga giddoora aadhdhishin, i erissiyo ashkkarati tiya bangгаа duuttidi, bantta kushiyan shigichchidi moosona. ² Issi issi Parisaaweti, “Sambbatan oot-tanau woga gidennabaa aissi ootteetii?” yaagidosona.

³ Yesuusi etassi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Daawitinne aara de7iyaageeti namisettido wode, Daawiti oottidobaa nabbabibeekketii? ⁴ Daawiti Xoossaa keettaa gelidi, qeesetuppe attin, ooninne maanau higge gidennaagaa Xoossaassi yarshshido oittaa miidi, banaara de7iyaageetussikka immiis” yaagiis.

⁵ Qassi Yesuusi, “Taani Asa Na7ai, Sambbataa Godaa” yaagidi etassi odiis.

*Yesuusi Kushee Silido Bitaniyaa Pattiiis
(Maatiyoosa 12:9-14; Marqqoosa 3:1-6)*

⁶ Yesuusi hara Sambbatan Aihuda woosa keettaa gelidi tamarissiiis. Hegan ushachcha kushee guddido issi bitanee de7ees. ⁷ Higgiyaa tamarissiyaageetinne Parisaaweti Yesuusa mootiyoojaa demmanau, i Sambbatan asa pattikko be7ana yaagidi naagi uttidosona. ⁸ SHin i eta gofaa eridi, kushee guddido bitaniyaa, “Denddada, hagan gidduwan eqqa” yaagin, bitanee denddidi eqqiis.

⁹ Hegaappe guyyiyan, Yesuusi eta, “ ‘Higgee Sambbatan lo77obaa oottanaagaa azaziiyye? Iitabaa oottanaagaa azazii? Asa shemppo ashshanaagaa azaziiyye woranaagaa azazii?’ yaagada inttena oichchais” yaagiis.

¹⁰ Yesuusi eta ubbaa yuushshi aatti xeellidi bitaniyaa, “Ne kushiya pididi ootta” yaagiis. I pididi oottin, a kushee paxiis.

¹¹ Eti daro hanqqettidosona. Hanqqettidi, “Nuuni Yesuusa ai oottanee?” yaagidi, bantta gidдон haasayidosona.

*Yesuusi Tammanne Naa77u Erissiyo
Ashkkarata Dooriiis
(Maatiyoosa 10:1-4; Marqqoosa 3:13-19)*

¹² He wodiyan Yesuusi Xoossaa woossanau deree de7iyoosaa biis. Biidi qamma ubban Xoossaa woossiiddi aqiis. ¹³ Qassi bana kaalliyaageeta wonttin xeesiis; etappe tammanne naa77aa dooridi, “Kiitettidaageeta” yaagidi sunttiis. ¹⁴ Hegeeti PHeexiroosa yaagidi sunttido Simoona, a ishaa Inddiraasa, Yaaqooba,

Yohaannisa, Piliphphoosa, Barttalamoosa,
¹⁵ Maatiyoosa, Toomaasa, Ilppiyooosa na7aa
 Yaaqooba, ba biittaassi mishettiya Simoona,
¹⁶ Yaaqooba na7aa Yihudaanne Yesuusa aattidi
 immida Yihudaa Asqqoroota.

*Yesuusi Daro Asaa Tamaarissii; Pattiis
 (Maatiyoosa 4:23-25)*

¹⁷⁻¹⁸ Etaara deriyaappe duge wodhdhidi,
 kaalliyaageetuppe daruwaara issippe dembba
 biittan eqqiis. Qassi i giyoobaa siyidi, bantta
 harggiyaappe paxanau Yihudaa ubbaappe,
 Yerusalameppe, abbaa matan de7iya
 Xiirreesappenne Sidoonappe yiida daro asai he
 sohuwan de7ees.

Tuna ayyaanan waayettiyaageeti bantta
 harggiyaappe paxidosona. ¹⁹ Wolqqai appe
 kiyidi, eta ubbaa pattiyo gishshau, asai ubbai
 a bochchanau keehi koyees.

*Ufaissaanne Kayyuwaa Gaasota
 (Maatiyoosa 5:1-12)*

²⁰ Yesuusi ba erissiyo ashkkaratukko xeellidi,
 hagaadan yaagiis;

“Xoossaa kawotettai inttebaa
 gidiyo gishshau,
 hiyyeesati intte anjjettidaageeta.

²¹ Intte digin kallana gishshau,
 ha77i namisettiyaageeti anjjettidaageeta.

Intte digin miiccana gishshau,
 ha77i yeekkiyaageeti anjjettidaageeta.

²² Intte tana Asa Na7aa
 kaalliyo gishshau,
 asi inttena ixxiyo wode,

asappe shaakkiyo wode,
 boriyo wode,
 inttena iita sunttan xeeğiyo wodekka
 intte anjettidaageeta.

²³ “Intteyyo saluwan gita woiroi de7iyo gishshau, he wode ufaissan guppite; aissi giikko, eta aawati hananabaa yootiyaageeta hegaadan oottidosona.

²⁴ “SHin duretoo, intte ufaittidi de7iyo gishshau,
 intteyyo aayye7ana.

²⁵ Intte digin namisettana gishshau,
 ha77i kallidaageetoo, intteyyo aayye7ana.
 Intte qarettana gishshaunne
 yeekkana gishshau,
 ha77i miicciyaageetoo,
 intteyyo aayye7ana.

²⁶ Asa ubbai inttebaa loittidi
 haasayiyo wode aayye7ana;
 aissi giikko, eta aawati
 hananabaa yootiya worddanchchatussi
 hegaadan oottoosona.

Morkkiyaa Siiqiyoogaa
(Maatiyoosa 5:38-48; 7:12)

²⁷ “SHin taani yootiyoogaa siyiyaageetoo, taani intteyyo odais; intte morkketa siiqite; inttena ixxiyaageetussi lo77obaa oottite; ²⁸ inttena qanggiyaageeta anjjite; inttena naaqqiyaageetussi Xoossaa woossite.
²⁹ Ooninne ne qinxalliyaa baqqikko, hinkko qinxalliyaakka besa; ooninne ne kootiyaa ekkikko, qoliyaakka diggoppa.

³⁰ “Nena woossiya ubbau immma; ne miishshaa ekkiya uraappe guyye zaara yaagada oichchoppa. ³¹ Asi intteyyo oottanau intte dosiyooagaan, haraukka hegaadan oottite.

³² “Intte inttena siiqiyaageetu xalaalaa siiqikko, intteyyo ai galati de7ii? Aissi giikko, nagaranchchatikka banttana siiqiyaageeta siiqoosona. ³³ Intte intteyyo lo77obaa oottiyaageetussi lo77obaa oottikko, inttessi ai galati de7ii? Aissi giikko, nagaranchchatikka qassi hegaadan oottoosona. ³⁴ Intte guyye ekkanau qoppidi tal77ikko, inttessi ai galati de7ii? Nagaranchchatikka guyye ekkanau nagaranchchatussi tal77oosona; ³⁵ shin Xoossai bana galatennaageetussikka iitatussikka keha gidido gishshau, intte morkketa siiqite; etayyo lo77obaa oottite; qassi ainne guyye ekkanau qoppennan tal77ite; intte ekkana woitoi darana. Qassi intte Ubbaappe Bolla Xoossaa naata gidana. ³⁶ Intte Aawai Xoossai maariyoogaadan maarite.

*Hara Asaa Pirddanau Bessenna
(Maatiyoosa 7:1-5)*

³⁷⁻³⁸ “Haratu bolli pirddoppite; Xoossai intte bolli pirddenna. Harata iita gooppite; Xoossai inttena iita geenna. Atto giite; Xoossai intteyyo atto gaana. Immite; Xoossai intteyyo immana. Baqqi naaqqidi siilli kunttin, palahidi wora laalettiiyaa-gaa Xoossai intte kiyuwan idinttidi immana. Aissi giikko, intte harau immanau likkidi makkiyooban Xoossai intteyyo likkidi immana” yaagiis.

³⁹ Yesuusi etassi leemisuwaa odiiddi, hagaadan yaagiis; “Qooqee qooqe kaalettana danddayii?

Kaalettikko, naa77ai ollan kunddokkonaa?
⁴⁰ Tamaariyaagee bana tamarissiyaagaappe aadhdhenna; shin tamaridi wurssida ubbai tamarissiyaagaa mala gidees.

⁴¹ “Ne aifiyan de7iya tuussaa be7akka; shin ne ishaa aifiyan de7iya suullaa aissi xeellai? ⁴² Ne aifiyan de7iya tuussaa be7ennan waanada ne ishaa, ‘Ta ishau, taani ne aifiyan de7iya suullaa kessoo’ gaanau danddayai? Laa ha lo77o milatiya iitau, kasetada ne aifiyaappe tuussaa kessargga. Hegaappe guyyiyan, ne ishaa aifiyan de7iya suullaa kessanau geeshshada xeellana danddayaasa.

Mittai Ba Aifiyan Erettees

(Maatiyoosa 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ “Lo77o mitti iita aife aifenna; hegaadankka, iita mitti lo77o aife aifenna. ⁴⁴ Aissi giikko, mitta ubbai ba aifiyo aifiyan erettees; agunttappe balase giyo mitta aife, gom77oreppe woine aife maxi erettenna. ⁴⁵ Lo77o asi ba wozana gidдон de7iya lo77o minjaappe lo77obaa kessees; qassi iita asi ba iita minjaappe iitabaa kessees; aissi giikko, asa dooni a wozanan kumidabaappe haasayees.

Naa77u Qommo Keettaa Keexxiya Asata

(Maatiyoosa 7:24-27)

⁴⁶ “Taani giyoogaa oottiyoogaa aggi bayidi, aissi tana, ‘Godau, Godau’ geetii? ⁴⁷ Taakko yiya ubbai qassi ta qaalaa siyidi azazettiyaagee ai mala asakko taani inttena bessana. ⁴⁸ I gita ollaa bookkidi, aaho shuchchaa hiixxidi, gimb-bidi, keettaa keexxida asa mala. Di7oi di77ido wode, he keettaa sugiis; shin minttidi keexxido gishshau, qaattanau danddayibeenna. ⁴⁹ SHin

ta qaalaa siyidi oottenna urai, aaho shuchcha hiixxennaaninne gimbbennan biittan keetta ke-
exxida asa mala. Di7oi sugin, keettai sohuwaara
kundi aggiis; he keettai wolqqaama kunddetta
kundiis” yaaggiis.

7

Yesuusi Mato Halaqaa Ashkkaraa Pattiis (Maatiyoosa 8:5-13)

¹ Yesuusi ubbabaa asau wurssi odirggi-
doogaappe guyye baggan, Qifirinaahooma
geliis. ² Issi mato halaqai de7iyaagaassi i dosiyo
ashkkarai harggidi, haiqqana matiis. ³ He mato
halaqai Yesuusabaa siyido wode, Yesuusi yiidi,
ba ashkkaraa pattanau woossana mala, Yihudaa
cimata Yesuusakko kiittiis. ⁴ Etinne Yesuusakko
yiidi, “Neeni hegaa ayyo oottanau bessees. ⁵ Aissi
giikko, i nu asaa siiqidi, Aihuda woosa keettaa ba
miishshan keexxiis” yaagidi daro woossidosona.
Yesuusinne etaara biis.

⁶ Biidi mato halaqaa keettaa gakkanau matido
wode, mato halaqai ba laggeta akko kiittidi, “Ta
Godau, daafuoppa; aissi giikko, nena ta soo ge-
lissanau tau bessenna. ⁷ Hegaa gishshau, taani
neekko shiiqanau laafa gidiyooqaa erais; shin
neeni doona xalaalaa haasaya; ta ashkkarai pax-
ana. ⁸ Taani taappe bollaara de7iyaageetuyyo
haarettiya asa; taappe garssaara wotaaddarati
de7oosona. Taani issuwaa, ‘Ba’ giikko bees; qassi
hinkkuwaa, ‘Haa ya’ giikko yees; ta ashkkaraa,
‘Hagaa ootta’ giikko oottees” yaaggiis.

⁹ Yesuusi hegaa siyido wode, aban garamettidi,
guyye simmidi, bana kaalliya daro asaa, “Inttena

gais; taani hagua mala ammanuwaa harai atto, Israa7eela biittanka be7abeikke” yaagiis.

¹⁰ Kiitettida asati mato halaqaa soo guyye sim-midi, a ashkkaarai paxidaagaa be7idosona.

Yesuusi Issi Am77ee Na7aa Haiquwaappe Dent-tiis

¹¹ Guyyeppe Yesuusi ba erissiyo ashkkaaratu-uranne daro asaara Naina giyo issi katamaa biis. ¹² Yesuusi katamaa dooni shiiqido wode, asai haiqqida asa ahaa tookkidi efees. Haiqqi-daageenne ba aayeessi issi na7aa; a ba azinai haiqqoosappe am77e gidada de7ausu. Katamaa asaappe daroi o kaalliis. ¹³ Godai o be7idi, iyyo qarettidi, “Yeekkoppa” yaagiis. ¹⁴ I shiiqidi, ahaa saaxiniyaa bochchin, tookkida asai eqqiis. Yesu-usi, “Na7au, dendda gais” yaagin, ¹⁵ haiqqidaagee xoqqu giidi uttiis. Qassi haasayaa doommin, Yesu-usi na7aa a aayeessi immiis.

¹⁶ Asa ubbai daro yayyidi, “Hananabaa yootiya goobai nu gidдон beettiis; qassi Xoossai ba asaa maaddanau yiis” yaagiiddi Xoossaa galatidosona.

¹⁷ Hagee i oottidobai Yihudaa biittaa ubbaaninne hegaa heeran de7iya biitta ubban haasayettiis.

Xammaqiya Yohaannisappe Yesuusakko Kiitet-tida Asata

(Maatiyoosa 11:2-19)

¹⁸ Yohaannisi erissiyo ashkkaarati hegaa ubbaa Yohaannisassi yootidosona. ¹⁹ Yohaannisi ba erissiyo ashkkaaratuppe naa77aa baakko xeesidi, “Yaanaagee neneeyye? Woikko nuuni haraa naa-ganee?” yaagidi, eti oichchana mala, Yesuusakko kiittiis.

²⁰ Kiittin eti akko yiidi, “Yaanaagee neneeyye? Woikko nuuni haraa naagane?” yaagidi oichchana mala, Xammaqiya Yohaannisi nuna neekko kiittiis” yaagidosona.

²¹ He gallassi Yesuusi daro harggissidi, paxa kaa7iya sahuwaappenne iita ayyaanaappe daro asaa pattiis. Qassi daro qooqe asaa xeelissis. ²² Yesuusi zaaridi, “Biidi intte be7idoogaanne siyidoogaa Yohaannisassi yootite; qooqeti xeelloosona; wobbeti hemettoosona; inchchirichchai oiqqidoogeeti paxoosona; tulleti siyoosona; haiqqidaageeti denddoosona; hiyyeesati wonggeliyaa mishiraachchuwaa siyoosona. ²³ Tana sirena urai anjjettidaagaa” yaagiis.

²⁴ Yohaannisi kiittidoogeeti biichchidoogaappe guyyiyan, Yesuusi Yohaannisabaa shiiqida asaassi hagaadan yaagidi haasayiis; “Ai be7anau bazzo kiyidetii? Carkkoi qaattiyo shombboquwaa be7anau kiyidetiiyye? ²⁵ Yaatin ai be7anau kiyidetii? Lo77iya maayuwaa maayida bitaniyaa be7anau kiyidetiiyye? Lo77iya maayuwaa maayidaageetinne duretidi ufaissan de7iyaageeti kawo keettan de7oosona. ²⁶ Yaatin ai be7anau kiyidetii? Hananabaa yootiyaagaa be7anau kiyidetii? Ee; taani intteyyo odais; hananabaa yootiyaagaappekka aadhdhiyaagaa be7ideta. ²⁷ Xoossaa maxaafan,

‘Godai, “Be7a, ta kiittiyoogaa taani neeppe sinttau yeddana.

I neeyyo ogiyaa kessana” yaagees’ geetettidi Yohaannisabai xaafettiis.

²⁸ “Taani intteyyo odais; aayee uluwaappe yeletida asa ubban Xammaqiya Yohaannisappe aadhdhiya ooninne de7ibeenna; shin Xoossaa kawotettan ubbaappe laafiyaageekka appe aadhdhana” yaagiis.

²⁹ Siyida asai ubbai harai atto qaraxaa shiishshiyaageeti attennan, Yohaannisan xammaqettidi, Xoossai xillo gidiyoogaa ammanidosona. ³⁰ SHin higgiiyaa tamaaris-siyaageetinne Parisaaweti Yohaannisan xammaqettibeenna gishshau, Xoossai etassi qoppidobaa ixxidosa.

³¹ Yesuusi, “Yaatin taani ha wodiyaa asaa aibira leemisoo? Eti ai milatiyoonaa? ³² Eti qocan uttiya naata milatoosona; bantta gidдон issoi issuwaa xeesidi, ‘Nuuni intteyyo cachcha ziyiyya punnida; shin duribeekketa. Yeeho yettaakka kessida; shin yeekkibeekketa’ yaagoosona. ³³ Aissi giikko, Xammaqiya Yohaannisi Xoomiidinne woine eessa uyennan yin intte, ‘A bolli xalahee de7ees’ yaagideta. ³⁴ Taani Asa Na7ai, maddanne uyaidda yin, intte tana Asa Na7aa, ‘Ha yoraanne woine eessaa uyiyaagaa be7ite! Giraara ekkiyaageetuuranne nagaranchchatuura siqettees’ yaageeta. ³⁵ SHin Xoossaa aadhdhida erattetai ba oosuwan tuma gididi beettees” yaagiis.

Issi Maccaasiyaa Yesuusa Tohuwaa SHittuwaa Tiyaasu

³⁶ Parisaawetuppe issoi banaara laaxaa maanau Yesuusa woossin, Yesuusi a soo yiidi, laaxaa maanau uttiis. ³⁷ He kataman issi nagaranchcha mishiriyaa de7iyaara Yesuusi a

son laaxau uttidoogaa erada, albasxxiroosa giyo shuchchaappe oosettida bilqqaadiyaa kumida shittuwaa ehaasu. ³⁸ Guyyeera a tohuwaa matan eqqada yeekkishin, i afuttai a tohuwan xokkidi, laagottidoogaa ba huuphiyaa binnaan quccaasu. Tohuwaa quccaiddanne yeraiida shittuwan tiyau. ³⁹ Yesuusa ba soo xeesida Parisaawee hegaa be7idi, ba wozana gidдон qoppiiddi, “A nagaranchcha gidiyo gishshau, hagee tumu hananabaa yootiyaagaa gidiyaakko, ha bana bochchiya mishiriyaa oonakko erana” yaagiis.

⁴⁰ Yesuusi zaaridi, “Simoonaa, neessi taani odiiyoo bai de7ees” yaagiis.

Yaagin, Simooni, “Tamaarissiyaagoo, yoota” yaagiis.

⁴¹ Yesuusi hagaadan yaagiis; “Naa77u asati issi bitaniyaappe miishsha tal77idosona. Issoi naa77u xeetanne ishatamu biraa tal77in, naa77anttoi laatamanne ichchashu biraa tal77iis. ⁴² Hegaa qanxxanau etassi miishshi xayin, acuwaawai naa77aakka maariis. Yaatin etappe augee a aattidi siiqanai?” yaagiis.

⁴³ Simooni zaaridi, “Dariya biraa aggido bitaniyaa gidennan aggenna” yaagiis.

Yaagin Yesuusi Simooni, “Tumu pirddadasa” yaagiis.

⁴⁴ Yesuusi mishireekko xeellidi, Simooni hagaadan yaagiis; “Hanno mishiriyo be7ai? Taani ne soo yin, harai atto haattaa ta tohuwaassi im-mabaakka; shin hanna ba afuttan ta tohuwaa laagottada, ba huuphiyaa binnaan quccaasu.

⁴⁵ Neeni tana yerabaakka; shin a taani soo geloosappe ha77i gakkanaashin, ta tohuwaa yerausu.

⁴⁶ Neeni ta huuphiyaa zaitiyan tiyabaakka; shin a ta tohuwaa shittuwan tiyaasu. ⁴⁷ Hegaa gishshau, taani inttessi odais; a daro siiqido gishshau, i nagarai daroi atto geetettiis; shin guutta nagaraa atto giido urai guutta siiqees” yaagiis.

⁴⁸ Yesuusi mishiriyo, “Ne nagarai attiiis” yaagiis.

⁴⁹ Yaagin, aara laaxaa maanau uttidaageeti bantta wozana gidдон qoppiiddi, “Harai atto nagaraakka atto gaanau danddayiyaagee hagee oonee?” yaagidosona.

⁵⁰ Yesuusi mishiriyo, “Nena ne ammanoi ashshiis; saruwan ba” yaagiis.

8

Yesuusa Kaallidanne Au Oottida Macca Asata

¹ Hegaappe guyyiyan, Yesuusi Xoossaa kawotettaa mishiraachchuwaa yootiiddi, dumma dumma gita katamaanne guutta katamaa bees. Biyo wode, tammanne naa77u erissiyo ashkkaratinne ²iita ayyaanaappenne wolqqaama harggiyaappe paxida issi issi maccaasatinne aara issippe de7oosona. Hegeetinne laappun xalaheti kiyido Magddala giyo katamaappe yiida Mairaamo, ³ Heeroodisa keettan azaziya Kuza machchiyo Yohaano, Sosinonne Yesuusau banttassi de7iyaagaappe immida daro asata.

Zeriyaagaa Leemisuwaa

(Maatiyoosa 13:1-9; Marqqoosa 4:1-9)

⁴ Asai katamaappe kataman Yesuusakko shi-iquees. Daro asai shiiqidaagau Yesuusi leemisuwaa

hagaadan yaagidi odiis; ⁵ “Issi bitanee ba zerettaa zeranau kiyiis. Zerishin, issoi issoi ogiyaa doonan wodhdhidi yerettiis. Yaatin, kafoi heгаа miis. ⁶ Harai shuchchaa bolli wodhdhiis. Mokkidi, dub-bai banna gishshau meliis. ⁷ Issi issi zerettai aguntta gidдон wodhdhiis; wodhdhidi morkidaagaa agunttai diccidi cuulliis. ⁸ Issi issi zerettai aradda biittan wodhdhidi mokkiis; diccidi xeetu kushiyaа aifiis” yaagiis.

*Yesuusi Leemisuwan Haasayido Gaasotaa
(Maatiyoosa 13:10-17; Marqqoosa 4:10-12)*

Yesuusi heгаа haasayiiddi, “Siyanau haitti de7iyo urai siyo!” yaagidi wolqqappe haasayiis.

⁹ I erissiyo ashkkarati, “Yaatin, ha leemisuwaa birshshettai aibee?” yaagidi Yesuusa oichchidosona. ¹⁰ Oichchin, i hagaadan yaagiis; “Inttessi Xoossaa kawotettaa xuuraa erai imettiis, shin harati xeellidi be7enna mala,
siyidikka akeekenna mala,
taani leemisuwan haasayais.

*Yesuusi Zerettaa Leemisuwaa Birshshiis
(Maatiyoosa 13:18-23; Marqqoosa 4:13-20)*

¹¹⁻¹² “Leemisoі hагаа. Zerettai Xoossaa qaalaa. Ogiyaa doonan de7iya zerettai qaalaa siyidaageetu leemisuwaa bessees; shin heгааppe guyyiyan, eti ammanidi antenna mala, xalahe halaqai yiidi, eta wozanaappe qaalaa efirggees. ¹³ SHuchchaa bollan de7iyaageeti siyiiddi, a qaalaa ufaissan ekkiyaageeta milatoosona; etassi xaphoi baawa. Eti ha77issau ammaniyoogaappe attin, paacee yiyo wode xubettiyaageeta. ¹⁴ Qassi aguntta gidдон wodhdhidaageeti siyiyaageeta

milatoosona. Siyidi banttau de7iiddi, de7uwaa wodiya qofan dorettaanne lo77o de7uwan cuulettiyo gishshau, eta aifee bootennan atti aggees. ¹⁵ SHin aradda biittan wodhdhidaageeti hegeeti lo77o wozanaappenne tumu wozanaappe qaala siyidi naagidaageeta; eti danddayaara naagidi aifoosona.

Geeman Wottido Xomppiyaa
(*Marqqoosa 4:21-25*)

¹⁶ “Xomppe oittidi, keren qum77iyai woikko arssa gidon wottiya asi baawa; shin asai geliiddi, poo7uwaa be7ana mala, xomppiyaa qoncciyann wottees. ¹⁷ Aissi giikko, qosidobai ubbai qoncciyaa kiyana; qassi genttidobai ubbaikka beetennan attenna.

¹⁸ “Simmi, intte siyiyo yohuwaa ezggidi siyite; aissi giikko, issibai de7iyo urau gujji immana. Bainnaagaappe harai atto, he au de7iyaabaa milatiyaagaakka ekkirggana” yaagiis.

Yesuusa Aayyiyaanne Ishantta
(*Maatiyoosa 12:46-50; Marqqoosa 3:31-35*)

¹⁹ Yesuusa aayyiyaanne ishantti akko yiidosona; shin daro asaa giddoora aadhdhiyo sohoi banna gishshau, aara gaittanau danddayibookkona. ²⁰ Asai Yesuusa, “Ne aayyiyaanne ne ishantti nenaara gaittana koyidi, karen eqqidosa” yaagiis.

²¹ SHin Yesuusi zaaridi, “Ta aayyiyaanne ta ishantti Xoossaa qaala siyiyaageetanne oottiyaageeta” yaagiis.

Yesuusi Gotiyaa Seeriis
(*Maatiyoosa 8:23-27; Marqqoosa 4:35-41*)

²² Issi gallassi, Yesuusi ba erissiyo ashkkaratuura issippe wolwoluwan gelidi, “Abbaa hefintti pinnoos” yaagiis; yaagin biidosona. ²³ Biishin Yesuusi xiskkiis. Wolqqaama gotee abbaa bolli yiis. Wolwoluwan haattai kumi kumi yees. Yiidi haattai eta mittana hanin, ²⁴ erissiyo ashkkarati Yesuusakko biidi, “Godau, Godau, nuuni xayooos” yaagidi, xiskkuwaappe a denttidosona.

Yesuusi denddidi, gotiyaanne beetaa aggite gin, goteenne beetai woppu giidosona. ²⁵ Yaatin Yesuusi, “Intte ammanoi anee?” yaagiis.

Eti yayyidinne garamettidi bantta gidдон, “Hagee laa harai atto, gotiyaanne haattaa azaziyaagee oonee? Etikka ayyo azazettoosona” yaagidosona.

*Yesuusi Xalaheti Oiqqido Bitaniyaa Pattiis
(Maatiyoosa 8:28-34; Marqqoosa 5:1-20)*

²⁶ Galiila ginan sinttaara de7iya Gerggesenoona giyo biittaa wolwoluwan biidosona. ²⁷ Yesuusi abbaappe gaxaa kiyiyoorin, xalaheti de7iyo bitanee katamaappe kiyidi, aara gaittiis; asa moogiyo gonggolowan i daro laittaa de7iyoogaappe atin, son de7enna. ²⁸ Yesuusa be7idi, a sinttan kunddidi, qaalaa xoqqu oottidi, “Ubbaappe bolla Xoossaa Na7au Yesuusaa, tananne nenanne aibee gattiyai? Hayyanaa tana qaxxayopparkkii” yaagiis. ²⁹ I heгаа aissi giidee giikko, Yesuusi tuna ayyaanai bitaniyaappe kiyidi baana mala azazidoogaassa. Daroto tuna ayyaanai bitaniyaa oiqqi

uttido gishshau, sanssalataaninne huqqunna biratan qashettidi naagettees; shin sanssalataa duttees. Xalahee a bazzo yedettees.

³⁰ Yesuusi a, “Ne sunttai oonee?” yaagidi oichchiis.

Daro xalaheti an de7iyo gishshau, “Ta sunttai Leegiyoona” yaagiis. ³¹ Xalaheti Yesuusa, “Nuna ciimma ollau yeddopparkkii” yaagidi woossidosona.

³² He deriyaa bollan daro gudunttaa wudee hemettees; xalaheti gudunttatu giddo gelana mala Yesuusa woossin, i, “Biite” yaagiis. ³³ Yaagin xalaheti bitaniyaappe kiyidi, gudunttatun gelin, wudee kakaara jaamiiddi abban gelidi, meetetti bayiis.

³⁴ Gudunttaa wudiyaa heemmiyaageeti hanidabaa be7ido wode, baqati biidi, katamaaninne katamaappe gaxa biittan yootidosona. ³⁵ Yootin asai hanidabaa be7anau kiyidi, Yesuusakko biis. Xalahee kiyido bitanee ba wozanai simmin, maayuwaa maayidi, Yesuusa gediya matan uttidaagaa asai be7idi yayyiis. ³⁶ Hegaa be7ida asati xalaheti oiqqido bitanee waani paxidaakko, asaassi yootidosona. ³⁷ Gerggesenoona biittan de7iya asai ubbai daro yayyido gishshau, bantta matappe baana mala, Yesuusa woossidosona. Yesuusi wolwoluwan gelidi simmiis.

³⁸⁻³⁹ Xalaheti kiyido bitanee Yesuusaara de7ana mala, Yesuusa woossiis; shin i, “Ne soo simmada, Xoossai neessi waanida gitabaa oottidaakko yoota” yaagidi a yeddiis. Yeddin, bitanee baassi

Yesuusi waanida gitabaa oottidaakko, kataman de7iya asa ubbau yootiiddi biis.

Yaa7iroosa Na7iyoonne Yesuusa Maayuwaa Bochchida Mishiriyo

(Maatiyoosa 9:18-26; Marqqoosa 5:21-43)

⁴⁰ Ubba asai Yesuusa naagiiddi uttido gishshau, i simmido wode morkidosona. ⁴¹⁻⁴² Yaa7iroosa giyoogee Aihuda woosa keettaa halaqai Yesuusakko yiis. Ayyo tammanne naa77u laitta na7iyaa de7iyaara harggada haiqqana haniyo gishshau, Yesuusa tohuwan kunddidi, ba soo gelana mala, a minttidi woossiis.

Yesuusi yaa biishin, asai ubbasaara shiiqidi, a un77iis. ⁴³ Tammanne naa77u laittaasappe doomidi, i bollaappe suuttai goggiyo issi maccaasiyaa de7ausu. Aakimetussi qanxxaidda ba miishsha ubbaa wurssaasu; shin ooninne o pattanau danddayibeenne. ⁴⁴ Guyyeera shiiqada Yesuusa afalaa macaraa bochchaasu; bochchin i bollaappe goggiya suuttai sohuwaarakka aggi bayiis.

⁴⁵ Yesuusi, “Tana bochchidai oonee?” yaagiis.

Ubba asai, “Nuna gidokko” yaagin, PHeexiroosinne aara issippe de7iyaageeti, “Godau, daro asai nena sugiiddi un77ees; “Tana bochchidai oonee?” gai?” yaagidosona.

⁴⁶ SHin Yesuusi, “Taappe wolqqai kiyido gishshau, tana issi urai bochchidoogaa taani erais” yaagiis.

⁴⁷ Maccaasiyaa qosettada attanau danddayennaagaa erada, kokkoraidda Yesuusa sinttan gufannaasu; a Yesuusa aissi bochchidaakkonne qassi waanada sohuwaara paxidaakko asa ubbaa

sinttan Yesuusau yootaasu. ⁴⁸ I, “Ta na7ee, nena ne ammanoi pattiis; saro ba” yaagiis.

⁴⁹ Yesuusi biron hegaa giishin, issi asi Aihuda woosa keettaa halaqaa sooppe yiidi, “Ne na7iyaa haiqqaichchaasu; simmi tamaarissiyaagaa daafursoppa” yaagiis.

⁵⁰ SHin eti giyoobaa Yesuusi siyidi, “Yayyoppa; ammano xalaalaa ammana; a paxana” yaagidi Yaa7iroomsassi yootiis.

⁵¹ Yesuusi soo geliiddi, PHeexiroosappe, Yaaqoobappe, Yohaannisappe, na7ee aayeeppenne aawaappe harai ooninne banaara gelenna mala diggiis. ⁵² Ubbai na7eessi, “Aayyee aayyee!” yaagidi yeekkoosona. SHin Yesuusi, “Yeekkoppite; na7iyaa xiskkausuppe attin, haiqqabeikku” yaagiis.

⁵³ A haiqqidoogaa eridi, asai a bolli miicciis.

⁵⁴ SHin Yesuusi i kushiyaa oiqqidi, “Na7ee, dendda” yaagidi xeesiis. ⁵⁵ Na7ee shemppoi simmin, sohuwaara na7iyaa dendda aggaasu. Yesuusi, “Iyyo miyoobaa immite” yaagidi azaziis.

⁵⁶ I aawainne aayyiyaa garamettidosona. SHin Yesuusi, “Hanidaagaa oossinne odoppite” yaagidi azaziis.

9

Yesuusi Ba Erissiyo 12 Ashkkarata Wonggeliyaa Mishiraachchuwaa Odanaadan Kiittiis

(Maatiyoosa 10:5-15; Marqqoosa 6:7-13)

¹ Yesuusi ba tammanne naa77u erissiyo ashkkarata issippe baakko xeesidi, xalahiyaa

ubbaa asaappe kessanaunne harggiyaageeta pattanau etassi wolqqaanne alaafetettaa immiis.

² Xoossaa kawotettaabaa yootanaunne harggiyaageeta pattanau eta kiittiis. ³ I eta hagaadan yaagiis; “Gatima woi qarcciita woi quma woi miishsha ainnekka ogiyaa biiddi oiqqoppite; naa⁷⁷antto qoliyaakka oiqqoppite.

⁴ Inttena asi awan morkkikkokka, katamaappe kiyana gakkanaashin, he keettan utti bayite.

⁵ Katamaa asai inttena morkkennan ixkikko, he katamaappe kiyite; kiyiiddi eti inttena morkkennan ixkidoogaassi markka gidana mala, intte tohuwaappe buhiyaa shocite” yaagiis.

⁶ Erissiyo ashkharati biidi, qeeri katama ubban Xoossaa qaalaa yootiiddinne harggiya asaa ubbasan pattiiddi yuuyoosona.

Heeroodisi Yesuusa Woriyaa Siiyis

(Maatiyoosa 14:1-12; Marqqoosa 6:14-29)

⁷⁻⁸ Galiila biittaa haariya Heeroodisi hanidabaa ubbaa siiyis. Issi issi asai, “Yohaannisi haiquwaappe denddiis” yaagees; hinkko asai, “Eelaasi kiyidi beettiis” yaagees; harati, “Beni hananabaa yootiyaageetuppe issoi denddiis” yaagoosona. Hegaa gishshau, Heeroodisi ba wozana gidдон metootiis. ⁹ Metootidi, “Taani Yohaannisa qooriyaa muucissarggaas; shin hagaadan asai haasayiyo bitanee oonee?” yaagidi, Yesuusa be⁷anau koyiis.

Yesuusi Ichchashu SHa7u Asaa Miziis

(Maatiyoosa 14:13-21; Marqqoosa 6:30-44; Yohaannisa 6:1-14)

10 Yesuusi kiittidoogeeti simmidi, bantta oottidobaa ubbaa Yesuusassi odidosona. Yesuusi eta xalaalaa ekkidi, Beetasaida giyo katamaa matan de7iya bazzuwaa biis.

11 Asai a eridi kaallin, eta morkkidi, Xoossaa kawotettaabaa yootiis; harggiyaappe pattanau koshshiyoogetakka pattiis.

12 Sa7ai omariyo wode, tammanne naa77u erissiyo ashkkarati Yesuusakko yiidi, “Asa ubbai dere giddonne qeeri katamatu giddo biidi, aqiy-oosaanne shinqqe demmana mala, asaa yedda; aissi giikko, nuuni hagan asi bannasan de7oos” yaagidosona.

13 SHin Yesuusi eta, “Asau miyoobaa intte im-mite” yaagiis.

Yaagin eti, “Nuuyyo ichchashu oittappenne naa77u moleppe hari baawa; nuuni ha daro asau qumaa shammanau baanaagaa koyai?” yaagidosona. 14 Aissi giikko, he sohuwan ichchashu sha7u gidiya asai de7ees.

Yesuusi ba erissiyo ashkkarata, “Ishatamu ishatamu asaa citan citan shaakki shaakki utissite” yaagiis. 15 Erissiyo ashkkarati i giidoogaadan, ubba asaa utissidosona. 16 Yesuusi

ichchashu oittaanne naa77u moliyaa oiqqidi, saluwaa pude xeellidi, Xoossaa galatiis; he oittaanne moliyaa menttidi, “Daro asaa sintti aattite” yaagidi, erissiyo ashkkaratussi immiis.

17 Asa ubbai miidi kalliis; kallin attida xarzzai tammanne naa77u samppaa kumidaagaa denttidosona.

*PHexiroosa Ammanuwaanne A Markkatettaa
(Maatiyoosa 16:13-19; Marqqoosa 8:27-29)*

¹⁸ Issitoo Yesuusi barkka woossiyo wode, i erisiyo ashkkarati a matan de7oosona; de7ishin, “Asai tana oona gii?” yaagidi eta oichchiis.

¹⁹ Eti zaaridi, “Asai nena Xammaqiya Yohaannisa yaagees; hara asai Eelaasa yaagees; harai qassi beni hananabaa yootiyaageetuppe issoi denddiis yaagees” yaagidosona.

²⁰ Yaagin Yesuusi eta, “Yaanin intte tana oona geetii?” yaagiis.

PHeexiroosi zaaridi, “Neeni Xoossai tiyido Kiristtoosa” yaagidi zaariis.

Yesuusa Kaalliyo Hanotaa

(Maatiyoosa 10:38-39; 16:24-28; Marqqoosa 8:34-38; Luqaasa 14:26-27)

²¹ SHin Yesuusi eta, “Hagaa oossinne odoppite” yaagidi, minttidi azaziiddi, ²² “Taani, Asa Na7ai, daro waayettanau bessees; tana cimati, qeese halaqatinne higgiiyaa tamaarissiyaageeti ixnanau bessees; eti tana woranaunne taani heezzantto gallassi haiquwaappe denddanau bessees” yaagiis.

²³⁻²⁴ Yesuusi asa ubbaa hagaadan yaagiis; “Ba shemppuwaa ashshana koyiya urai bashshana; shin ba shemppuwaa ta gishshau bashshiya urai ashshana; heгаа gishshau, tana kaallana koyiya urai de7ikko, bana yeggi bayo; yaatidi ubba gallassi ba masqqaliyaa tookkidi, tana kaallo. ²⁵ Issi urai ba huuphiyaa bashshidi, woi bau pacissidi, sa7an de7iya ubbabaa bau shiishshikko, a ai maaddanee? ²⁶ Asi tanaaninne ta qaalan yeellatikko, taani Asa Na7ai, ta bonchchuwaara, ta Aawaa bonchchuwaaranne

geeshsha kiitanchchatu bonchchuwaara yiyo wode, aani yeellatana. ²⁷ Taani intteyyo tumaa gais; amarida asati Xoossaa kawotettaa be7ennan haiqqennaageeti hagan de7oosona” yaagiis.

*Yesuusa Merai Laamettiis
(Maatiyoosa 17:1-8; Marqqoosa 9:2-8)*

²⁸ Yesuusi hegaadan giidoogaappe guyyiyan, hosppun gallassa gidiyaagaa gam77idi, PHeexiroosa, Yohaannisanne Yaaqooba ekkidi, woossanau deriyaa huuphiyaa kiyiis. ²⁹ I woossishin, a merai laamettiis. A maayoikka phoolidi booxxiis. ³⁰ Akeekennan, Muusanne Eelaasa giyo naa77u asati kiyi beettidi, aara haasayidosona. ³¹ Eti bonchchuwaara beettidi, Yesuusi Xoossaa qofaa polanau Yerusalaamen haiqqanaagaa aara haasayidosona. ³² SHin PHeexiroosinne aara de7iyaageeti xiskkuwan kairidosona. SHin beegottidi, Yesuusa bonchchuwaanne aara issippe eqqida naa77u asata be7idosona. ³³ He naa77u asati Yesuusa matappe biishin, PHeexiroosi Yesuusassi woigiyaakko akeekidi erennan a, “Ta Godau, nuuni hagan de7iyoogee nuussi lo77o; nuuni heezzu zamppata issuwaa neessi, issuwaa Muusessi, issuwaa Eelaasassi zamppayana” yaagiis.

³⁴ PHeexiroosi heгаа etassi giishin, shaarai yiidi, eta genttiis. Genttishin erissiyo ashkkarati yayyidosona. ³⁵ SHaaraappe, “Hagee taani doorido ta Na7aa; i giyoogaa siyite” giya qalalai yiis. ³⁶ Yiidoogaappe guyyiyan, Yesuusi barkka

attiis. Eti co77u giidi, oossinne he wode be7ido yohuwaappe ainne odibookkona.

*Yesuusi Tuna Ayyaanai Oiqqido Na7aa Pattiis
(Maatiyoosa 17:14-18; Marqqoosa 9:14-27)*

³⁷ Wonttetta gallassi, eti deriyaappe duge wodhdhido wode, daro asai Yesuusaara gaittiis.

³⁸ Asai qoppennan asaappe issoi ba qaalaa xoqqu oottidi, “Tamaarissiyaagoo, taassi issi na7aa xalaalai de7iyo gishshau, neeni a be7anau nena woossais; ³⁹ qassi iita ayyaanai au denddees; denddidi akeekennan a waasissees; a doonaara hoommoi goppattana gakkanaashin a kokkorssidi, ubba gallassi qohiyoo gaappe attin, a elle yeddenna. ⁴⁰ Ne erissiyo ashkkarati he iita ayyaanaa kessana mala, taani eta woossaas; shin danddayibookkona” yaagiis.

⁴¹ Yesuusi zaaridi eta, “Ammanenna ha wodiya geella asau! Taani inttenaara aude gakkanaashin de7anee? Qassi inttebaa aude gakkanaashin danddayanee? Ne na7aa haa ekka ya” yaagiis.

⁴² Na7ai yiishin, xalahee a sa7an ooggiidi kokkorssiis; shin Yesuusi tuna ayyaanaa agga giidi, na7aa pattidi, a aawaassi zaaridi immiis. ⁴³ Asa ubbai Xoossaa gita wolqqan garamettiis.

Yesuusi Ba Haiquwaabaa Naa77anttuwaa Yootiis

(Maatiyoosa 17:22-23; Marqqoosa 9:30-32)

Eti ubbai Yesuusi oottido ubbanan garamettishin, i ba erissiyo ashkkaratussi yootiiddi, ⁴⁴ “Tana Asa Na7aa asi asau aattidi immana; ha yohuwaa dogoppite” yaagiis. ⁴⁵ SHin i giyoogaa eti akeekibookkona; eti akeekenna

mala, etappe yohoi geemmiis. He yohuwaa a oichchanau yayyoosona.

*Ubbaappe Aadhdhiyai Oonee? Giyo Oishaa
(Maatiyoosa 18:1-5; Marqqoosa 9:33-37)*

⁴⁶ Erissiyo ashkkarati, “Nu gidдон aadhdhiyaagee oonee?” yaagidi palamettidosona. ⁴⁷ Yesuusi eti qoppiyoogaa eridi, guutta na7aa ehiidi, ba matan essidi, ⁴⁸ “Ha guutta na7aa ta sunttan mokkiya ooninne tana mokkees; qassi tana mokkiyaagee tana kiittidaagaakka mokkees; aissi giikko, intte ubbaa gidдон guuxxiyaagee ubbaappe gitatees” yaagiis.

*Intte Giyoogaa PHalqqenna Urai Intte Bagga
(Marqqoosa 9:38-40)*

⁴⁹ Yohaannisi zaaridi, “Godau, issi asi ne sunttan xalaheta kessiyaagaa nuuni be7idi, nu bagga gidenna gishshau, a diggida” yaagiis.

⁵⁰ SHin Yesuusi a, “Intte giyoobaa phalqqenna urai intte bagga gidiyo gishshau, a diggoppite” yaagiis.

*Samaariyaa Asati Yesuusa Mokkanau
Koyibookkona*

⁵¹ Yesuusi saluwaa biyo wodee matin, Yerusalaame baanau denddiis. ⁵² Qassi ba kiittiyoogeta baappe sinttau kiittiis; kiittin eti ayyo ubbabaa giigissanau, Samaariyaa biittan de7iya issi qeeri katamaa biidosona. ⁵³ SHin i Yerusalaame baanau denddido gishshau, asai a mokiibeenna. ⁵⁴ I erissiyo ashkkarati Yaaqoobinne Yohaannisi hegaa be7idi, “Godau, nuuni Eelaasi oottidoogaadan, ‘Tamai

saluwaappe yiidi eta mo' yaagana mala koyai?" yaagidosona.

⁵⁵ SHin guyye simmidi eta, "Aggite, inttessi ai mala ayyaani de7iyaakko erekketa. ⁵⁶ Taani, Asa Na7ai, asa shemppo ashshanau yiidoogaappe atin, bashshanau yabeikke" yaagiis. Eti harasan de7iya qeeri katamaa biidosona.

*Yesuusa Kaalliyageeta Gakkiya Paaciyaa
(Maatiyoosa 8:19-22)*

⁵⁷ Eti ogiyaara biishin, issi bitanee a, "Godau, neeni biyoosaa ubbaa taani nena kaallana" yaagiis.

⁵⁸ Yesuusi a, "Worakanatussi ollai de7ees; kafotussikka keettai de7ees; shin taani, Asa Na7ai, zin77ada shemppa ekkiiyoosikka tau baawa" yaagiis.

⁵⁹ Yesuusi haraa, "Tana kaalla" yaagiis.

SHin, bitanee "Godau, taani kaseta baada ta aawaa moogoo?" yaagiis.

⁶⁰ Yaagin Yesuusi a, "Haiqqidaageeti bantta haiqqidaageeta moogona; nena gidikko baada, Xoosaa kawotettaabaa yoota" yaagiis.

⁶¹ Qassi hara bitanee, "Godau, taani nena kaallana; shin koiroora ta so asaa saro goo?" yaagiis.

⁶² SHin Yesuusi a, "Booraa goyiiddi, guyye xeel-liyai ooninne Xoosaa kawotettaassi bessenna" yaagiis.

10

*Wonggeliyaa Tamaarissanaadan, Yesuusi 70
Erissiyoo Ashkkaarata Kiittiis*

¹ Hegaappe guyyiyan, Godai hara laappun tammu asata dooriis. Etappe naa77aa naa77aa bau baanau qoppi uttido katamaanne sohuwaa ubbaa baappe sinttau kiittiis. ² I eta hagaadan yaagiis; “Kattai daro; shin cakkiyaageeti guutta; heгаа gishshau, kattaa Godai kattaa cakkiyaageeta yeddana mala, a woossite. ³ Ha77i biite; taani inttena wanggireello gidдон de7iya dorssa maraadan yeddais. ⁴ Korjjokka qarcciitakka caammakka oiqqoppite; ogiyan oonanne sarotoppite.

⁵ “O keettanne intte geliyo wode koiroora, ‘Sarotettai ha keettaassi gido’ yaagite. ⁶ Sarotettaa koyiya asi hegan de7ikko, sarotettan i de7ana; shin koyennan ixkikko, sarotettai inttekko simmana. ⁷ Oosanchchaassi damoozaa qanxxanau koshshiyo gishshau, eti immiyoobaa miiddinne uyiiddi he keettan utti bayite; ha sooppe ya soo booppite.

⁸ “Intte ai katamanne geliyo wode, asi inttena mokiikko, intte sinttau aattidobaa miite. ⁹ Hegan de7iya hargganchchata pattidi eta, ‘Xoos-saa kawotettai inttekko matiis’ yaagite; ¹⁰ shin intte geliyo katama ubbai inttena mokiikkannan ixkikko, he katamaa ogiyaa kiyidi, ¹¹ ‘Nuuni inttena yeellayanau, harai atto intte katamaappe nu tohuwaa oiqqida buhiyaakka inttessi pittoos; shin Xoos-saa kawotettai inttekko matidoogaa heгаа erite’ yaagite. ¹² He gallassi Sadooma katamai ekkido pirddaappe aadhdhiya pird dai he kamaa gakkanaagaa taani inttessi odais.

Ammanennan Ixxido Gishshau Walassido Kata-mata

(Maatiyoosa 11:20-24)

¹³ “Koraaziine katamau, neeyyo aayye7ana; Beetasaida katamau, neyyookka aayye7ana; aissi giikko, intte bolli Xoossai oottido malaatai Xiiriosa katamaaninne Sidoona kataman oosettidobaa gidiaakko, eti waaruwaa maayidi, bidinttaa tisttidi, beni bantta nagaraappe simmanaagaa shin; ¹⁴ pirddaa gallassi Xoossai intteppe Xiiriosa katamaunne Sidoona katamau pirddaa kehissana. ¹⁵ Qassi Qifrinaahooma katamau, neeni saluwaa pude xoqqu gaanau koyadii? Neeni Si7ooliyaa duge wodhdhana.

¹⁶ “Intte giyoobaa siyiya asi taani giyoobaa siyees; inttena ixxiya urai tana ixxees; tana ixxiya urai tana kiittidaagaakka ixxees” yaagiis.

70 Erissiyu Ashkkaarati Kiitettidosappe Simmidosona

¹⁷ Laappun tammu asati, “Godau, harai atto xalahetikka ne sunttan nuussi azazettidosona” yaagiiddi ufaissan simmidosona.

¹⁸ Yesuusi etassi hagaadan yaagiis; “Seexaanai wolqqantadan saluwaappe kunddishin, taani be7aas. ¹⁹ Intte shooshshaanne masimasuwaa yedhdhidi hemettana mala, morkkiyaa wolqqaa ubbaa bolli inttessi godatettaa immaas. Inttena qohiyaabi aibinne baawa. ²⁰ Tuna ayyaanai inttessi azazettiyo gishshau ufaittoppiti; shin intte sunttai saluwan xaafettido gishshau ufaittite” yaagiis.

Yesuusi Ba Ufaissaa Qonccissiiis
(Maatiyoosa 11:25-27; 16:13-17)

21 Yesuusi he wode Geeshsha Ayyaanan ufaaitidi, hagaadan yaagiis; “Ta Aawau, saluwaa sa7aa Godau, neeni haggaa aadhdhida eranchchatuppenne akeekanchchatuppe genttada, erenna naatussi qonccissido gishshau, nena galatais; ee, ta Aawau, aissi giikko, hegee ne shenedan oosettiis.

22 “Ta Aawai taassi ubbabaa immiis; Aawaappe harai ooninne Na7ai oonakko erenna; Na7aappenne Na7ai Aawaa bessanau koyiyo asatuppe attin, harai ooninne Aawai oonakko erenna” yaagiis.

23 Yesuusi ba erissiyo ashkkaratukko guyye simmidi, eta xalaalaa hagaadan yaagiis; “Intte be7iyooqaa be7iyaageeti anjettidaageeta.

24 Taani inttessi yootiyoogee aibee giikko, hananabaa yootiyaageetuppe darotinne kawoti intte be7iyooqaa be7anau koyidosona; shin be7ibookkona; intte siyiyoogaakka siyanau koyidosona; shin siyibookkona” yaagiis.

Asau Qarettiya Samaare Bitaniyaa

25 Higgiyaa tamarissiya issoi Yesuusa paacanaau akko yiidi, “Tamarissiyaagoo, taani merinaa de7uwaa laattanau ai oottoo?” yaagidi a oichchiis.

26 Yesuusi zaaridi, “Higgiyan xaafettidaagee aibee? Neeni ai nabbabai?” yaagiis.

27 Bitanee zaaridi, “Neeni Godaa ne Xoossaa ne kumetta wozanaappenne ne kumetta shemppuwaappe, ne kumetta wolqqaappenne ne kumetta qofaappe siiqa; ne shooruwaakka ne huuphedan siiqa” yaagiis.

²⁸ Yaagin Yesuusi a, “Neeni giyoogee tuma; heгаа ootta; neeni merinau de7ana” yaagiis.

²⁹ SHin higgiiyaa tamaarissiyaagee bana xillissanau koyidi Yesuusa, “Ta shooroi oonee?” yaagiis.

³⁰ Yesuusi zaaridi, “Issi bitanee Yerusalaameppe Yarkko bees; biishin, panggati a bolli kiyidosona. Eti a maayuwaа qaari ekkidi, a shocidi, haiquwaappenne paxaappe gidduwan yeggidi biidosona. ³¹ Issi qeese qaadadan he ogiyaara biiddi, he bitaniyaa be7iis; be7idi a yeggi bayidi, harasaara aadhdhiis. ³² Hegaadanka qassi Leewa zaree he sohuwaara biiddi, bitaniyaa be7idi, yeggi bayidi, harasaara aadhdhiis. ³³ SHin Samaariyaa asa issoi he ogiyaara biiddi, akko yiis. A be7idi, ayyo qarettiis. ³⁴ Akko shiiqidi, zaitiyaanne woiniyaa eessaa a masunttaa bolli tigidi, qachchiis. Ba hariyaa togissidi, imattai aqiyo sohuwaa efiis; efidi a maaddiiddi aqiis. ³⁵ Wonttetta gallassi naa77u shilinggiyaa kessidi, imattai aqiyo sohuwaa naagiyaagaassi immidi, ‘A naaga; neeni aani wurssiyo miishshai aappuna gidikkonne, taani guyye simmiyo wode, neessi qanxxana’ yaagiis.

³⁶ “Yaatin he panggati shocido bitaniyaassi ha heezzu asatuppe augee shoorotiyai?” yaagiis.

³⁷ Yaagin higgiiyaa tamaarissiyaagee, “Ayyo kehidaagee shoorotees” yaagiis.

Yaagin Yesuusi a, “Baada neenikka hegaadan ootta” yaagiis.

Yesuusi Marttinne Mairaami Soo Biis

³⁸ Yesuusinne i erissiyo ashkkarati biishin, i issi qeeri katamaa gelin, issi Martto giyo maccaasiyaa a ba son mokkaasu. ³⁹ Marttissi Mairaamo giyo michchiyaa de7iyaara Yesuusa tohuwaa matan uttada, a qaalaa siyausu. ⁴⁰ SHin Martta baassi oosoi darido gishshau, ba wozana gidдон daro metootaasu. Yesuusakko shiiqada, “Godau, taani ha ubba oosuwaa oottishin, ta michchiyaa utta bayidoogaa qoppikkii? Yaatikko o tana maadda ga” yaagaasu.

⁴¹ Yaagin Yesuusi zaaridi o, “Marttee, Marttee, neeni daroban hirggaasa; qassi tuggataasa. ⁴² SHin koshshiyaagee issibaa; Mairaama baappe ooninne ekkenna lo77obaa dooraasu” yaagiis.

11

Yesuusi Woosaabaa Tamaarissiiis (Maatiyoosa 6:9-13; 7:7-11)

¹ Yesuusi issi sohuwan woossees. Woosaa wurssido wode, i erissiyo ashkkaratuppe issoi, “Godau, Yohaannisi ba erissiyo ashkkarata tamarissidoogaadan, nuuni woigi woossanaakko, nuna tamarissa” yaagiis.

² Yesuusi eta, “Xoossaa woossiiddi, hagaadan yaagite;

‘Saluwan de7iya nu Aawau,
ne geeshsha sunttai anjjetto.

Ne kawotetta i yo.

Ne shenee saluwan hanidoogaadan,
sa7ankka hano.

³ Hachchi hachchi koshshiya qumaa
nuuyyo hachchi imma.

⁴ Nuuni nuna naaqqidaageetuyyo

ubbaa atto giido gishshau,
 neenikka nu naaquwaa atto ga.
 Nuna iitabaappe ashshanaappe attin,
 paacen gelissoppa'
 yaagite" yaagiis.

⁵ Yesuusi ba erissiyo ashkkarata hagaadan yaagiis; "Geelladan hai intteppe issoi qamma bilahe ba lagge asa soo biidi, 'Ta ishau, taassi heezzu baso oitta tal77a. ⁶ Aissi giikko, ta laggee ogeppe ta soo yiis; taani a sintti aattiyooobi baawa' yaagikko, ⁷ a laggee sooppe haasayiiddi, 'Tana daafurssoppa; karee gorddettiichchiis; ta naatika tanaara hiixan de7oosona; taani denddada, neessi ainne immanau danddayikke' yaaganee? ⁸ Taani inttessi odiyoogee aibee giikko, i a lagge gidido gishshau, denddi eqqidi, ayyo ainne immennan ixkikkokka, a laggee a oichchiiddi waissido gishshau, denddidi i koyiyooobaa ubbaa immana.

⁹ "Taani inttessi odais; woossite, intte ekkana; koyite, intte demmana; karee yiidi xeesite; karee intteyyo dooyettana. ¹⁰ Aissi giikko, woossiya ubbai ekkana; koyiya urai demmana; qassi karee yiidi xeesiya urau karee dooyettana.

¹¹ "Intte gididon ba na7i, 'Quma imma' giikko, shuchcha immana aawi de7ii? 'Mole imma' giikko shooshsha immanee? ¹² Woi, 'PHuu-phulle imma' giikko masimaso immanee? ¹³ Intte iita gidiiddi, intte naatussi lo77obaa immiyooogaa erikko, yaatin saluwan de7iya Aawai bana woossiyaageetussi Geeshsha Ayyaanaa waati darissidi immanddeeshsha?" yaagiis.

*Yesuusanne Bi7eeli-Zeebula
(Maatiyoosa 12:22-30; Marqqoosa 3:20-27)*

¹⁴ Yesuusi bitaniyaappe duude xalahiyaa kessiis; xalahee kiyidoogaappe guyyiyan, bitanee haasayaa doommin, asai garamettiis. ¹⁵ SHin etappe issoi issoi, “Xalahetu halaqaa Bi7eeli-Zeebuli baayyo wolqqaa immin, xalaheta kessees” yaagiis. ¹⁶ Harati a paaccanau i saluwaappe malaataa oottana mala koyidosona. ¹⁷ SHin Yesuusi eta qofaa eridi, eta hagaadan yaagiis; “Ba gidдон shaakettiya kawotetta ubbai xayana; shaakettiya keettaikka kunddana. ¹⁸ Yaatin Seexaanaa kawotettai ba gidдон shaakettikko, he kawotettai waanidi eqqanee? Intte tana, ‘Bi7eeli-Zeebuli neessi wolqqaa immin, xalaheta kessaasa’ yaageeta. ¹⁹ Tau Bi7eeli-Zeebuli wolqqaa immin, taani xalaheta kessiyaabaa gidikko, intte asau wolqqaa ooni immin, xalaheta kessanee? Hegaa gishshau, eti intte bolli pirddana. ²⁰ SHin Xoossai tau wolqqaa immin, taani xalaheta kessiyaabaa gidikko, simmi Xoossaa kawotettai inttekkko yiichchiis.

²¹ “Tooraanne gondalliyyaa oiqqida mino bitanee ba keettaa naagikko, a mehee saro de7ana.

²² SHin appe minniyaagee yiidi, a xoonidi i ammani uttido tooraanne gondalliyyaa appe wotti ekkidi, a mehiyaa shaakkees.

²³ “Ta bagga gidenna urai tabaa ixxees; qassi tanaara issippe shiishshennaagee laalees.

*Tuna Ayyaanai Asaa Giddo Simmidi Geliyo
Geluwaa
(Maatiyoosa 12:43-45)*

²⁴ “Tuna ayyaanai asappe kiyiyo wode, baayyo shemppiyoosaa koyiiddi, haatti bainnasaara aadhdhees; au beettenan ixkikko, ‘Taani aggada yiido ta keettaa simmana’ yaagees; ²⁵ simmidi yiyo wode, keettaa pitettidi, giigi uttidaagaa demmees. ²⁶ Hegaappe guyyiyan, biidi baappe iitiya laappun hara ayyaanata ehees; he ayyaanati gelidi, hegan de7oosona; he bitaniyaa de7oi kaseegaappe guyyeegee keehi iitees” yaagiis.

Tumu Ufaissaa

²⁷ Yesuusi haggaa gin, asaa giddoppe issi maccaasiyaa qaalaa xoqqu oottada, “Nena tookkida uloinne neeni xammido xanttai anjettidaageeta” yaagaasu. ²⁸ SHin Yesuusi, “Anjettidaageeti Xoosaa qaalaa siyidi, he qaalai azaziyoogaadan oot-tiyaageeta” yaagiis.

Yoonasi Malaataa Gidiyo Hanotaa (Maatiyoosa 12:38-42)

²⁹ Daro asai shiiqido wode, Yesuusi hagaadan yaaganau doommiis; “Malaataa koyiya ha wodiyaasai iita; hananabaa yootiya Yoonasa malaataappe harai ayyo imettenna. ³⁰ Yoonasi Nanawe katamaa asaassi malaata gididoogaadan, taani Asa Na7ai, ha wodiyaasai malaata gidana. ³¹ Tohossa bagga biittaa kawiyaa Solomona aadhdhida eratettaa siyanau sa7aa gaxaappe yiido gishshau, pirddaa gallassi denddada, ha wodiyaasai mootana; be7ite; Solomonappekka aadhdhiyaagee hagan de7ees. ³² Nanawe asai Yoonasi yootidoogan bantta nagaraappe simmido gishshau, pirddaa

gallassi denddidi, intte bolli pirddana; be7ite; Yoonasappe aadhdhiyaagee hagan de7ees.

³³ “Soo geliya asaassi poo7ana mala, xomp-piyaa xomppidi, xoqqan wottanaappe attin, gent-tidi woikko keriyana qum77idi wottiyai ooninne baawa. ³⁴ Ne aifee ne bollaassi xomppe mala; ne aifee payya gidiyo wode ne bolla ubbai poo7o; shin ne aifee payya gidana xayikko, ne bollai xuma gidana. ³⁵ Hegaa gishshau, ne bolli de7iya poo7oi xuma gidenna mala naagetta. ³⁶ Simmi ne bolla ubban ainne xumi bannan kumetta poo7oi de7ikko, xomppee ba wagagga poo7uwaa ne bolli poo7issiyooagaan, ne bollai wagagga poo7o gidana” yaagiis.

Parisaawetanne Higgiyaa Tamaarissiyaageeta Walassiis

(Maatiyoosa 23:1-36; Marqqoosa 12:38-40)

³⁷ Yesuusi haasayaa wurssido wode, issi Parisaawee, “Tanaara laaxaa markkii” yaagidi a woossiis; woossin Yesuusi gelidi maanau uttiis.

³⁸ Laaxaa maanaappe kase Yesuusi kushiya meecettibeennaagaa be7idi, Parisaawee garamettiis.

³⁹ Garamettin Godai a, “Parisaawetoo, shaatiyaayyoonne keriyaayyo bolla baggaa geeshsheeta; shin intteyyo giddoora bonqqiyooeenne iitatettai kumi uttiis.

⁴⁰ Eeyyatoo, gaxaa medhdhida Xoossai gidduwaa medhdhibeenneeyye? ⁴¹ SHin intte siiniyaaninne sainiyan de7iyaagaa hiyyeesaassi immite; inttessi ubbabaikka geeshsha gidana.

42 “SHin Parisaawetoo, intteyyo aayye7ana! Aissi giikko, bootta sawuwaappe, kareta sawuwaappe, xalotiyaappenne tokkidobaa ubbaappe asirataa Xoossaayyo intte immeeta; shin xillotettaanne Xoossaa siiqiyoogaa intte aggi bayeeta; haratakka aggennan, oottanau bessiya yohoti hageeta.

43 “Parisaawetoo, Aihuda woosa keettan intte bonchcho sohuwan uttanau koyiyo gishshaunne giyan bonchcho sarotaa koyiyo gishshau inttessi aayye7ana. 44 Lo77o misatiya iitadoo, higgiiyaa tamarissiyaageetoo, Parisaawetoo, inttessi aayye7ana; aissi giikko, intte asi erennan yedhdhi hemettiyo beettenna duufo misateeta” yaagiis.

45 Higgiiyaa tamarissiyaageetuppe issoi a, “Tamarissiyaagoo, neeni heгаа yaagiyoogan nuna qassi cayaasattennee” yaagiis.

46 Yaagin Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Higgiiyaa tamarissiyaageetoo, inttessi aayye7ana; aissi giikko, tookkanau deexxiya toohuwaa asa toosseeta; shin tookkiya asa maaddanau harai atto, intte intte huuphen biradhdhiyankka he toohuwaa bochchekketa.

47 “Intte aawati worido hananabaa yootiyaageetussi duufuwaa bolli keettaa intte keexxiyo gishshau, inttessi aayye7ana.

48 Simmi intte aawati hananabaa yootiyaageeta worin, intte eta duufuwaa bolli keettaa keexxiyo gishshau, ‘Eta oosoi lo77o’ yaagidi, etabaa markkateeta. 49 Hegaa gishshau, Xoossaa aadhdhida eratettai, ‘Taani hananabaa yootiyaageetanne kiitettidaageeta etakko kiittana; kiittidoogeetuppe issuwaa issuwaa

eti worana; issuwaa issuwaa tuggayana' yaagiis. ⁵⁰⁻⁵¹ Aabeela woroosappe doommidi, yarshshiyooosaappenne Beeta Maqidasiyaappe gidduwan worido zakkaariyaasa wodiyaa gakkanaashin, sa7ai merettoosappe doommidi gukkida hananabaa yootiya ubbatu suuttaa gishshau, ha wodiyaa asai qaxxayettanau bessees; ee, ha wodiyaa asai qaxxayettanau bessees gais.

⁵² “Higgiyaa tamaarissiyaageetoo, eraa keettaa dooyiya qulppiyaa intte ekkideta; intte huuphiyaunne gelibeekketa; qassi gelanau koyiyaageetanne gelissekketa” yaagiis.

⁵³⁻⁵⁴ Yesuusi hegaappe biido wode, higgiyaa tamaarissiyaageetinne Parisaaweti a daro ixuwaa doommidi, i balabaa haasayikko oiqqanau naagiiddi, daro yohuwaa keehi oichchidosona.

12

*Yesuusi “Lo77o Milatiya Parisaawetu Iitatettaappe Naagettite” Yaagiis
(Maatiyoosa 10:26-27)*

¹ He wode daro sha7u asai issoi issuwaa yedhdhana gakkanaashin shiiqi uttidaashin, Yesuusi erissiyo ashkkaratussi koiroora odanau doommidi, “Parisaawetu irshshuwaappe naagettite; hegeenne, lo77o misatiya iitatettaappe naagettite giyoogaa. ² SHin aibinne gentti wottidobai qonciyaa kiyennan attenna; qassi qotti wottidobaikka

erettennan attenna. ³ Hegaa gishshau, intte xuman haasayidobai ubbai gallassi poo7uwan siyetana; intte asi bainnasan haittan saasukkidi odidobai ubbai keettaa huuphiyan awaajettana.

*Oossi Yayyanau Bessiyaakko
(Maatiyoosa 10:28-31)*

⁴ “Ta ishatoo, taani intteyyo odais; ha77i ashuwaa woridi, guyyeppe ainne hegaappe aadhdhiyaabaa oottanau danddayennaageetau yayyoppite. ⁵ SHin intte oossi yayyanaakko, taani inttena erissana; woridoogaappe guyyiyan, Gaannabiyan olanau wolqqai de7iyooogaassi yayyite; ee assi yayyite gais.

⁶ “Ichchashu siine kafoti santtimiyan baizetokkonaayye? Etappe issinnonne Xoossai dogenna. ⁷ SHin harai atto intte huuphiyan de7iya binnaana ubbaikka qoodan de7ees; simmi yayyoppite; daro siine kafotuppe intte aadhdheeta.

*Kiristtoosabaa Markkattanau Bessees
(Maatiyoosa 10:32-33; 12:32; 10:19-20)*

⁸ “Taani intteyyo odais; tabaa asa sinttan markkattiya ooyyookka taanikka Asa Na7ai, qassi Xoossaa kiitanchchatu sinttan markkattana; ⁹ shin asa sinttan tana kaddiyaagaa taanikka Asa Na7ai, qassi Xoossaa kiitanchchatu sinttan a kaddana.

¹⁰ “Ta bolli, Asa Na7aa bolli, iitabaa haasayiya ubbaa nagarai atto geetettana; shin Geeshsha Ayyaanaa cayiya uraa nagarai atto geetettana.

¹¹ “Inttena Aihuda woosa keettatukko, daannatukkonne deriyaa haariyaageetukko ehiyo wode, ‘Waatidi zaaranee? Woi woigidi

haasayanee?’ yaagidi hirggoppite; ¹² aissi giikko, intte he wode gaanau bessiyaabaa inttena Geeshsha Ayyaanai tamaarissana” yaagiis.

Dure Bitaniyaa Eeyyatettaa

¹³ Daro asaappe issoi a, “Tamaarissiyaagoo, ta aawai aggidi haiqqido aquwaa ta ishai tanaara shaakkana mala, ayyo yoota” yaagiis.

¹⁴ SHin Yesuusi, “Bitaniyau, tana intte bolli pirddiya daanna woi hegaa inttessi shaakkiyaagaa oottidi sunttidai oonee?” yaagiis.

¹⁵ Qassi eta, “Asassi daro miishshai de7ikkokka, a shemppoi he duretettan de7enna gishshau naagettite; duretetta amo ubbaappekka inttena naagite” yaagiis.

¹⁶ Etassi leemisuwaa odiiddi, “Issi dure bitaniyaa biittai daro mokkees. ¹⁷ Bitanee, ‘Taassi ta kattaa wottiyo sohoi baina gishshau waatooshsha’ yaagidi, ba wozanan qoppiis; ¹⁸ ‘Taani waatane giikko, ta gootaraa qolada, hara gitatiyaagaa gootarana; ta kattaanne tabaa ubbaa hegan wottana. ¹⁹ Yaatada tana, “Laa tanooshsho, neessi daro laittaassi gidiya daro miishshai de7ees; shemppa, ma, uya, ufaitta” gaana’ yaagiis.

²⁰ “SHin Xoossai a, ‘Laa ha eeyyau, neeni hachchi qamma haiqqaasa; yaatin, ha neeni shiishshidobai oossi gidanee?’ yaagiis.

²¹ “Xoossaa matan dure gidennan, bau miishsha shiishshiyai ooninne he bitaniyaa mala” yaagiis.

Xoossaa Ammanettiyoogaa (Maatiyoosa 6:25-34)

²² Yesuusi erissiyo ashkkarata, “Hegaa gishshau, taani intteyyo odais; intte paxa de7anau maanabaassinne woi intte bollau maayanabaassi hirgoppite. ²³ Aissi giikko, shemppoi qumappe aadhdhennee? Qassi bollai maayoppe aadhdhennee? ²⁴ Qooraaseta xeellite; eti zerokkona; cakkokkona; etau minjjiyo keetti woi gootari baawa; eta Xoossai mizees; kafotuppe intte keehi aadhdheeta. ²⁵ Intte gidдон daro qoppidi, ba geesaa bolli issi wara gujjanau danddayiyai oonee? ²⁶ Yaatin intte hegaa mala, guuttabaa oottanau danddayennaageeti aissi harabau hirggeetii?

²⁷ “Ciishshati waani dicciyaakko xeellite; daa-furokkona woi puutto suqqokkona. SHin taani intteyyo odais; harai atto, Solomoni hegaa keena bonchchettidaagaa gidiiddi, he ciishshatuppe is-suwaagaa malaa maayibeenna. ²⁸ Laafa ammanoi de7iyoogetoo, Xoossai hachchi de7idi, wontto coociyaa taman eexxiya dembbaa maataa maizziyaagee, inttena etaagaappe aattidi, waati maizzennee?

²⁹⁻³⁰ “Intte maanabaanne uyanabaa darissidi koyoppitenne qassi hirgoppite. Aissi giikko, ha sa7an de7iya ammanenna asati he ubbabaa darissidi koyoosona; qassi he ubbai inttena koshshiyoo-gaa intte Aawai erees. ³¹ Hegaa aggi bayidi, Xoossaa kawotettaa koyite; i hegeeta inttessi immana.

*Ha Sa7an Miishshaa Dagayanau Bessenna
(Maatiyoosa 6:19-21)*

³² “Amarida dorssa wudiyau, intte Aawai ba kawotettaa inttessi immanau ufaittiyo gishshau

yayyoppite. ³³ Inttessi de7iyaabaa baizzite; hiyyeesau immite; kaisoi shiiqennasan, bil77ai bochchennasan, saluwan wurenna miishshaa dagayidi, ceeggenna korjuwaa intte huuphessi oottite. ³⁴ Aissi giikko, intte wozanai intte miishshai de7iyooosan de7ana.

Oosanchchatu Minotettaa

³⁵⁻³⁶ “Bantta godai bullachchaappe soo simmidi, kariyaa dooyanau xeegiyo wode, sohuwaara dooyanau naagiya asatudan, intte xeessan qabattuwwa mintti gixxidi, xomppiyaa xomppidi, giigi uttite. ³⁷ Bantta godai soo yiyo wode, xiskkennan naagiiddi uttida ashkkarati waani anjjettanddonaashsha! Taani tumaa gais; i eta, ‘Uttite’ giidi, ba qabattuwwa minttidi, eta sinttau qumaa aattana. ³⁸ Omarssa gidin, woi qamma bilahe gidin, audenne eta godai yiidi, eta giigi uttidaageeta be7ikko, eti waani anjjettanddonaashsha! ³⁹ SHin intte issibaa erite; hegeenne aibee giikko, kaisoi yaana wodiya keettaawai eridaakko, beegottidi kaisuwan ba keettaa bookissenna. ⁴⁰ Taani, Asa Na7ai, intte qoppenna wodiyan yaana gishshau, inttekk qassi giigi uttanau bessees” yaagiis.

Iitanne Keha Oosanchchatu Leemisuwaa (Maatiyoosa 24:45-51)

⁴¹ PHeexiroosi a, “Godau, neeni ha leemisuwaa nuussi odaiyye ubbaassi odai?” yaagiis.

⁴² Godai zaaridi yaagiis; “Yaatin ba so asau qumaa koshshiyo wodiyan immana mala, a godai sunttiyo ammanettiya wozannaama ashkkari oonee? ⁴³ I hegaadan oottishin, a

godai yiidi, demmiyo ashkkarai anjettidaagaa. ⁴⁴ Taani intteyyo tumaa odais; godai he ashkkaraa babaa ubbaa bolli sunttana. ⁴⁵ SHin he ashkkarai, ‘Ta godai gam77idi yaana’ yaagidi, ba wozanan qoppidi, hara ashkkarata, attumaageetanne maccaageeta deshettaa doommikko, qassi meettaanne ushshaa doommikkonne mattottikko, ⁴⁶ he ashkkaraa godai i qoppibeenna gallasaaninne qassi i eribeenna saatiyan yaana. Yiidi a qanxxeretidi, ammanettenna asai de7iyoosan wottana.

⁴⁷ “Ba godai dosiyoobaa eriiddi gigettibeenna ashkkarai, woi i dosiyoogaadan oottennan ixxida ashkkarai, lissuwan daro garafettana. ⁴⁸ SHin ba godai dosiyoobaa erennan lissuwan garafanau bessiyaabaa oottida ashkkarai lissuwan guuttaa garafettana. Daruwaa immido uraappe daroi koyettes. Appekka dariyaagaa immido uraappe keehi daroi koyettes.

*Ubbabaa Aggidi Yesuusa Kaalliyogaa
(Maatiyoosa 10:34-36)*

⁴⁹ “Taani taman sa7aa oittanau yaas; ha77ikka xuugettappe harabaa ainne koyikke. ⁵⁰ Taani xammaqettana xinqqatiyaa de7ausu; he xinqqatiyaa polettanaashin, taani waana tuggata-neeshsha! ⁵¹ Taani sa7aassi sarotettaa ehaanau yiidabaa inttessi milatii? CHii, chii, taani intteyyo odais; taani asaa gidduwan shaahotettaa medhdhanau yiidoogaappe attin. ⁵² Aissi giikko, hagaappe sinttan issi keettan ichchashu asati de7ana; de7ishin heezzaa naa77aa bolli, naa77ai heezzaa bolli denddidi, shaahettana. ⁵³ Aawai ba na7aa bolli, na7ai ba aawaa bolli, aayyiyaa

ba na7ee bolli, na7iyaa ba aayee bolli, bollotiyaa ba na7aa machchee bolli, na7aa machchiyaa ba bollotee bolli, denddidi shaahettana” yaagiis.

*Wodiyaa Hanotaa Eriyoogaa
(Maatiyoosa 16:2-3)*

⁵⁴ Yesuusi qassi asaa, “Awai wulliyo baggaara kiyiya shaaraa intte be7iyoo wode, sohuwaara, ‘Wolqqaama irai yees’ yaageeta; tumakka yees. ⁵⁵ Tohossa baggaara carkkoi carkkiyo wode, ‘Hombbana hanees’ yaageeta; tumakka hombbees. ⁵⁶ Intte lo77o misatiya iitati, sa7aanne saluwaa xeellidi, hananabaa eriiddi, ha wodiyaabaa aissi erekkeitii?

*Mootiyaagaara Sigettiichchiyoogaa
(Maatiyoosa 5:25-26)*

⁵⁷ “Yaatin aissi intte intte huuphiyan xilluwaa pirddekketii? ⁵⁸ Nena pirdda keettan mootiyaagee daanna sintti goochchenna mala, qassi daannai nena polisiyau aattidi immenna mala, poliseekka qasho keettaa gelissenna mala, nena mootiyaagaara pirdda keettaa baidda, ogiyan sigettaichcha. ⁵⁹ Taani neeyyo odais; neeni issi santtimee attennan, ne maqqaccuwaa wurssada qanxxana gakkanaassi, mulekka qasho keettaappe kiyakka” yaagiis.

13

Nagaraappe Simmenna Ubbai Xayana

¹ Issi issi asai he wode yiidi, Galiila asatubaa Yesuusassi odiiddi, “PHilaaxoosi Galiila asata woridi, eta suutta etii yarshshiyooabaara walakkiis” yaagiis. ² Yesuusi zaaridi, hagaadan

yaagiis; “Ha Galiila asati haiqqido gishshau, yaatin inttessi hara Galiila asa ubbaappekka nagaranchcha milatiyoonaa? ³ CHii, eti gidennaagaa taani inttessi odais; shin intte nagaraappe simmennan ixkikko, intte ubbaikka hegaadan haiqqana. ⁴ Woikko Saliihoomen shuchchan keexxido adussa keettai eta bolli kunddidi, worido tammanne hosppun asati Yerusalaamen de7iya ubbaappe daro naaqqidaageeta inttessi milatiyoonaa? ⁵ CHii, eti naaqqibeennaagaa taani inttessi odais; nagaraappe simmennan ixkikko, intte ubbai hegaadan haiqqana” yaagiis.

Aifenna Balasee Leemisuwaa

⁶ Qassi Yesuusi ha leemisuwaa etassi odiis; “Hagee augee giikko, issi bitaniyaassi woiniyaa turaa giddon tokettida balasiyo giyo mittiyaa de7ausu. He bitanee mittiyaa aifidaakkonne giidi yin, aifee i bolli xayiiis. ⁷ Woiniyaa turaa oottiyaa-gaa i, ‘Taani ha balaseeppe aife demmana yaa-gaidda, heezzu laitta gakkanaashinkka ya yaada ainne demmabeikke. He balasiyaa aissi gaden coo eqqa bayadee? Qanxxa ola’ yaagiis. ⁸ SHin woiniyaa turaa oottiyaaagee zaaridi, ‘Godau, taani o bul77ada i xaphuwan oshaa yegganaashin, ha laittikka agga baya. ⁹ Laitti a aifikko lo77o; shin aifennan ixkikko qanxxettu’ giis” yaagiis.

Yesuusi Issi Quuna Mishiriyo Sambbatan Pattiiis

¹⁰ Issi Sambbatan Yesuusi Aihuda woosa keettatuppe issuwan tamarisseees. ¹¹ Tammanne hosppun laittaasappe doommada, i bolli iita ayyaanai de7iyaagee harggissin, sahettada

de7iya issi mishiriyaa de7ausu. Quuna gididaara muleera sitti gaada eqqanau danddayabeikku. ¹² Yesuusi o be7ido wode, “Maccaasee, ne harggiyaappe paxadasa” yaagiis. ¹³ Ba kushiya i bolli wottin, sohuwaara sitti ga eqqada Xoossaa galataasu.

¹⁴ SHin Aihuda woosa keettaa halaqai Yesuusi Sambbata gallasan harggiyaappe mishiriyo pat-tido gishshau hanqqettidi asaa, “Ooso oottiyo gallassati usuppuna; intte yiidi harggiyaappe pax-anau bessiyoi he gallassatuunappe attin, Sambbataana gidenna” yaagiis.

¹⁵ Godai zaaridi, “Ha lo77o milatiya iita asatoo, intteppe issoinne Sambbatan booraa woi hariyaa gaaxaataappe birshshidi, haattaa ushshanau efeennee?” ¹⁶ Hanna Abrahaama zariyaa tammanne hospun laittaasappe Seexaanai qachchidoora qashuwaappe Sambbatan birshshettanau bessekkee?” yaagiis. ¹⁷ I immiyo zaaroi a morkketa yeellayis; i oottido ooratta yoho ubban asai ubbai ufaittiis.

*Sanaafici Giyo Mittee Zerettaa Leemisuwaa
(Maatiyoosa 13:31-32; Marqqoosa 4:30-32)*

¹⁸ Yesuusi, “Xoossaa kawotettai ai milatii? I ai milatiyaakko, taani inttena waata bessoo?” ¹⁹ Xoossaa kawotettai sanaafici giyo qii mittee aifiyo milatees. He mittee aifiyo asai ekkidi zeriis; zerin morkkidaara diccada gita mitta gidaasu; gidin kafoi i tashiyaa bolli baassi keexxiis” yaagiis.

*Irshshuwaa Leemisuwaa
(Maatiyoosa 13:33)*

²⁰ Qassikka Yesuusi, “Xoossaa kawotettai ai mi-latiyaakko, taani inttena waatada bessoo? ²¹ Issi mishiriyaa heezzu kere xiilliyaa ekkada, mu-naqqido munaqai ubbai denddana gakkanaassi, aani tigido irshshuwaa milatees” yaagiis.

*Un77o Penggiyaabaa
(Maatiyoosa 7:13-14,21-23)*

²² Yerusalaame biiddi, gita katamaaninne qeeri kataman de7iya asaa tamarissiididi aadhdees. ²³ Aadhdhishin issi bitanee a, “Ta Godau neeni ashshanaageeti amaridaageetee?” yaagiis.

Yaagin Yesuusi eta, ²⁴ “Taani intteyyo odais; daro asai gelanau koyana shin danddayenna gishshau, un77o penggiyaara gelanau olettite. ²⁵ Keettaawai denddidi, ba keettaa gorddirggin, karen intte eqqidi, ‘Godau, godau, nuussi dooyarkkii’ yaagidi xeessaa doommiyo wode, i zaaridi, ‘Intte awappe yiyaakko, taani inttena erikke’ yaagana.

²⁶ “He wode intte, ‘Nuuni nenaara miida; uyida; neeni nu biittan tamarissadasa’ yaagana.

²⁷ “Yaagin I qassi, ‘Taani inttessi odais; intte awappe yiyaakko, taani inttena erikke; makkalati ubbaikka ta matappe haakkite’ yaagana.

²⁸ “Abrahaami, Yisaaqi, Yaaqoobinne hananabaa yootiyaageeti ubbai karen intte eqqidaashin, Xoossaa kawotettan de7iyaageeta intte be7iyo wode, intte yeekkananne achchaa garccana. ²⁹ Asai arshshoppenne arggoppe, qassi huuphessa baggappenne tohossa baggappe yiidi, Xoossaa kawotettan qumaa maanau uttana.

³⁰ Be7ite; ha77i guyyen de7iyaageeti sinttau

aadhdhana; ha77i sinttan de7iyaageeti guyye aadhdhana” yaagiis.

*Yesuusi Yerusalaame Walassiis
(Maatiyoosa 23:37-39)*

³¹ He wode Parisaawetuppe issoi issoi Yesu-usakko yiidi, “Heeroodisi nena woranau koyiyo gishshau, hagaappe baichcha” yaagidosona.

³² Yaagin Yesuusi zaaridi, “Biidi he worakanaassi, ‘Hachchinne wontto xalaheta kessana; qassi harggida asaakka pattana; yaatada heezzantto gallassi ta oosuwaa wurssana’ yaagite.

³³ SHin hananabaa yootiyaagee Yerusalaameppe harasan haiqqanau bessenna gishshau, taani hachchi, wonttonne wonttifen ogiyaa bollan de7anau bessees.

³⁴ “Yerusalaame katamaa asau, Yerusalaame katamaa asau, hananabaa yootiyaageeta intte woreeta; Xoossai intteikko kiittidoogeet akka shuchchan caddeeta; kuttiyaa ba marata ba qefiyan haphphiyoogaadan, taani intte naata issi diri shiishshanau aapputoo koyidanaa! SHin tana diggideta. ³⁵ Be7ite, Xoossai intte keettaa muleera yeggi bayana; taani intteyyo odais; intte, ‘Godaa sunttan yiyaagee anjettidaagaa’ gaana gakkanaashin, tana be7ekketa” yaagiis.

14

Yesuusi Qassikka Issi Hargganchchaa Samb-batan Pattiis

¹ Issi Sambbata gallassi Yesuusi Parisaawetu halaqatuppe issuwaa soo laaxaa maanau biis. He wode eti a daro naagoosona. ² Bollai kixxido issi bitanee Yesuusa sinttan de7ees. ³ Yesuusi higgiiyaa

tamaarissiyaageetanne Parisaaweta, “Nu higgee Sambbatan asa pattanau azaziiyye azazennee?” yaagiis.

⁴ SHin eti co77u giidosona. Yesuusi he bitaniyaa bolla bochchidi, pattidi yeddiis. ⁵ Yesuusi eta, “Intteppe Sambbatan ba boorai woi haree ollan kunddin, Sambbata giidi, sohuwaara ollaappe kessenai oonee?” yaagiis.

⁶ SHin etau ha yohuwaassi zaaruwaa immanau danddayettennan ixxiis.

Bana Ziqqi Oottiyooabaanne Imatobaa

⁷ Issi issi imattati bonchcho sohuwaa waatidi dooriyaakko, Yesuusi xeellidi, leemisuwaa odiiddi, hagaadan yaagiis; ⁸ “Nena asi bullachchaa xeesikko, bonchcho sohuwan uttoppa. Neepe bonchchettiya asi xeesettidaakkonne ooni erii? ⁹ Nenanne anne xeesidaagee yiidi nena, ‘Ha sohuwaa ayyo imma’ yaagin, neeni yeellatada ziqqiyaasan uttana. ¹⁰ SHin nena xeesidaagee yiidi nena, ‘Ta ishau pude aadhdha’ gaana mala, ubbaappe ziqqiyaasan utta; he wode neeni imatta ubbaa sinttan bonchchettana. ¹¹ Aissi giikko, bana xoqqu oottiya urai ziqqi gaana; bana ziqqi oottiya urai xoqqu gaana” yaagiis.

¹² Yesuusi bana ba soo xeesida bitaniyaa hagaadan yaagiis; “Neeni laaxaa woi kahuwaa ne son katissiyo wode, ne laggeta woi ne ishantta woi ne dabbota woi ne dure shoorota xeesoppa; aissi giikko, eti nena kayan xeesidi, he kushiyaa neessi zaarana. ¹³ SHin neeni qumaa katissiyo wode, hiyyeesata, quunata, wobbeta, qooqeta xeesa. ¹⁴ Eti ne kushiyaa zaaranau danddayenna

gishshau, neeni anjjettana. Xilloti haiquwaappe denddiyo wode ne kushiya Xoossai zaarana” yaagiis.

*Gita Gibiraa Leemisuwaa
(Maatiyoosa 22:1-10)*

¹⁵ Qumaa maanau uttida asaappe issoi hegaa siyidi Yesuusa, “Xoossaa kawotettan qumaa maanau uttanaageeti anjjettidaageeta” yaagiis.

¹⁶ SHin Yesuusi zaaridi, hagaadan yaagiis; “Issi bitanee daro qumaa katissidi, daro asaa xeesiis.

¹⁷ Qumaa miyo wodee gakkini, kase xeesetti uttida asaa, ‘Ubbabai ha77i giigi uttido gishshau, haa yiite’ gaanau, ba ashkkarata asaakko kiitiis. ¹⁸ SHin ubbai huuphiyan huuphiyan bantana aggi bayana mala woossidosona. Koiroogee ashkkaraassi yootiiddi, ‘Taani biittaa shammaas; he biittaa baada be7anau koshshees; hayyanaa tana hanqqettoppa’ yaagiis.

¹⁹ “Hankkoi, ‘Taani ichchashu waaxa boorata shammidoogeeta goya be7ana bais; hayyanaa tana hanqqettoppa’ yaagiis.

²⁰ “Harai qassi, ‘Taani machchiyo ekkido gishshau, baanau danddayikke’ yaagiis.

²¹ “Ashkkarai simmidi, hegaa godaassi odiis. Odin godai daro hanqqettidi, ba ashkkaraa, ‘Elle katamaa ogiyyanne toho ogiyaa baada, hiyyeesata, quunnida asata, wobbetanne qooqeta ekkada ya’ yaagiis.

²² “A ashkkarai, ‘Ta godau, neeni azazidoogaadan oottaas; shin ha77ikka sohoi de7ees’ yaagiis.

23 “Yaagin godai ashkkaraa, ‘Dere garssa ogiyaanne loossuwaa baada, ta keettaa kumana mala, asaa ta soo eha. 24 Aissi giikko, kase ta soo xeesettida asatuppe issoinne ta qumaa meennaagaa taani intteyyo odais’ giis” yaagiis.

*Yesuusa Kaalliyoogee Yarshshettiyoogaa Koyees
(Maatiyoosa 10:37-38)*

25 Yesuusi daro asaara biidi, asaakko guyye simmidi, 26 “Taakko yiya ooninne ba aawaa, ba aayyiyo, ba machchiyo, ba naata, ba ishantta, ba michchentta, harai atto banakka ixkana xayikko, tana kaalliyaagaa gidanau danddayenna. 27 Ba huuphe masqqaliyaa tookkidi, tana kaallenna urai ta erissiyo ashkkara gidanau danddayenna.

28 “Intteppe issi urai shuchcha keettaa keexxanau koyikko, keettaa polanau woqqu miishshaa koshshiyaakko, koiroora uttidi goodennai oonee? 29-30 Yaanana xayikko, keettaa doommidi, i polanau danddayennan aggin, heгаа be7ida asai ubbai, ‘Ha bitanee keexxanau doommidi, polana danddayibeenna’ yaagidi, a bolli miichchaa doommes.

31 “Woi tammu sha7u asai de7iyo kawoi laatamu sha7u asai de7iyo kawuwaara olettanau danddayiyaakkonne, koiroora uttidi qoppennee? Qoppaana xayikko, hegee yaatin aiba kawoo? 32 Baassi danddayettana xayikko, hinkko kawoi haahuwan de7ishin sigettanau woossees. 33 Hegaadan baassi de7iya ubbabaa aggi bayenna urai tana kaalliyaagaa gidanau danddayenna.

Go77enna Maxiniyaa
(Maatiyoosa 5:13; Marqqoosa 9:50)

³⁴ “Maxinee lo77o; shin laqilaqana xayikko, naa77antto a waatidi laqilaqissanee?
³⁵ Biittaunne lo77enna; araddissiyaabaanne gidenna. Asai a oli bayees. Siyanau haittai de7iyoogee heгаа siyo” yaagiis.

15

Bayidi Beettida Dorssaa
(Maatiyoosa 18:12-14)

¹ Issi gallassi, giiraa shiishshiyaageetinne nagaranchchati Yesuusabaa siyanau daroti akko shi-
 iqidosona. ² Parisaawetinne higgiiyaa tamaaris-
 siyaageeti, “Hagee nagaranchchaturu dabbo-
 tees; etaara mees” yaagidi, Yesuusa bolli zuuzum-
 midosona.

³ Zuuzummin Yesuusi etassi ha leemisuwaa
 odiiddi, ⁴ “Intteppe issi uraassi xeetu dorssi
 de7iyoogee etappe issinna geelladan bayiyaabaa
 gidikko, uddufun tammanne uddufunaa buuran
 yeggi bayidi, issinno demmana gakkanaashin
 koyanau beennee? ⁵ He bayida dorssiyo demmido
 wode ufaittidi, ba hashiyan tookkees. ⁶ Tookkidi
 soo ehiidi, ba laggetanne ba shoorota issippe
 xeesees; xeesidi, “Taani ta bayida dorssiyo
 demmido gishshau, tanaara ufaittite’ yaagidi,
 etassi odees. ⁷ Taani intteyyo odiyoogee
 aibee giikko, hegaadan nagaraappe simmana
 koshshenna uddufun tammanne uddufun
 xillotun ufaittanaappe ba nagaraappe simmiya
 issi nagaranchchan saluwan de7iyaageeti
 ufaittana.

Bayidi Beettida Bootta SHilinggiyaa

⁸ “Woikko tammu bootta shilinggee de7iyoora geelladan, issi shilinggee bayikko, xomppiyaa xomppada, ba keettaa pittada demmana gakkanaashin, minttada koyennaara oonee?

⁹ Demmido wode, a ba laggetanne ba shoorota issippe xeesada, ‘Taani ta bayida shilinggiyaa demmido gishshau, tanaara ufaittite’ yaagana.

¹⁰ Taani inttessi odais; hegaadan Xoossaa kiitanchchati nagaraappe simmiya issi nagaranchchan ufaittana” yaagiis.

Bayidi Beettida Na7aa

¹¹ Qassikka Yesuusi hagaadan yaagiis; “Issi bitaniyaassi naa77u naati de7oosona.

¹² Etappe kaaloi ba aawaa, ‘Ta aawau, neessi de7iyaabaappe tana gakkiyaagaa shaakkada hamma’ yaagin, aawai baassi de7iyaabaa ba naa77u naatussi shaakkiis.

¹³ “Guutta gallasaappe guyyiyan, kaalo na7ai ba miishshaa ubbaa shiishshi ekkidi, haaho dere biis. Hegan miishshaa ohettaa mooridi,

ba miishshaa laaliis. ¹⁴ Ayyo de7iyaabai ubbai wuriichchidoogaappe guyyiyan, he biittan wolqqaama koshai gelin, i tuggatiis. ¹⁵ He dere asaappe issuwaakko biidi, ‘Tana neessi ashkkara oottarkkii?’ yaagin, bitanee ba

gudunttaa wudiyaa heemmanau dembbaa a yeddiis. ¹⁶ Gudunttaa wudee miyo harqquwaa maanauka amottiis; shin ayyo ainne immidai baawa.

¹⁷ “Ba mooruwaa hassayidi, ‘Qumai xoonidi sa7an attiyo ta aawaa oosanchchati aappuna

shin, tana hagan namisai worii? ¹⁸ Denddada ta aawaakko baada, “Ta aawau, taani Xoossaakka nenakka naaqqaaas. ¹⁹ Hagaappe sinttan ne na7a geetettanaukka bessikke; tana ne ashkkaratuppe issuwaadan wottarkkii” gaana’ ²⁰ yaagidi denddidi, ba aawaakko yiis.

“I biron haahuwan de7ishin, a aawai a be7idi, ayyo mishettiis; woxxi qoommidi, a yeriis.

²¹ “Na7ai, ‘Ta aawau, taani Xoossaakka nenakka naaqqaaas; hagaappe sinttan ne na7a geetettanaukka bessikke’ yaagiis.

²² “SHin a aawai ba ashkkarata hagaadan yaagiis; ‘Ubbaappe lo77iya maayuwaa eesuwan ehiidi, a maizzite; a kushiyan migiduwaa a gediyanikka caammaa wottite. ²³ Modhdho mirgguwaa ehiidi shukkite; moos, ufaittoos. ²⁴ Aissi giikko, hagee ta na7ai haiqqiis; shin paxiis; qassi bayiis; shin beettiis’ yaagin, ufaissaa doommidosona.

²⁵ “Baira na7ai gaden de7iyaagee yiidi, soo matiyo wode, karaabiyaanne yettaa siyiis. ²⁶ Ashkkaratuppe issuwaa xeesidi, ‘Hegee aibee?’ yaagidi oichchiis. ²⁷ Oichchin ashkkarai, ‘Ne ishau saro yiido gishshau, ne aawai modhdho mirgguwaa ayyo shukissiis’ yaagiis.

²⁸ “Baira na7ai hanqqettidi, soo gelennan ixxin, a aawai kare kiyidi, a woossiis. ²⁹ SHin i ba aawaa hagaadan yaagiis; ‘Hagaa keena laittaa neessi daro oottaas; neeni giidobaa polennan mulekka aggabeikke; ta laggetuura ufaittana mala, taassi harai atto issi deeshsha marakka imma erakka.

³⁰ SHin hagee ne na7ai, ne miishshaa shaaramuxa maccaasan wurssidaagee yin, ayyo modhdho mirgguwaa shukkadasa' yaagiis.

³¹ “Yaagin aawai a, ‘Ta na7au, neeni ubba wode tanaara de7aasa; tabai ubbaikka neessa. ³² SHin hagee ne ishai, haiqqidaagee paxido gishshaunne bayidaagee beettido gishshau, nuuni miiddi uyiiddi ufaittana koshshees’ yaagiis” giidi Yesuusi yootiis.

16

Garssaara Sunttettida Cincca Bitaniyaa

¹ Yesuusi ba erissiyo ashkkaratussi yootiiddi, “Issi dure bitanee de7ees; baappe garssaara i sunttido bitanee de7iyaagee a miishshaa mooriis giyo zigirssai a gakkiis. ² Ba sunttido bitaniyaa xeesidi, ‘Ha nena asai giyoogee aibee? Hagaappe sinttan neeni taappe garssaara suntta gidanau danddayenna gishshau, ne kushiyan de7iya ta miishsha ubbaa hamma’ yaagiis.

³ “Yaagin bitanee, ‘Ta godai tana oosuwaappe kessana hanees. SHin hai waanoo? Taassi hem77anau wolqqi baawa; woossanau taassi pokkees. ⁴ Ta oottanabaa ta erais; i tana ta oosuwaappe kessiyo wode, bantta soo bin, tana mokkiya laggeta taani demmana’ yaagiis.

⁵ “Ba godaappe miishshaa tal77ida asata huuphiyan huuphiyan xeesidi, koiro bitaniyaa, ‘Neeni ta godaappe ai tal77adii?’ yaagiis.

⁶ “‘Taani xeeetu baattaa kumida zaitiyaa tal77aas’ yaagiis.

“Yaagin, ‘Ne paramaa hei; uttada eesuwan ishatama gaada xaafa’ yaagiis.

⁷ “Guyyeppe hankkuwaa ‘Ne acoi aappunee?’ yaagiis.

“‘Xeetu qun77a giste’ yaagiis.

“Yaagin, ‘Ne paramaa hei; hosppun tamma gaada xaafa’ yaagiis.

⁸ “He sunntai cinccatettan oottido gishshau, a godai a galatiis; aissi giikko, ha sa7aa asai babau poo7uwaa asaappe aadhdhida cincca.

Miishshaa Bessiyaasan Peeshshanau Bessiyooгаа

⁹ “Taani intteyyo odais; worddo miishshai wuriyo wode, merinau wurenaa keettan inttena eti mukkana mala, he miishshan intte huuphessi lagge demmite. ¹⁰ Daro guuttaban ammanettiya urai qassi gitaban ammanettes. Daro guuttaban ammanettenna urai gitabanka ammanettenna. ¹¹ Yaatin intte ha sa7aa miishshan ammanettennabaa gidikko, tumu miishshaa inttessi asi waatidi hadara yaagidi immanee? ¹² Intte hara asa miishshaa bashshiyaabaa gidikko, inttegeaa oonee intteyyo immanai?

¹³ “Naa77u godatuyyo haarettanau danddayiya ashkkari baawa; aissi giikko, woi issuwaa ixxiidi, hinkkuwaa siiqana; woi issuwaa bonchchidi, hinkkuwaa karana; Xoossaassinne miishshaassi haarettanau danddayekketa” yaagiis.

¹⁴ Miishsha dosiya Parisaaweti hegaa ubbaa siyidi, Yesuusa bolli qilliiccidosona. ¹⁵ SHin Yesuusi eta, “Intte asaa sinttan intte huuphiyaa xillissiyaageeta; shin intte wozanaa Xoossai erees; aissi giikko, asa sinttan bonchchettiyaagee Xoosaa sinttan tuna gidees.

*Muuse Higgiyaabanne Geluwaa Ekuwaabaa
(Maatiyoosa 11:12-13; 5:31-32; Marqqoosa
10:11-12)*

¹⁶ “Muuse higgeenne hananabaa yootiyaageeti xaafido maxaafai Yohaannisa wodiya gakkanaashin de7idosona; he wodiyaappe doommin, Xoossaa kawotettai odettiis; ubbai yaa gelanau warettees. ¹⁷ SHin higgiyaappe issi qaaliyaa moorettanaappe saloinne sa7ai aadhdhiyoogee matattees.

¹⁸ “Ba machchiyo yeddidi, haranno ekkiya ooninne shaaramuxees; qassi azinai yeddido maccaasiyo ekkiya ooninne shaaramuxees.

Dure Bitaniyaanne Hiyyeesaa Al77aazara

¹⁹ “Daro al77o maayuwaa maayiya issi dure bitanee de7ees. Ayyo sa7ai lo77in, ubba gallassi ufaittidi de7ees. ²⁰⁻²¹ Al77aazara giyo masunxxida issi hiyyeesai, dure bitanee miyo masoofiyaappe sa7an wodhdhiya suuppa qumaa maanau amottidi, duriyaa penggen zin77ees. Harai atto kanatika yiidi, a masunttaa laaccoosona.

²² “Hiyyeesa bitanee haiqqin, kiitanchchati a tookkidi, Abrahaama baggi aattidosona. Qassi dure bitanee haiqqidi moogettiis. ²³ Si7ooliyan daro seelettiiddi, haahuwan de7iya Abrahaama xoqqu giidi xeelliis. Qassi Al77aazarakka Abrahaama matan de7iyaagaa be7iis.

²⁴ “Ba qaalaa xoqqu oottidi, ‘Ta aawau Abrahaama, tana maara. Taani ha tamaa lacuwan paxa kaa7ettiyo gishshau, ba kushiya biradhdhiyaa xeeraa haattan yeddidi, yiidi ta inxxarssaa irxxisanau Al77aazara taakko yeddarkkii’ yaagiis.

²⁵ “SHin Abrahaami yaagiis; ‘Ta na7au, neeni ne de7uwaa wodiyan lo77obaa ekkin, Al77aazari iitabaa ekkidoogaa hassaya; shin ha77i i hagan ufaittiyo wode, neeni paxa kaa7ettaasa. ²⁶ Hegaa bolli qassi hagara baggaara de7iyaageetussi intte baggi pinnanau danddayetenna mala, qassi yaara de7iyaageetikka haa pinnanau danddayenna mala, nu giddooninne intte giddon gita afoi merettiis’ yaagiis.

²⁷ “Yaagin dure bitanee, ‘Ta aawau, yaatikko, neeni Al77aazara ta aawaa soo yeddana mala, nena woossais. ²⁸ Aissi giikko, taassi ichchashu ishantti de7oosona. Eti qassi ha meto sohuwaa yeenna mala, etau Al77aazari biidi markkatto’ yaagiis.

²⁹ “SHin Abrahaami, ‘Muuseenne hananabaa yootiyaageeti xaafido maxaafai etau de7ees; he maxaafai giyoogaa eti siyona’ yaagiis.

³⁰ “Dure bitanee, ‘CHii, ta aawau Abrahaamaa, heгаа gidenna; shin issi urai haiquwaappe denddidi, etakko biikko, eti bantta nagaraappe simmana’ yaagiis.

³¹ “Abrahaami, ‘Eti Muuseenne hananabaa yootiyaageeti xaafido maxaafaappe siyana xayikko, harai atto haiquwaappe issi urai denddikkokka ammanokkona’ giis” yaagiis.

17

Xubiyaabaa, Atto Geettaabanne Amanuwaabaa

(Maatiyoosa 18:6-7,21-22; Marqqoosa 9:42)

¹ Yesuusi ba erissiyu ashkkarata hagaadan yaagiis; “Asa balettiyaabai yeennan attenna;

shin he balettiyaabaa ehiya uraassi aayye7ana. ² Ha guutta naatuppe issuwaa balettiyoogaappe gaacciyo woxaa ba qooriyan qachchidi, abban mitettiyoogee au keha. ³ Intte huuphiyaassi naagettite.

“Ne ishai nena naaqqikko, a zora. Qassi nagaraappe i simmikko, ayyo atto ga. ⁴ I issi gallassi nena laappunto naaqqidi, he gallassi laappunto, ‘Taani nagaraappe simmaas’ yaagiiddi neekko yikkokka, ayyo atto ga” yaagiis.

⁵ Godai kiittidoogeeti, “Nuussi ammanuwaa gujja” yaagidi Godaa oichchidosona.

⁶ Yaagin Godai zaaridi, “Inttessi sanaafici giyo qii mittee aifiyo gakkiya ammanoi de7idaakko, intte ha ettaa, ‘Ettau, neeni shodettada abban toketta’ yaagana; ha ettaikka qassi inttessi azazettana.

Ashkkarai Oottanau Bessiyo Oosuwaa

⁷ “Intte gidдон goyiya woi miizza heemmiya ashkkari de7iyo asi geella de7ikko, ba ashkkarai oottidi simmidaagaa, ‘Qumaa maanau shiiqa utta’ gii? ⁸ Gaana xayikko, ‘Taani maana kahuwaa giigissa; ne afalaa laammada, taani miishiininne uyishin, taassi kiitetta. Guyyeppe neessi ma, uya’ yaagennee? ⁹ I ba azazuwaa polido gishshau, ba ashkkaraa galatii? ¹⁰ Hegaadan inttekka azazettido ubbabaa oottido wode, ‘Nuuni pattenna aille; nu ooso xalaalaa oottida’ yaagite” yaagiis.

Yesuusi Inchchirichchai Oiqqido Tammu Asata Pattiis

11 Yesuusi Yerusalaame biiddi, Galiilappenne Samaariyaappe gidduwaara aadhdiis. 12 I issi qeeri katamiyo geliyo wode, inchchirichchai oiqqido tammu asati haahuwan eqqidaageeta be7iis. 13 Eti bantta qaalaa xoqqu oottidi, “Godaa Yesuusaa, hai nuna maararkkii!” yaagidosona.

14 Yaagin Yesuusi eta be7idi, “Biidi, intte bollaa qeeseta bessite” yaagiis.

Yaagin biiddi, ogiyan inchchirichchaappe paxidosona. 15 Etappe issoi bau paxidoogaa be7idi, ba qaalaa xoqqu oottidi, Xoossaa galatiiddi simmiis. 16 Qassi Yesuusa galatiiddi, a tohuwan kunddiis. Bitanee Samaariyaa asa.

17 Yesuusi zaaridi, “Inchchirichchaappe paxidaageeti tamma gidokkonaa? Yaatin uddufunati awan de7iyoona? 18 Ha hara dere bitaniyaappe harai Xoossaa galatanau simmidai baawee?” yaagiis. 19 Yesuusi a, “Denddada ba; nena ne ammanoi pattiis” yaagiis.

*Xoossaa Kawotettaa Yuussaa
(Maatiyoosa 24:23-28,37-41)*

20 Parisaaweti, “Xoossaa kawotettai aude yaa-nee?” yaagidi Yesuusa oichchidosona.

Oichchin Yesuusi, “Xoossaa kawotettai beettiya malaataara yeenna. 21 Qassi Xoossaa kawotettai intte giddon de7iyo gishshau, ooninne a hageeho, hagan de7ees; woi hegan de7ees geenna” yaagiis.

22 Yesuusi erissiy o ashkkaratussi odiiddi, hagaadan yaagiis; “Asa Na7ai beettana gallassatuppe issuwaa intte amottana; shin be7ekketa. 23 Qassi eti inttena, ‘Hagan xeellite’ woi ‘Hegan xeellite’ yaagana. SHin

eta kaallidi, etaara booppite. ²⁴ Wolqqanttai wolqqammidi, saluwan ha gaxaappe ya gaxaa gakkidi poo7issiyooqaadan, Asa Na7ai ba gallassi hegaadan hanana. ²⁵ SHin koiroora i daro waayiyaa ekkanaunne ha wodiyaan asan ixettanau bessees.

²⁶ “Ta yuussai, Asa Na7aa yuussai, Nohe wodiyaan hanidoogaadan, hegaadankka hanana. ²⁷ Nohee markkabiyaan gelido gallassai gakkanaashin, asai meesinne uyees, qassi attumaasai machcheesinne maccaasai azinaa gelees; bashshiya haattai yiidi, asa ubbaa woriis.

²⁸ “Qassi Looxe wode hanidoogaadankka hegaadan hanana; eti moosona, uyoosona, shammoosona, baizzoosona, kattaa zeroosona, keettaakka keexxoosona. ²⁹ SHin Looxee Sadoomappe kiyido gallassi, Xoossai saluwaappe tamaanne eexxiya shuchchaa bukissidi, ubba asaa wurssiis.

³⁰ “Asa Na7ai qoncciyaan beettiyo gallassi hegaadan hanana. ³¹ He gallassi keettaa huuphiyaan de7iyaagee ba son de7iya miishshaa ekkanaau wodhdhoppo; hegaadan goshshan de7iyaageekka guyye simmoppo. ³² Ane Looxe machcheebaa qoppite! ³³ Ba shemppuwaa ashshana koyiya ubbai bashshana; shin ba shemppuwaa bashshiya ubbai ashshana. ³⁴ Taani intteyyo odiyoogee aibee giikko, he gallassa qammi naa77u asati issi hiixan zin77ana; etappe issuwaa efin, issoi attana. ³⁵ Naa77u maccaasati issi sohuwan gaacciyaageetuppe issinniyo efin, issinniyaa attana. ³⁶ Naa77u asati gaden oottiyaageetuppe issuwaa efaana; issoi attana”

yaagiis.

³⁷ Erisiyo ashkkarati qassi a, “Godau, hegee awan hananee?” yaagidosona.

Yaagin Yesuusi, “Gauxai de7iyoosaa ankkoi shi- iqana” yaagidi, etassi odiis.

18

Hiyyeesa Am77iyoonne Makkalanchcha Daan- naa

¹ Erisiyo ashkkarati ubba gallassi salettennan woossana mala, Yesuusi etassi leemisuwaa odi- iddi, ² “Issi kataman Xoossaassi yayyenna qassi asassikka yeellatenna issi daannai de7ees. ³ He kataman issi am77e maccaasiyaa de7iyaara he daannaakko ya yaada, ‘Taaninne ta baarigaarai mootettiyo yohuwaa taassi pirdda’ yaagausu.

⁴ “Daannai daro wodiyaasappe iyyo pirdden- nan ixxiis; shin ba wozanan qoppiiddi, ‘Taani Xoossaassi yayyennan woi asassi yeellatennan ixxikkonne, ⁵ ha am77e maccaasiyaa tana wais- siyo gishshau, qassi ubba wode ya yaada tana daafurssenna mala, iyyo pirddana’ giis” yaagiis.

⁶ Qassikka Godai, “He makkala daannai gi- idoogaa siyite. ⁷ Yaatin bana maaddana mala, gallassinne qammi baakko waassiya doorettida asaassi Xoossai pirddennee? I etassi eesuwan zaarennee? ⁸ Taani inttessi odiyoogee aibee giikko, i eesuwan etassi pirddana; shin Asa Na7ai yiyo wode, ha sa7an ammano demmanee?” yaagiis.

Otorettiya Parisaawiyaanne Bana Ziqqi Oottida Giiraa SHiishshiya Bitaniyaa

⁹ Banttana xillo giidi, hara asa ubbaa kariyaageetussi Yesuusi issi leemisuwaa odiiddi, hagaadan yaagiis; ¹⁰ “Naa77u asati Xoossaa woossanau Beeta Maqidasiyaa kiyidosona; etappe issoi Parisaawe, issoi giiraa shiishshiyaagaa. ¹¹ Parisaawee eqqidi, ba wozana gidдон woossiiddi, ‘Xoossau, taani hara asa ubbaadan, worddanchcha, uuzenne shaaramuxa woi ha giiraa shiishshiyaagaa mala gidenna gishshau, nena galatais. ¹² Saaminttan saaminttan naa77utoo xoomais; taani demmiyo miishsha ubbaappe asirataa immais’ yaagiis.

¹³ “SHin giiraa shiishshiyaagee haahuwan eqqidi, harai atto saluwaa xeellanaukka dosibeenna. SHin, ‘Xoossau, taani nagaranchcha; tana maara’ yaagidi, ba tiraa bubbuxiis.

¹⁴ “Taani inttessi odiyoogee aibee giikko, hagee Parisaawiyaappe xillidi, ba soo biis. Aissi giikko, bana xoqqu oottiya urai kauyyana; shin bana kaushshiya urai xoqqu gaana” yaagiis.

*Yesuusi Guutta Naata Anjjiis
(Maatiyoosa 19:13-15; Marqqoosa 10:13-16)*

¹⁵ Yesuusi guutta naata bochchana mala, issi issi asai naata akko ehiis; shin erissiyo ashkkarati hegaa be7idi, he asaa hanqqettidosona. ¹⁶ Yesuusi guutta naata baakko xeesidi, “Guutta naati taakko yiyoogaa diggoppite; aissi giikko, Xoossaa kawotetta hageetu malaassa. ¹⁷ Taani intteyyo tumaa gais; Xoossaa kawotettaa guutta na7adan ekkenna urai ooninne he kawotettaa mulekka gelenna” yaagiis.

*Dure Bitaniyaa Oishaa**(Maatiyoosa 19:16-30; Marqqoosa 10:17-31)*

¹⁸ Yihudaa biittaa haariyaageetuppe issoi, “Lo77o tamarissiyaagoo, taani merinaa de7uwaa laattanau ai oottoo?” yaagidi Yesuusa oichchiis.

¹⁹ Yesuusi zaaridi, “Tana aissi lo77o gai? Xoossaa xalaalaappe attin, hara lo77oi ooninne baawa; ²⁰ Xoossaa azazuwaa, ‘SHAaramuxoppa; woroppa; wuuqqoppa; wordduwaa markkattoppa; ne aawaanne ne aayyiyo bonchcha’ yaagiyaagaa eraasa” yaagiis.

²¹ Bitanee, “Taani hegaa ubbaa naatettaas-appe doommada ha77i gakkanaassikka naagais” yaagiis.

²² Yesuusi hegaa siyidi bitaniyaa, “Ha77ikka neeyyo issibai paccees; neeyyo de7iyaabaa ubbaa baizzada he miishshaa hiyyeesau gisha; neeni saluwan duretana; yaatada yaada tana kaalla” yaagiis. ²³ SHin bitanee hegaa siyido wode, i daro dure gidiyo gishshau qarettiis.

²⁴ Bitanee daro qarettidoogaa Yesuusi be7idi, “Dure asi Xoossaa kawotettaa gelanaagee waani metanddeeshsha! ²⁵ Dure asi Xoossaa kawotettaa gelanaagaappe gaameelai marppiyaa xoo7iyaara aadhdhanaagee matattees” yaagiis.

²⁶ Hegaa siyidaageeti, “Yaatin attanau dand-dayiyai oonee?” yaagidosona.

²⁷ SHin Yesuusi zaaridi, “Asau danddayet-tennabai Xoossau danddayettes” yaagiis.

²⁸ PHeexiroosi Yesuusa, “Be7a; nuuni nuussi de7iya ubbabaa aggi bayidi, nena kaallida” yaagiis.

29-30 Yesuusi, “Taani inttessi tumaa gais; Xoossaa kawotettaa gishshau giiddi, keettaa woi aawaanne aayyiyo, woi ishantta, woi machchiyo, woi naata aggida asi ooninne ha77i baassi de7iyaagaappe daruwaa ekkana; qassi sinttappe yaana wodiyanikka merinaa de7uwaa ekkana” yaagiis.

Yesuusi Ba Haiquwaabaa Hezzanttuwaa Yootiis

(Maatiyoosa 20:17-19; Marqqoosa 10:32-34)

³¹ Yesuusi tammanne naa77u erissiyo ashkkarata banaara efiiddi eta, “Nuuni ha77i Yerusalaame kiyettees; hananabaa yootiyaageeti xaafido tabai, Asa Na7aabai, ubbai polettana. ³² Aissi giikko, eti tana Aihuda gidenna asaassi aattidi immana; ta bolli qilliiccana; cuchchana; qassi tana waissana; ³³ eti tana lissuwan garafananne worana; shin taani hezzantto gallassi haiquwaappe denddana” yaagiis.

³⁴ SHin erissiyo ashkkaratussi i yootidobaappe aibinne gelibeenna; i yootidobai etappe geemin, eranau danddayibookkona.

Yesuusi Yarkkon Issi Qooqiyaa Pattiis

(Maatiyoosa 20:29-34; Marqqoosa 10:46-52)

³⁵ Yesuusi Yarkko gakkana matidaashin, issi qooqe bitanee woossiiddi, ogiyaa doonan uttiis. ³⁶ Uttidaagee daro asai aadhdhiyoogaa siyidi, “Hegee aibee?” yaagidi oichchiis. ³⁷ Asai, “Naazireeta Yesuusi aadhdhees” yaagidi ayyo yootiis.

³⁸ Yootin ba qaalaa xoqqu oottidi, “Daawita na7au, Yesuusaa, tana maararkkii!” yaagiis.

³⁹ Sinttan de7iyaageeti a, “Haizza!” giidi hanqqettidosona; shin i ba qaalaa kaseegaappekka keehi xoqqu oottidi, “Daawita na7au, tana maararkkii!” yaagiis.

⁴⁰⁻⁴¹ Yesuusi eqqidi, he qooqe bitaniyaa baakko ehaana mala azaziis. Qooqee akko yiidi gakkana matishin, “Taani neeyyo ai oottanau koyai?” yaagidi a oichchiis.

Oichchin qooqee, “Ta Godau, taani xeellanaagaa koyais” yaagiis.

⁴² Yaagin Yesuusi a, “Xeella; nena ne ammanoi pattiis” yaagiis. ⁴³ Sohuwaarakka a aifee xeelli aggin, Xoossaa galatiiddi, Yesuusa kaalli bayiis.

Asa ubbai heгаа be7idi, Xoossaa galatiis.

19

Yesuusanne Zakkiyoosa

¹ Yesuusi Yarkko giyo katamaara aadhdhees.

² Hegan Zakkiyoosa giyo giiraa shiishshiyaageetu alaafee de7ees; i dure asa. ³ Zakkiyoosi Yesuusi oonakko be7anau koyiis; shin i qantta gidido gishshaunne asai daro gidido gishshau, be7anau danddayibeenna. ⁴ Yesuusi hegaara aadhdhiyo gishshau, asaappe sinttau woxxidi, Yesuusa be7anau issi ettaa xeeraa kiyiis.

⁵ Yesuusi he sohuwaa gakkiiddi, pude xeelidi, “Zakkiyoosaa, taani hachchi ne son pe7anau bessiyoo gishshau, eesuwan wodhdha” yaagiis.

⁶ Zakkiyoosi eesuwan ettaappe wodhdhidi, ufaissan Yesuusa mokkiis. ⁷ Hega be7ida asai

ubbai, “Hagee nagaranchchaa son imatettanau geliis” yaagidi zuuzummiis.

⁸ SHin Zakkiyoosi eqqidi Godaa, “Ta Godau, taani taassi de7iya ubbabaappe bagгаа hiyyeesau immana; qassi ooppenne wordduwan ekkidobaa gidikko, i bashshido mehiyaassi oiddu kushiya ayyo zaarana” yaagiis.

⁹ Yesuusi Zakkiyoosassi yootiiddi, “Neenikka Abrahaama zersetta gidiyo gishshau, atotetta hachchi ha keettaa yiis. ¹⁰ Aissi giikko, taani, Asa Na7ai, bayidaagaa koyanaunne ashshanau yaas” yaagiis.

*Tammu Ashkkaratu Leemisuwaa
(Maatiyoosa 25:14-30)*

¹¹ Asai heгаа siyiyo wode, Yesuusi Yerusalaame matido gishshaunne etassi Xoossaa kawotetta beettana matidobaa milatido gishshau, etassi leemisuwaa yootiis. ¹² Hegaa gishshau, hagaadan yaagiis; “Issi gita asi baassi kawotettaa ekkidi yaanau, haaho dere biis. ¹³ Ba ashkkaratuppe tammata xeesidi, ‘Taani yaanaashin, hagan zal77ite’ yaagidi, tammu paunddiyaa etassi immiis.

¹⁴ “SHin a biittaa asai a ixidi, ‘Hagee nu bolli kawotanau koyokko’ yaagiiddi, asaa a geeduwaa kiittiis.

¹⁵ “He gita asi kawotettaa ekkidi simmiis. Simmida ba miishshaa immido ashkkarati zal77idi, huuphiyan huuphiyan woqqaa worissidaakko erana, eta baakko xeegeessiis.

¹⁶ “Xeegettida ashkkaratuppe koiroogee yiidi, ‘Ta godau, ne miishshai tammu paundde wodhdhiis’ yaagiis.

17 “A godai a, ‘Hayyanaashsho! Neeni lo77o ashkkara; neeni ha qii guuttaban ammanettidaa-gaa gidido gishshau, taani nena tammu kata-matuyyo alaafe oottana’ yaagiis.

18 “Naa77anttoi yiidi, ‘Ta godau, ne miishshai ichchashu paundde wodhdhiis’ yaagiis.

19 “A godai a, ‘Neenikka ichchashu katamatuyyo alaafe gida’ yaagiis.

20 “Heezzanttoi yiidi, ‘Taani curqqan xaaxada naaga wottido ne paunddiyo hanno be7a. 21 Aissi giikko, neeni meqetti baina asa gidiyo gishshau, neessi yayyaas. Neeni nebaa gidennabaa ekkasa; zerabeennabaakka cakkaasa’ yaagiis.

22 “Yaagin, ‘Neni iita ashkkara; ne doonai haasayidoban nena taani pirddana. Taani tabaa gidennabaa ekkiyaagaa, qassi zerabeennabaa cakkiya meqetti baina asa gidiyoogaa eradasa. 23 Yaatin ta miishshaa aissi dichchau immabeikkii? Taani simmiyo wode ta miishshaa woriyaara ekkanaagaa shin attiis’ yaagiis.

24 “He sohuwan eqqida asata, ‘He paunddiyaa appe wotti ekkidi, tammu paunddee de7iyooagaayyo immite’ yaagiis.

25 “Yaagin, ‘Godau, ayyo tammu paunddee de7ees’ yaagidosona.

26 “ ‘Taani intteyyo odais; de7iyo ubbau harai gujettana; shin bainaagaappe harai atto, he de7iyaageekka appe ekettiichchana. 27 SHin ha bantta bolli taani kawotana mala dosibeenna ta morkketa haa ehiidi, ta sinttan goora7ite’ giis” yaagiis.

*Yesuusi Gita Bonchchuwan Yerusalaame Geliis
(Maatiyoosa 21:1-11; Marqqoosa 11:1-11;
Yohaannisa 12:12-19)*

²⁸ Yesuusi hagaadan yaagidi haasayidoogaappe guyyiyan, etappe sinttatidi, Yerusalaame biis.

²⁹ Yesuusi Dabira Zaita giyo deriyaa lanqqiyan de7iya Beetafaaganne Biitaaniyaa giyo katamata matido wode, erissiyo ashkkaratuppe naa77aa kiittidi, ³⁰ “Intteppe sinttan de7iya qeeri katamaa biite; biidi yaa gelosaara biron ooninne mulekka toggibeenna qashuwan de7iya hare maraa intte demmana; a birshshidi, haa ekki yiite. ³¹ Ooninne inttena, ‘Hegaa aissi birshsheetii?’ yaagidi oichchikko, ‘Godai haggaa koyees’ yaagite” yaagiis.

³² Kiitettidaageeti biidi, Yesuusi banttassi odi-doogaadan demmidosona. ³³ Eti hare maraa birshshishin, a godati, “Hare maraa aissi birshsheetii?” yaagidosona.

³⁴ Yaagin eti, “Godai haggaa koyees” yaagidi, ³⁵ hare maraa Yesuusakko ehiidi, bantta maayuwaa a zokkuwan hiixxidi, Yesuusa togissidosona. ³⁶ Yesuusi toggidi biishin, bantta maayuwaa i biyo ogiyan hiixxidosa.

³⁷ I Dabira Zaita Deriyaa dugettaa wodhdhana matishin, a kaalliya ubbai Xoossai oottido malaata ubbaa be7ido gishshau ufaittidi, Xoossaa galatanau bantta qaalaa xoqqu oottidi,

³⁸ “Godaa sunttan yiya kawoi
anjjettidaagaa;

saluwan sarotetta gido.

Qassi salo ubbaappe bolla saluwan
de7iya Xoossai bonchchetto”
yaagidosona.

³⁹ Asaa giddoppe issi issi Parisaaweti Yesu-
usa, “Tamaarissiyaagoo, ne erissiyo ashkkarata
haizzite giikkii?” yaagiis.

⁴⁰ Yesuusi zaaridi, “Taani intteyyo odais; hageeti
co77u giikko, shuchchaikka waassana” yaagiis.

⁴¹ Katamaa gakkanau i matidi, katamaa be7ido
wode qarettidi yeekkiiddi, ⁴² hagaadan yaagiis;
“Sarotettai yiyo ogiyaa hachchi nenakkonne er-
arkkiishsha! SHin ha77i hegee ne aifiyaappe
geemmiis. ⁴³ Aissi giikko, ne bolli yaana wodee
de7ees; he wode ne morkketi urqqaa nukkidi,
godaa essana. He godan nena yuushshi aat-
tidi diridi, ubba baggaara neeyyo ogiyaa gord-
dana. ⁴⁴ Nenanne ne dirssaa gidдон de7iya ne
asaa mentterettana. Xoossai nena be7anau yi-
ido wodiya neeni akeekabeenna gishshau, ne
morkketi shuchcha ubbaa issuwaa issuwaa bol-
laappe denttidi laalana” yaagiis.

*Yesuusi Beeta Maqidasiyan Zal77iyaageeta
Yedettiis*

*(Maatiyoosa 21:12-17; Marqqoosa 11:15-19;
Yohaannisa 2:13-22)*

⁴⁵⁻⁴⁶ Yesuusi Beeta Maqidasiyaa gelidi, hegan
zal77iyaageeta, “Xoossaa maxaafan, ‘Ta keet-
tai Xoossaa woossiyo keetta gidana’ geetettidi
xaafetti uttiis; shin intte a panggati qosettiyo
gonggolo kessideta” yaagidi eta yedetaa doom-
miis.

⁴⁷ Yesuusi ubba gallassi Beeta Maqidasiyan
tamaarissee. Qeese halaqati, higgiiya tamaris-
siyaageetinne gita asai a xaissanau koyoosona.
⁴⁸ SHin asai ubbai a haasayaappe issoi attennan
ezggi uttido gishshau, a woriyo ogee etau xayiiis.

20

*Yesuusa Maataa Bolli Denddida Oishaa
(Maatiyoosa 21:23-27; Marqqoosa 11:27-33)*

¹ Issi gallassi Yesuusi asaa tamarissiidinne wonggeliyaa mishiraachchuwaa yootiiddi Beeta Maqidasiyan de7ishin, qeese halaqatinne higgiiyaa tamarissiyaageeti cimatuura issippe akko yiidi a, ² “Neeni haggaa oottanau neeyyo ai alaa fetetti de7ii? Woi neeyyo ha alaa fetettaa immidai oonee? Ane nuussi oda” yaagidosona.

³ Yesuusi zaaridi, “Taani qassi inttena issibaa oichchais; taassi odite; ⁴ Yohaannisi xammaqiyo alaa fetettaa ekkidoi Xoossaappeeyye woi asappee?” yaagiis.

⁵ Eti bantta gidдон palamaa doommidi, “Nuuni woigane? ‘Xoossaappe yii’ yaagikko, i nuna, ‘Yaatin Yohaannisi yootidoogaa aissi amanibeekketii?’ yaagana. ⁶ SHin nuuni, ‘Asappe yii’ yaagikko, ha asai ubbai Yohaannisi hananabaa yootiyaagaa gididoogaa eri uttido gishshau, nuna shuchchan caddana” yaagidosona.

⁷ Hegaa gishshau eti, “He alaa fetettaa i awappe ekkidaakkonne nuuni erokko” yaagidosona.

⁸ Yesuusi, “Taanikka haggaa ai alaa fetettan oot-tiyaakko, intteyyo odikke” yaagiis.

*Woiniyaa Turaa Gidduwaa Oottiya
Goshshanchchata
(Maatiyoosa 21:33-46; Marqqoosa 12:1-12)*

⁹ Yaagidi asaassi ha leemisuwaa yootiis; “Asa issoi woiniyaa turaanne tokkido sohuwaa kottau immidi, haaho dere biidi, daro gam77iis.

¹⁰ Woiniyaa aifiyaa maxiyo wodee gakkinn,

woiniyaa aifiyaappe bana gakkuyaagaa ekkidi yaana mala, issi ashkkaraa ba kottaawatukko kiittiis; shin kottaawati a ashkkaraa wadhdhidi, kushe mela yedettidosona. ¹¹ Qassi hara ashkkaraa etakko kiittiis. Eti akka wadhdhidi kaushshidi, kushe mela yeddidosona. ¹² Qassi heezzantto ashkkaraa kiittiis. Kiittidoogaa masunxxissidi, woiniyaa turaa giddoppe gaxi kessi olidosona.

¹³ “Woiniyaa turaa godai, ‘Yaatin taani waa-too? Taani siiqiyo ta na7aa kiittana; eti a bonchhanaakkonne ooni erii’ yaagidi qoppiis.

¹⁴ “SHin kottaawati a be7idi, bantta gidдон haasayiiddi, ‘Hagaa laattanaagee a; gadiyaa nu-ni laattanau a woroos’ yaagidosona. ¹⁵ Na7aa woiniyaa turaa giddoppe gaxaa kessidi woridosona.

“Simmi woiniyaa turaa godai eta waatane? ¹⁶ Yiidi, he kottaa oottiyaageeta wori wurssidi, woiniyaa turaa kottaa oottiya hara asau immana” yaagiis.

Asai heгаа siyidi, “Hegee hanoppo” yaagiis.

¹⁷ Yesuusi etakko xeellidi, “Yaatin, ‘Gimbbiyaageeti karidi ixido shuchchai godaa xaphuwaa minttiya, ubbaappe aadhdhiya shuchcha gidiis’ geetettidi maxaafan xaafettidaagee hegee aibee? ¹⁸ He shuchchaa bolli kunddiya ubbai meqerettana; shin he shuchchai asa bolli kunddikko, he kunddido uraa gaaccana” yaagiis.

*Giiraa Giironii Aggonii Giya Oishaa
(Maatiyoosa 22:15-22; Marqqoosa 12:13-17)*

¹⁹ Higgiyaa tamaarissiyaageetinne qeese ha-laqati Yesuusi ha leemisuwaa bantta bolli odi-doogaa erido gishshau, he wode a oiqqanau koyi-dosona; shin asaassi yayyidosona.

²⁰ Hegaassi injjetiyya wodiyaa naagidi, Yesuusa haasayissiiddi, a doonaappe balabaa demmidi, a oiqqinne deriyaa haariyaagaa wolqqaassinne a alaafettaassi aattidi immana mala, xillo mi-latiiddi xillo gidenna kafota akko yeddidosona.

²¹ He kafoti Yesuusa, “Tamaarissiyaagoo, neeni haasayiyoogeenne tamaarissiyoogee likke gidiy-oogaa nuuni eroos; neeni Xoossaa ogiyaa tumatet-tan tamaarissiyooqaappe attin, asa shaakkenna-gaa eroos. ²² Nuuni Roome biittaa Kawuwaa Qeesaarayyo giiraa giiriyoogee wogeeyye woga gidennee?” yaagidi oichchidosona.

²³ SHin Yesuusi eti cimmiyo cimuwaa eridi, “Tana aissi paacceetii? ²⁴ Issi santtimiyaa tana bessite; ha santtimiyaa bolli de7iya merainne sunttai oogee?” yaagidi eta oichchiis.

Oichchin, eti zaaridi, “Roome biittaa Kawuwaa Qeesaaraagaa” yaagidosona.

²⁵ Yesuusi eta, “Yaatikko Qeesaaraagaa Qeesaarassi, Xoossaagaa Xoossaassi immite” yaagiis.

²⁶ Asaa sinttan a haasayan a oiqqiyoojaa dem-manau danddayibookkona; heгаа gishshau, i zaarido zaaruwan garamettidi, co77u giidosona.

*Haiquwaappe Denddiyoobaa Oichchido Oishaa
(Maatiyoosa 22:23-33; Marqoosa 12:18-27)*

²⁷ Haiqqida asi denddena giya Saaduqaawe-tuppe issi issi asati Yesuusakko yiidi, ²⁸ hagaadan

yaagidi, a oichchidosona; “Tamarissiyaagoo, Muusee nuuyyo higgiiyaa xaafiiddi, ‘Machcho ekkida asi na7a yelennan haiqqikko, he haiqqidaagaa ishai a machchiyo aissidi, ba ishaayyo na7a yelanau bessees’ yaagiyaagaa xaafiis. ²⁹ Issi wode laappun ishantti de7iyaageetuppe bairai machchiyo ekkidi, na7a yelennan haiqqiis. ³⁰ Haiqqin naa77anttoi o aissii; ³¹ qassi heezzanttoikka o aissii; hegaadan laappunatikka na7a yelennan haiqqidosona. ³² Hegaappe guyyian, qassi he maccaasiyaa haiqqaaasu. ³³ Yaatin haiqqida asai haiquwaappe denddiyo gallassi, a etappe augaayyo machcho gidanee? Aissi giikko, laappunatikka o ekkidosona” yaagidosona.

³⁴ Yesuusi zaaridi, etassi hagaadan yaagiis; “Ha wodiya asai machchiyo ekkees; maccaageeti azinaa geloosona. ³⁵ SHin haiquwaappe denddidi, sinttappe yiya wodiyan de7anau bessiya attumaasainne maccaasai ekkennanne gelenna. ³⁶ Aissi giikko, eti kiitanchchatu mala gidiyo gishshau, naa77anttuwaa haiqqanau danddayokkona. Qassi eti haiquwaappe denddido gishshau, Xoossaa naata. ³⁷ SHin haiqqida asai denddanabaa Muusee geeshshidi erissii. Xaragettiya buuraabaa odiya sohuwanka Godaabaa i yootiiddi, ‘Abrahaama Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yaaqooba Xoossaa’ yaagiis. ³⁸ Ubbai ayyo merinau de7iyaageeta gidido gishshau, Xoossai merinau de7iyaageetu Xoossaa gidiyogaappe attin, haiqqidaageetu Xoossaa gidenna” yaagiis.

³⁹ Higgiyaa tamaarissiyaageetuppe issoi issoi Yesuusa, “Tamaarissiyaagoo, neeni giidoogee lo77o” yaagiis. ⁴⁰ Aissi giikko, naa77anttuwaa issibaakka a oichchanau xalibookkona.

Yesuusi Oonee Giya Oishaa

(Maatiyoosa 22:41-46; Marqqoosa 12:35-37)

⁴¹ Yesuusi qassi eta yaagiis; “Eti woigidi Kiristtoosa Daawita na7a giyoonaa? ⁴²⁻⁴³ Aissi giikko, Daawiti Mazamure Maxaafan, ‘Godai ta Godaa; “Taani ne morkketa
neeni yedhdha eqqiyoobaa oottana
gakkanaassi,
hagan taappe ushachcha baggaara utta” giis’
yaagiis.

⁴⁴ “Daawiti Kiristtoosa, ‘Godaa’ giidi xeesikko, yaatin Kiristtoosi waanidi, Daawita na7a gidii?” yaagiis.

Yesuusi, “Muuse Higgiyaa Tamaarissiyaageetuppe Naagettite” yaagiis

(Maatiyoosa 23:1-36; Marqqoosa 12:38-40)

⁴⁵ Yesuusi ba erissiyo ashkkarata asai ubbai siyishin, ⁴⁶⁻⁴⁷ “Higgiyaa tamaarissiyaageetuppe naagettite; eti adussa maayuwaa maayidi yuuyiy-oogaanne giyaa sohuwankka asai eta bonchchidi sarotiyooogaanne dosoosona; Aihuda woosa keetan daro lo77iya oidiyaa dosoosona; asi banttana imattiyoosankka bonchcho sohuwaa dosoosona. Eti am77etu keettaa bonqqidi, banttau lo77o milatanau Xoossaa woosaa adussoosona; eti ubbaappe aadhdiya pirddaa ekkana” yaagiis.

21

Am77ee Muxuwaataa (Marqqoosa 12:41-44)

¹ Yesuusi ubbasaa xeelliiddi, dure asai ba mi-ishshaa Beeta Maqidasiyan muxuwaataa yeggiyo saaxiniyan yeggiyoogaa be7iis. ² Issi daro hiyyeesa am77iyaa naa77u bakkannaa hegan yeggiyoogaa be7idi, ³ “Taani intteyyo tumaa gais; ha hiyyeesa am77iyaa ubbaappe darissada yeggaasu. ⁴ Aissi giikko, hageeti ubbai bantta palahida miishshaappe yeggidosona; shin a ba pacaappe bau de7iya aquwaa muleera imma aggaasu” yaagiis.

Beeta Maqidasee Qolettanaagaa Yesuusi Kasetidi Yootiis (Maatiyoosa 24:1-2; Marqqoosa 13:1-2)

⁵ Etappe issoi issoi Beeta Maqidasee lo77o shuchchaaninne Xoossaassi imettidaban lo77idaagaa haasayishin Yesuusi, ⁶ “Ha intte be7iyo ubbai issi shuchchi attennan, ubbai qolettana wodee yaana” yaagiis.

⁷ Yesuusi erissiya ashkkarati, “Tamaarissiyaa-goo, yaatin, hegee aude hananee? Hegee hanana wodiya erissiya malaatai aiba gidanee?” yaagidi a oichchidosona.

Yesuusi Meto Wodeenne Ufaissa Wodee Yaanaagaa Yootiis (Maatiyoosa 24:3-14; Marqqoosa 13:3-13)

⁸ Yesuusi, “Baloppite; naagettite; aissi giikko, daro asati ta sunttan, “Taani Kiristtoosa; wodee matattiis’ yaagiiddi, yaana. Eta kaallidi booppite.

⁹ Olanne ooshsha siyiyo wode dagammoppite;

aissi giikko, heгаа mala yohoi koiroora hanana bessees; shin hegee wurssettai gakkana matiis giyoogaa gidenna” yaagiis.

¹⁰ He wode Yesuusi haasayiiddi, “Deree deriyaa bolli, kawotettai kawotettaa bolli denddana. ¹¹ Biittai wolqqappe qaaxxiyoogee, daro sohuwan koshai, wurssiya harggee yaana. Yashissiyaabainne gita malaatai saluwaappe yaana.

¹² “SHin ha ubbai hananaappe kase, eti inttena oiqqananne waissana; ta sunttaa gishshau, inttena Aihuda woosa keettaa asatuyyo aattidi immananne; qasho keettanka qashissana. Qassi inttena kawuwaa sinttinne deriyaa haariyaagaa sintti efaana. ¹³ Hegee inttessi ta gishshau, eta sinttan markkattanau lo77o wode gidana. ¹⁴ Hegaa gishshau, issibaa intte wozanan oiqqite; hegee aibee giikko, intte waatidi zaaruwaa immanaakko, koiroora hirgoppite giyoogaa. ¹⁵ Aissi giikko, intte morkketuppe ooninne inttenaara eqettanaunne palamettanau danddayenna haasayaa minotettaanne aadhdhida eratettaa taani inttessi immana. ¹⁶ Harai atto inttena yelidaageetikka, ishantti, dabboti, laggetikka, inttena aattidi immana. Intteppekka issuwaa issuwaa eti worana. ¹⁷ Ta sunttaa gishshau, inttena ubbai ixkana; shin ¹⁸ intte huuphiyaa binnaanaappe issoinne xayenna. ¹⁹ Danddayan intte intte shemppuwaa ashshana.

*Yesuusi Yerusalaame Bashshaabaa Yootiis
(Maatiyoosa 24:15-21; Marqqoosa 13:14-19)*

20 “SHin wotaaddaran Yerusalaamee diretti uttidaashin intte be7iyo wode, Yerusalaame xayoi matattidoogaa erana. 21 He wode Yihudan de7iyaageeti deriyaakko baqatona; katama gidдон de7iyaageeti katamaappe kiyona; gaxa biittan de7iyaageeti katamaa geloppona. 22 Aissi giikko, Xoossaa maxaafatun xaafettidaagee ubbai polettana, Xoossai halo kessiyo wodee haggaa. 23 He wode shahaara maccaasatuyyoonne xanttiya maccaasatuyyo aayye7ana; aissi giikko, sa7aa bollan gita metoi yaana. Ha asaa bollankka iita hanqqoi yaana. 24 Eti qara bisuwan qanxxettidi haiqqana; eti dere ubban omoodettana; Aihuda gidenna asai bantta wode polettana gakkanaashin, Yerusalaame katamaa yedhdhana.

*Kiristtoosa Naa77antto Yuussaa
(Maatiyoosa 24:29-31; Marqqoosa 13:24-27)*

25 “Awa aifiyaaninne aginan xoolinttiyan malaatai beettana; sa7an de7iya issi issi dere asai abbainne beetai guummiyoogaa siyidi, hananabai etassi erettennan ixxin metootana. 26 Asai sa7aa bolli yaanabaa ubbaa naagiiddi, yashshan daafurana; aissi giikko, saluwan de7iya wolqqati qaaxxana. 27 He wode taani, Asa Na7ai, wolqqaaranne gita bonchchuwaara shaara giddoora yiishin, eti be7ana. 28 Hegee hananau doommiyo wode, intte wozettiyo wodee matiyo gishshau, xoqqu giidi, pude xeellite” yaagiis.

*Balasiyaa Giyo Mittaa Leemisuwaa
(Maatiyoosa 24:32-35; Marqqoosa 13:28-31)*

²⁹ Yesuusi etassi hagaadan yaagidi, leemisuwaa yootiis; “Balasiyo giyo mittiyoonne hara mitta ubbaa akeekite. ³⁰ Eta haittai aacaa doommiyoogaa intte be7iyo wode, bonee matattidoogaa intte ereeta. ³¹ Hegaadankka intte hegee haniyoogaa be7iyo wode, Xoossaa kawotettai gakkana matattidoogaa erana.

³² “Taani intteyyo tumaa odais; ha ubbabai hanana gakkanaashin, ha wodiyaasai haiqqi-ichchenna. ³³ Saloinne sa7ai aadhdhana; shin ta qaalai mulekka aadhdhenna.

Minnidi Naagiyoojaa

³⁴ “SHin muussan, ushshan, mattooninne aqossi hirggiyooban intte wozanai balenna mala, qassi intte qoppennan he gallassai intte bolli yeennaadan, inttena naagite. ³⁵ Aissi giikko, he gallassai sa7a ubban de7iya asa ubbaa piriyaadan oiqqana. ³⁶ Simmi intte he yaanabaa ubbaappe attanaunne ta sinttan Asa Na7aa sinttan, eqqanau danddayana mala, ubba wode Xoossaa woosan minnite” yaagiis.

³⁷ Yesuusi gallassi gallassi Beeta Maqidasiyan tamarissee; shin qammi qammi Dabira Zaita Deriyaa kiyidi aqees. ³⁸ Asa ubbai i tamarissiyoojaa siyanau guuraara akko Beeta Maqidasiyaa yees.

22

Kiristtoosa Bolli Maqettidosona
(Maatiyoosa 26:1-5; Marqqoosa 14:1-2;
Yohaannisa 11:45-53)

¹ Oittaa miyo Paasikaa Baalaa gallassaa bonchchiyo wodee gakkana matiis. ² Qeese halaqatinne higgiyaa tamarissiyaageeti asaassi yayyiyo gishshau, Yesuusa woriyo ogiyaa koyoosona.

Yihudai Yesuusa Aattidi Immanau Zoretaa Maayis

(Maatiyoosa 26:14-16; Marqqoosa 14:10-11)

³ Hegaappe guyyiyan, Seexaanai tammanne naa77u erissiyoo ashkkaaratuppe issuwan, Asqqoroota giyo Yihudan gelin, ⁴ Yihudai biidi, qeese halaqatuuranne Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata azaziyaageetuura, “Yesuusa waata aattada immoo” giidi haasayiis. ⁵ Haasayin eti ufaittidi, Yihudaa, “Nuuni neessi miishsha immana” yaagidi odidosona. ⁶ I ero yaagidi, asi bannasan etassi Yesuusa aattidi immanau injjetiya wodiya wochchees.

Yesuusi Aihudatu Paasikaa Maanau Giigettiis

(Maatiyoosa 26:17-25; Marqqoosa 14:12-21; Yohaannisa 13:21-30)

⁷ Oittaa miyo gallassaa bonchchiyo wodee gakkiiis. He gallassan Paasikaassi anqqara dorssa shukkanau bessees. ⁸ Yesuusi PHeexiroosanne Yohaannisa, “Nuuni Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallassan maana qumaa biidi giigissite” yaagidi kiittiis.

⁹ Kiittin, “Nuuni awan giigissanee?” yaagidi a oichchidosona.

¹⁰ Yesuusi eta hagaadan yaagiis; “Siyite; katamaa intte gelanau biishin, otuwan haattaa tookkida issi bitanee inttenaara gaittana. A kaallidi, i geliyo keettaa gelite. ¹¹ Gelidi

keettaawaa, ‘Tamaarissiyaagee nena, “Taani ta erissiyo ashkkaratuura Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallassan qumaa maanau imatta kifilee awaanee?” yaagees’ yaagite. ¹² Keettaawai inttena pooqiyaa bollan de7iya makettida aaho kifiliyaa bessana. Hegan qumaa giigissite” yaagiis.

¹³ Eti biidi, Yesuusi banttau yootidoogaadan demmidi, yaani Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallassi maana qumaa giigissidosona.

Qurbbaaniyaa (Godaa Kahuwaa) Ekkiyo Wogaa

(Maatiyoosa 26:26-30; Marqqoosa 14:22-26; Koiro Qoronttoosa 11:23-25)

¹⁴ Qumaa miyo wodee gakkinn, Yesuusi ba kiitido tammanne naa77atuura issippe maanau uttiis. ¹⁵ Uttidi yaagiis; “Taani waayettanaappe kasetada, inttenaara ha Paasikaa Baalaa bonchchiyo gallassan miyo qumaa maanau daro amottaas.

¹⁶ Aissi giikko, taani inttessi odais; hegee Xoossaa kawotettan polettana gakkanaashin, taani naa77anttuwaa heгаа miikke” yaagiis.

¹⁷ Yaagidi Yesuusi burccukkuwaa ekkidi, Xoossaa galatidi, “Heite; haggaa burccukkuwan de7iyaaggaa shaakkidi uyite. ¹⁸ Aissi giikko, taani inttessi odais; Xoossaa kawotettaa yaana gakkanaashin, hachchippe doommada woiniyaa eessaa uyikke” yaagiis.

¹⁹ Qassi oittaa ekkidi, Xoossaa galatiis; he oittaa menttidi, etassi immidi, “Hagee intteyyo imettida ta ashuwaa; haggaa tana hassayite” yaagiis.

²⁰ Kahuwaa mirggidoogaappe guyye baggan,

kaseegaadan burccukkuwaa etassi immidi, hagaadan yaagiis; “Hagee inttessi gukkiya ta suuttan maacettida ooratta maachchaa.

²¹ “SHin be7ite; tana aattidi immana bitanee tanaara masoofiyan issippe mees. ²² Aissi gi-ikko, taani Asa Na7ai, Xoossai ba qofaa qachchi-doogaadan bais; shin tana aattidi immana uraassi aayye7ana” yaagiis.

²³ Bantta giddoppe hegaadan oottanau ooni qoppidaakko, issoi issuwaa oichchidosona.

Ubbaappe Aadhdhiyai Oonee? Giyo Oishaa

²⁴ Qassi bantta ubbaappe ooni gitakko bantta gidдон palamettidosona. ²⁵ Palamettin Yesuusi eta yaagiis; “Ha sa7an de7iya kawoti bantta asaa godatoosona. Eta haariyaageeti kehiyaageeta geetettoosona. ²⁶ SHin intteppe gitatiyaagee intte ubbaappe guuxxiyaagaa mala gidanaappe attin, intte hegaadan hanoppite; inttena haariyaagee inttessi ashkkaradan hano. ²⁷ Qumaa maanau uttiyaagee giteeyye qumaa sinttau aattiyaagee gitee? Qumaa maanau uttidaagee gita gidennee? SHin taani intte gidдон qumaa sinttau aattiya ashkkara mala.

²⁸ “Qassi taani paacettiyo wode tana yeggibeen-naageeta. ²⁹⁻³⁰ Ta kawotettan taani qumaa miyo sohuwan intte maana malanne, uyana mala, qassi tammanne naa77u Israa7eela zaretu bolli pirddi-iddi, araatatun uttana mala, ta Aawai tana suntti-doogaadan, taani inttena sunttais” yaagiis.

PHexiroosi Kaddanaagaa Yesuusi Kasetidi Yootiis

(Maatiyoosa 26:31-35; Marqqoosa 14:27-31; Yohaannisa 13:36-38)

³¹ Godai, “Simoonaa, Simoonaa, akeeka; asai gisttiyaa harqqiyoogaadan, Seexaanai inttena harqqanau Xoossaa woossin, Xoossai ero giis. ³² SHin taani ne ammanoi bayenna mala, neessi Xoossaa woossaas; neeni taakko simmiyo wode, ne ishantta minttetta” yaagiis.

³³ Simooni, “Godau, taani nenaara qasho keettaa baanau, qassi nenaara haiqqanaukka giigaas” yaagiis.

³⁴ SHin Yesuusi, “PHexiroosaa, taani neeyyo odais; hachchi qammi, kuttoi waassanaappe kase, neeni tana eriyooгаа heezzutoo kaddana” yaagiis.

³⁵ Yesuusi ba erissiyo ashkkaratussi, “Korjjoi woi qarcciiti woi caammi bannan taani inttena kiittido wode, inttessi paccidabi de7ii?” yaagiis.

Yaagin eti, “Aibinne baawa” yaagidosona.

³⁶ Yesuusi eta, “SHin ha77i korjjoi woi qarcciiti de7iyoi ooninne ekki efo. Bisoi banna urai ooninne ba maayuwaa baizzidikka issi biso shammo. ³⁷ Aissi giikko, taani inttessi odais; Xoossaa maxaafan xaafettida tabai polettiyo gishshau, ‘Hagee mooranchchatuura paidettiis’ geetettidi xaafettidaagee tanan polettanau bessees” yaagiis.

³⁸ Erissiyo ashkkarati, “Godau, hagan naa77u bisoti de7oosona” yaagin Yesuusi, “Hegee gidana” yaagiis.

Yesuusi Dabira Zaita Deriyaa Woossiis
(Maatiyoosa 26:36-40; Marqqoosa 14:32-42)

³⁹ Yesuusi katamaappe kiyidi, haroodeegaadan Dabira Zaita Deriyaa kiyiis. Qassi erissiyo ashkkaratikka a kaallidosona. ⁴⁰ He sohuwaa gakkidi, “Paaciyaa intte gelennan attana mala, Xoossaa woossite” yaagiis. ⁴¹ SHuchchaa olin gakkiiyo sohuwaa keenaa etappe haakki biidi gulbbatidi ⁴² Xoossaa, “Ta Aawau, neeni koyiyoobaa gidikko, ha burccukkuwaa taappe digga; shin neeni koyiyoobai hanoppe attin, taani koyiyoobai hanoppo” yaagidi woossiis. ⁴³ Saluwaappe yiidi minttettiya kiitanchchai ayyo beettiis. ⁴⁴ Ba wozanaa gidдон mishettidi, daro minttidi woossee. I cawattiyo cawai sa7an xokkiya suutta milatees.

⁴⁵ Woosaappe denddidi, ba erissiyo ashkkaratukko guyye biis. Biidi eti daro qarettido gishshau, daafuridi xiskkidaageeta demmidi, ⁴⁶ “Aissi xiskkeetii? Paaciyaa gelennan attana mala, denddidi Xoossaa woossite” yaagiis.

Yesuusi Ba Morkketu Kushiyaan Oiqettiis
(Maatiyoosa 26:47-56; Marqqoosa 14:43-50; Yohaannisa 18:3-11)

⁴⁷ I biron hegaa haasayishin, asai yiis. Tammanne naa77u erissiyo ashkkaratuppe issi Yihudaa giyoogee he asaa kaalettiiddi, Yesuusa yeranau akko shiiqiis. ⁴⁸ SHin Yesuusi a, “Yihudaa, neeni tana Asa Na7aa yerada aatta immai?” yaagiis.

⁴⁹ Yesuusaara de7iya erissiyo ashkkarati heгаа be7ido wode a, “Godau, nuuni eta bisuwan shocanee?” yaagidosona. ⁵⁰ Etappe issoi qeese ubbatu halaqaa ashkkaaraa shocidi, a ushachcha haittaa qanxxi oliis.

⁵¹ SHin Yesuusi, “Aggite” yaagidi, a haittaa bochchidi pattiis.

⁵² Hegaappe guyyiyan, Yesuusi baakko yiida qeese halaqata, Beeta Maqidasiyaa wotaaddarata azaziyaageetanne cima asaa hagaadan yaagiis; “Tana pangga kessidi, pangga oiqqiyoogaadan oiqqanau bisonne dulla oiqqidi yiidetii? ⁵³ Taani Beeta Maqidasiyan gallassi gallassi inttenaara de7iyo wode tana oiqqibeekketa; shin hagee intte wodenne xumaa wolqqaa wode” yaagiis.

PHeexiroosi Yesuusa Kaddiis
(Maatiyoosa 26:57-58,69-75; Marqqoosa 14:53-54,66-72; Yohaannisa 18:12-18,25-27)

⁵⁴ Yesuusa qachchidi, qeese ubbatu halaqaa soo ekki efiidosona. Qassi PHeexiroosi haahuwan kaalliis. ⁵⁵ Eti dirssa gidдон tamaa eettidi, issippe uttidaashin, PHeexiroosikka eta gidдо gelidi, utti bayiis. ⁵⁶ Issi ashkkariyaa PHeexiroosi tamaa achchan uttidaagaa be7idaara tishshi ootta xeel-lada, “Hageekka aara issippe de7ees” yaagaasu.

⁵⁷ SHin PHeexiroosi, “Ha mishiree, taani a erikke” yaagidi kaddiis.

⁵⁸ Guuttaa gam77ishin, issoi PHeexiroosa be7idi, “Neenikka etaara issippe de7aasa” yaagiis.

SHin PHeexiroosi, “Hagoo, taani etaara issippe de7ikke” yaagiis.

⁵⁹ Hara bitanee issi saate gidiyaagaa keenaappe guyyiyan, “Ha bitaneekka Galiila asa gidiyo gishshau, aara de7iyoogee tuma” yaagidi minttidi odiis.

⁶⁰ SHin PHeexiroosi, “Hagoo, neeni giyoobai aibakko taani erikke” yaagiis. I biron haasayishin, sohuwaarakka kuttoi waassi aggiis. ⁶¹ Godai guyye simmidi, PHeexiroosa xeelliis. Xeellin PHeexiroosi Godai bana, “Neeeni hachchi kuttoi waassanaappe kase, heezzutoo tana kaddana” giidoogaa hassayiis. ⁶² PHeexiroosi kare kiyidi, mishettidi yeekkiis.

⁶³ Yesuusa oiqqida asati shocoosonanne a bolli qilliiocoosona. ⁶⁴ A aifiyaa goozidi, “Nena dechchidai oonee? Ane hananabaa yoota” yaagidi a oichchidosona. ⁶⁵ Qassi a hara daro cashshaa cayidosona.

*Yesuusa Pirda SHangguwaa Efidosona
(Maatiyoosa 26:59-66; Marqqaosa 14:55-64
Yohaannisa 18:19-24)*

⁶⁶ Wonttin dere cimati, qeese halaqatinne higyaa tamarissiyaageeti issisaa shiiqidi, Yesuusa bantta shiiqidosa efidi, ⁶⁷ “Kirsttoosi nenee? Nuussi oda” yaagidosona.

SHin i yaagidi zaariis; “Taani inttessi odikko, tana ammanekketa. ⁶⁸ Qassi taani inttana oichchikko odekketa; woi tana qashuwaappe birshshekketa. ⁶⁹ SHin taani Asa Na7ai, ha77ippe doommada, wolqqaama Xoossaappe ushachcha baggaara uttana” yaagiis.

⁷⁰ Eti ubbai Yesuusa, “Yaatin neeni Xoossaa Na7ee?” yaagidosona.

Yaagin i zaaridi, “Intte tana, ‘Neeni Xoossaa Na7aa’ giyoogaa tumaa geeta” yaagiis.

⁷¹ Eti, “Nuuni nu huuphiyan a doonaappe siyida; simmi hagaappe sinttan nuna ai markka koshshii?” yaagidosona.

23

*Yesuusa PHilaaxoosa Sintti SHiishshidosona
(Maatiyoosa 27:1-2,11-14; Marqqoosa 15:1-5;
Yohaannisa 18:28-38)*

¹ Eti ubbai issippe denddidi, Yesuusa PHilaaxoosakko efidosona. ² Efidi, “Hagee nu dere asaa balettishin, asai Roome biittaa kawuwaassi gira immenna mala diggishiinne qassi, “Taani kawuwaa’ yaagishin demmida” yaagidi Yesuusa mootuwaa doommidosona.

³ PHilaaxoosi Yesuusa, “Neeni Aihudatu kawoo?” yaagidi oichchiis.

Yesuusi zaaridi a, “Neenikka gaasa” yaagiis.

⁴ PHilaaxoosi qeese halaqatussinne asaassi odiiddi, “Ha bitaniyaa bolli taani harai atto issi moorokka demmabeikke” yaagiis.

⁵ SHin eti, “Hagee Galiilappe doommidi, harai atto haggaa gakkanaashinkka, Yihudaa biitta ubban tamarissiiddi, asa ooshshees” yaagidi mintidi yootidosona.

Yesuusi Heeroodisa Sintti SHiiqiis

⁶ PHilaaxoosi heggaa siyido wode, “I Galiila asee?” yaagidi oichchiis. ⁷ PHilaaxoosi Heeroodisi heemmiyo biittan Yesuusi de7iyooogaa eridi, he wode Yerusalaamen de7iya Heeroodisakko a yeddiis.

⁸ Heeroodisi Yesuusa be7anau daro wodiyaappe doommidi amotti uttido gishshau, a be7ido wode daro ufaittiis. I amottidoogee kase Yesuusabaa siyidoogaassa. Qassi Yesuusi oottiyo malaataappe be7ana yaagidi, qoppiiddi de7ees. ⁹ Heeroodisi Yesuusa darobaa oichchiis; shin Yesuusi ayyo ainne zaaribeenna. ¹⁰ Qeese halaqatinne higgiyaa tamaarissiyaageeti a minttidi mootiiddi, hegan eqqi bayidosona. ¹¹ Heeroodisinne a wotaaddarati Yesuusa karidi, a bolli qilliiccidosona. Alleequwaara de7iya maayuwaa a maizzidi, PHilaaxoosakko zaaridi yeddidosona. ¹² Hegaappe kase bantta gidдон morkketti uttida PHilaaxoosinne Heeroodisi he gallassi dabbotidosona.

*Yesuusa Bolli Haiquwaa Pirddidosona
(Maatiyoosa 27:15-26; Marqqoosa 15:6-15;
Yohaannisa 18:39-40; 19:1-16)*

¹³ PHilaaxoosi qeese halaqata, deriyaa haariyaageetanne asaa issippe xeesidi, ¹⁴ hagaadan yaagiis; “‘Asa balettees’ yaagidi ha bitaniyaa taakko ehiideta; be7ite; taani a intte sinttan qoridoogaappe guyyiyan, intte a mootido mootuwan a bolli ainne balabaa demmabeikke. ¹⁵ Qassi Heeroodisi a nuukko haa yeddido gishshau, a bolli ainne demmibeennaagee erettees. Be7ite; ha bitanee bana worissanau bessiyaabaa ainne oottibeenna. ¹⁶ Hegaa gishshau, taani a lissuwan garafada, birshsha yeddana” yaagiis. ¹⁷ PHilaaxoosayyo Paasikaa bonchchiyo gallasan issi ura qashuwaappe birshshiyo meezee de7ees.

18 SHin eti ubbai issippe, “Ha bitaniyaa worada nuussi Barbbaana birshsha” yaagiiddi wocamidosa. 19 Barbbaani kataman ooshshaa kessidi, asa worido gishshau, qasho keettan qashettidi de7ees.

20 PHilaaxoosi Yesuusa birshshanau koyidi, naa77anttuwaa etassi haasayiis. 21 SHin eti, “Masqqaliyaa bolli misimaariyan a xishada kaqqa! Kaqqa!” yaagiiddi wocamoosona.

22 Heezzanttuwaa PHilaaxoosi eta, “Aissi? I ai iitabaa oottidee? SHemppo worissiya iitabaa a bolli demmabeikke; heгаа gishshau, lissuwan a garafada, birshsha yeddana” yaagiis.

23 SHin Yesuusi masqqaliyaa bolli misimaariyan xishettidi kaqettana mala, eti qaalaa xoqqu oottidi, minttidi yootidosona. Eta wocamainne qeese halaqatu qalalai darido gishshau, 24 eti woossiiddi uttido pirddaa PHilaaxoosi Yesuusa bolli pirddiis. 25 Yaatidi kase eti birshshissarkkii yaagidi woossiiddi uttido bitaniyaa birshshissiis; birshshettidaagee ooshshaa gishshaunne shemppuwaa worido gishshau qashettida bitaniyaa. SHin eti Yesuusa bantta koyidoogaadan oottana mala, PHilaaxoosi a etassi aattidi immiis.

Yesuusa Kaqqidosona

(Maatiyoosa 27:32-44; Marqqoosa 15:21-32; Yohaannisa 19:17-27)

26 Yesuusa efiiddi, issi Simoona giyo Qareena bi-itta asi gaxaappe katamaa yiyaagaa oiqqidi, Yesu-usappe guyyeera tookkana mala, masqqaliyaa a bolli wottidosona.

27 Yeekkiiddinne waassiiddi uttida maccaasatinne keehi daro asai issippe a kaalliis. 28-29 SHin Yesuusi etakko simmidi, hagaadan yaagiis; “Yerusalaame maccaasatoo, taassi yeekkoppite; shin asai, ‘Maine maccaasati, na7a mulekka yelibeenna maccaasati, na7a mulekka xanttibeenna maccaasati bantta hailau’ yaagana gallassai yiyo gishshau, intte huuphessinne intte naatussi yeekkite. 30 He wode eti dereta, ‘Nu bolli kunddite!’ yaagana. Keratakka, ‘Nuna genttite!’ geettaa doommana. 31 Aissi giikko, eti qayye mittaa hagaadan oottiyaageeta gidikko, mela mittaa waataneeshsha?” yaagiis.

32 Iitabaa oottida naa77u asatakka Yesuusaara gattidi woranau efidosona. 33 Guuggiyaa giyo sohuwaa gakkidi, masqqaliyaa bolli misimaariyan Yesuusa xishidi kaqqidosona. He iitabaa oottidaageetakka he sohuwan issuwaa Yesuusappe ushachcha baggaara, issuwaa haddirssa baggaara, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi kaqqidosona. 34 Yesuusi, “Ta Aawau, eti bantta oottiyoogaa erenna gishshau, eta nagaraa atto ga” yaagiis.

A maayuwaa shaakkidi, saamaa yeggidosona. 35 Asai eqqidi xeellishin, deriyaa haariyaageeti, “Harata ashshiis; Xoossai doorido a i gidikko, ane bana ashsho” yaagiiddi a karidi qilliiccoosona.

36-37 Qassi wotaaddarati akko shiiqidi, woiniyaa eessaa caalaa ehiidi, “Neeni Aihudatu kawo gidikko, ane ne huuphiyaa ashsha” yaagidi a bolli qilliiccoosona.

38 Qassi, “Hagee Aihudatu kawuwaa” giidi, Giri-ike qaalan, Roomaisxxe qaalaaninne Ibraisxxe

qaalan xaafido xifatee a huuphessaara de7ees.

*Yesuusaara Kaqettida Naa77u Daafa Asata
(Maatiyoosa 27:38-44; Marqqoosa 15:27-32)*

³⁹ Iitabaa oottidi masqqaliyan kaqettida asatuppe issoi, “Neeni a gidikko, ane nenanne nunanne ashsha” yaagidi Yesuusa naassiiis.

⁴⁰ SHin hankkoi a, “Neeni haggaa mala pirddan de7aiddakka Xoossaassi yayyikkii? ⁴¹ Nuuni nu oosuwaa malaa ekkiyo gishshau, nuussi imettida pirddai bessiyaagaa; shin hagee ainne iitabaa oot-tibeenna” yaagidi a hanqqettiis.

⁴² I Yesuusa, “Yesuusaa, neeni ne kawotettaa wolqqan yiyo wode, tana dogoppa” yaagiis.

⁴³ Yaagin Yesuusi, “Taani neessi tumaa odais; hachchi neeni tanaara gannatiyan de7ana” yaagiis.

*Yesuusi Haiqqiis
(Maatiyoosa 27:45-56; Marqqoosa 15:33-41;
Yohaannisa 19:28-30)*

⁴⁴ He wode usuppun saate heera gidin, awai xumiis; uddufun saate gakkanaashin, biitta ub-ban sa7ai xumiis. ⁴⁵ Xumin Beeta Maqidasiyan kaqettida magalashoikka naa77u kiyidi, pooshetti wodhdhiis. ⁴⁶ Yesuusi qaalaa xoqqu oottidi, “Ta Aawau, taani ta shemppuwaa ne kushiyan wot-tais” yaagidi haiqqi bayiis.

⁴⁷ Mato halaqai heggaa be7idi, “Hagee tumu xillo asa” yaagidi Xoossaa galatiis.

⁴⁸ Heggaa be7anau issisaa shiiqi uttida asai ubbai heggaa be7ido wode, bantta tiraa bubbuxiiddi, soo simmidosona. ⁴⁹ Yesuusa eriya asai ubbainne

Galiilappe a kaallida maccaasati heгаа be7iiddi, haahuwan eqqidosa.

Yesuusi Moogettiis

(Maatiyoosa 27:57-61; Marqqoosa 15:42-47; Yohaannisa 19:38-42)

⁵⁰ Yaa7aa alaafetuppe issi Yooseefa giyo lo77o xillo bitanee de7ees. ⁵¹ Yooseefi eta zoretaanne eta oosuwaa dosibeenna. I Armmaatiyaasa geetettiya Aihudatu katamaa asa; qassi Xoossaa kawotettaa naagiiddi uttiis. ⁵² He bitanee PHilaaxoosakko biidi, Yesuusa ahaa ekkana woossiis. ⁵³ Yooseefi masqqaliyaappe ahaa wottidi, moogo afalan xaaxiis. Xaaxidi shuchchaa woocido asa moogiyo gonggoluwaa gidon kase ooninne moogettibeennaagan ahaa wottiis. ⁵⁴ Hegee Sambbataassi giigettiyo gallassa; Sambbatai doommana hanees.

⁵⁵ Galiilappe Yesuusaara yiida maccaasati Yooseefa kaalliiddi, Yesuusi moogettido gonggoluwanne a ahaa waati wottidaakko be7idosona. ⁵⁶ Be7idi soo simmidi, shittuwanne tiyettiyoobaa giigissidosona.

Higgee azaziyoogaadan, Sambbatan shemppi-dosona.

24

Yesuusi Haiquwaappe Denddiis

(Maatiyoosa 28:1-10; Marqqoosa 16:1-8; Yohaannisa 20:1-10)

¹ SHin woggaa gallassi wonttimaattan maccaasati bantta giigissido shittuwaa ekkidi, Yesuusi moogettido gonggoluwaa biidosona. ² Biidi,

gonggoluwaa doonaappe shuchchaa gonddorssi-
doogaa be7idosona. ³ SHin giddo gelidi, Godaa
Yesuusa ahaa demmibookkona. ⁴ Maccaasati,
“Haha! Laa hagee waaniichchidee?” yaagishin,
phooliya maayuwaa maayida naa77u asati eti
akeekennan eta matan eqqidosa. ⁵ Eti yayyidi,
sa7aa xeellidaashin, asati eta yaagidosona; “Paxa
de7iyaagaa haiqqida asaa sohuwan aissi koyeetii?
⁶⁻⁷ I denddiichchiis; hagan baawa. Yesuusi, ‘Tana
Asa Na7aa asai nagaranchchatussi aattidi im-
min, masqqaliyaa bolli tana misimaariyan xishin,
taani kaqettanaunne heezzantto gallassi dend-
danau bessees’ yaagidi kase Galiilan de7iyo wode,
inttessi odidoogaa hassayite” yaagiis.

⁸⁻⁹ Yaagin maccaasati Yesuusi giidoogaa has-
sayidi, i moogettido gonggoluwaaappe simmidi,
heгаа ubbaa tammanne isiini erissiyo ashkkara-
tussinne haratu ubbaassi odidosona. ¹⁰ Hegaa
Yesuusi kiittidoogeetussi odidai Magddala kata-
maappe yiida Mairaamo, Yohaano, Yaaqooba
aayyiyoo Mairaamonne, qassi etaara de7iya hara
maccaasata. ¹¹ He maccaasatu qalalai pattenna
haasaya misatin, Yesuusi kiittidoogeeti ammani-
bookkona. ¹² SHin PHeexiroosi denddidi, gong-
goluwaa woxxiis; hokkidi gonggoluwaa giddo
xeellidi, moogido afalaa xalaalaa be7iis. Hegaa
be7idi garamettiiddi, ba soo biis.

*Yesuusi Naa77u Erissiyo Ashkkaratussi Beettiis
(Marqoosa 16:12-13)*

¹³⁻¹⁴ Yesuusa kaalliyaaageetuppe naa77ati hanid-
abaa ubbaa bantta gidдон haasayiiddi, he gallassi
Yerusalaameppe naa77u saate keenaa haakkiya

Emaahuusa giyo qeeri katamaa boosona. ¹⁵ Biiddi eti issippe haasayishiininne zorettishin, Yesuusi ba huuphen etakko shiiqidi, etaara bees. ¹⁶ SHin eti a erenna mala, eta wozanaa jallissiiis.

¹⁷ Yesuusi eta, “Ha intte kayyottidi hemetti-iddi, issoi issuwaara haasayiyo yohoi aibee?” yaagiis. ¹⁸ Etappe issoi Qalayoopha giyoogee zaaridi, “Ha gidдон Yerusalaamen hanidabaa erennan Yerusalaame be7anau biida imatti ne xalaalee?” yaagiis.

¹⁹ Yesuusi, “I aibee?” yaagiis.

Eti hagaadan yaagidosona; “Xoossaa sinttaaninne asa ubbaa sinttan oosuwaaninne qaalan hananabaa yootiya mino gidida Naazireeta Yesuusabaa. ²⁰ Nu qeese halaqatinne deriyaa haariyaageeti haiquwaa pirddaassi a aatti immidi, masqqaliyaa bolli misimaariyan xishidi, a kaqqidosona. ²¹ SHin nuuni, ‘Israa7eelata ashshanaagee a’ yaagidi ufaissan naagoos. Qassi hegee ubbai hanoosappe hachchi heezzu gallassa gidiis. ²² Qassi nunaara de7iya issi issi maccaasati garamiyaabaa nuuyyo odidosona. Yesuusa moogido gonggoluwaa wonttimaattan biidi, ²³ a ahaa demmibookkona; “I paxa de7ees” yaagiya kiitanchchatu ajuutaa be7ida’ yaagiiddi guyye simmidosona. ²⁴ Nunaara de7iyaageetuppe issoi issoi gonggoluwaa biidi, maccaasati etassi giidoogaadan hanidaagaa be7idosona; shin Yesuusa be7ibookkona” yaagidosona.

²⁵ Yesuusi eta, “Intte aiba eeyya asee? Hananabaa yootiyaageeti odido ubbabaa intte wozanan ammananau waanidi gam77eetii? ²⁶ I

ha waayiyaa ekkanaunne ba bonchchuwaa bonchchettanau bessennee?” yaagiis.
²⁷ Yaagidi Muuse maxaafaappenne hananabaa yootiyaageetu maxaafaappe doommidi, Xoossaa maxaafatu ubban babai xaafettidaagaa etassi birshshiis.

²⁸ Eti bantta biyo qeeri katamaakko matishin, Yesuusi etassi haaho sohuwaa baanabaa milatiis; ²⁹ shin eti Yesuusa, “Sa7ai omariyo gishshau, nunaara aqa; sa7ainne qamma hanees” yaagidi teqqidosona. Hegaa gishshau, Yesuusi etaara aqanau geliis. ³⁰ Etaara qumaa maanau uttidi, oittaa ekkidi anjjiis; menttidi etassi immiis. ³¹ Eti a akeekana mala, eta aifee dooyettin, Yesuusa gididoogaa eridosona; erin i eta aifiyaappe geemmiis. ³² Eti bantta giddon, “I nuussi ogiyan odishiinne Xoossaa maxaafata birshshishin, nu wozanai mishettidi xuugettibeennee?” yaagidi haasayettidosona.

³³⁻³⁴ Eti sohuwaara denddidi, Yerusalaame simmidosona; tammanne isiini erissiyo ashkkaratinne etaara de7iyaageeti, “Godai tumu denddiis; Simoonikka a be7iis” yaagiiddi issippe shiiqi uttidaageeta demmidosona.

³⁵ He naa77ati ogiyan hanidabaanne Yesuusi oittaa menttiyo wode, eti a waati eridaakkonne etassi odidosona.

*Yesuusi Ba Erissiyo Ashkkaratussi Beettiis
 (Maatiyoosa 28:16-20; Marqqoosa 16:14-18;
 Yohaannisa 20:19-23; Yesuusi Kiittidoogeetu
 Oosuwaa 1:6-8)*

³⁶ Eti hegaa odishin, Yesuusi ba huuphen eta giddo yiidi eqqidi, “Sarotetta inttessi gido” yaagiis.

³⁷ SHin eti dagammidi yayyidosona. Qassi etassi moitillee beettiyaabaa milatiis. ³⁸ Milatin i eta, “Aissi dagammeetii? Intte wozanan aissi sireetii?” ³⁹ Taani tana gididoogaa, ta kushiyaanne ta tohuwaa be7ite; tana oiqqi xeellite; aissi giikko, moitillessi ashoinne meqetti baawa; shin intte be7iyooqaadan, taassi de7ees” yaagiis.

⁴⁰ Hegaa yaagidi, ba kushiyaanne ba tohuwaa eta bessiiis. ⁴¹ Hegee eta ufaissin, eti garamettidi, biron ammananau danddayibeenna gishshau i, “Hagan aibakko inttessi miyoobi de7ii?” yaagiis. ⁴² Xiixxido moliyaappe issi muxuwaanne eessaa ililuwaappe eti ayyo immin, ⁴³ ekkidi eta sinttan miis.

⁴⁴ I eta, “Taani inttenaara de7aidda, ‘Muuse higgian, hananabaa yootiyaageetu maxaafaaninne Daawita mazamuriyaa maxaafan tabai xaafettidaagee ubbai polettanau bessees’ yaagada, inttessi yootido yohoi haggaa” yaagiis.

⁴⁵ He wode, Xoossaa maxaafati giyoogee etassi gelana mala, eta wozanaa dooyiis. ⁴⁶ Dooyidi, hagaadan yaagiis; “ ‘I waayettanaunne heezantta gallassi haiquwaappe denddanau bessees. ⁴⁷ Qassi nagaraappe simmiyoogeenne nagaraa atto giyoogee Yerusalaameppe doommidi, Aihuda gidenna asa ubbaassi a sunttan odettanau bessees’ geetettidi xaafettiis. ⁴⁸ Ha yohuwaassi intte markka. ⁴⁹ Ta Aawai immana giidoogaa taani inttessi yeddana;

shin Xoossai saluwaappe yiya wolqqaa inttena afaladan maizzana gakkanaassi, Yerusalaame kataman naagite” yaagiis.

Yesuusi Saluwaa Pude Kiyiis

(Marqqoosa 16:19-20; Yesuusi Kiittidoogeeu Oosuwaa 1:9-11)

⁵⁰ Hegaappe guyyiyan, Biitaaniyaa giyo kata-maa gakkanaashin eta kaalettiis; ba kushiyaasinttau yeddidi, eta anjjiis. ⁵¹ Anjjiiddi etappe shaahettidi, saluwaa biis. ⁵² Eti ayyo goin-nidi, daro ufaissan Yerusalaame simmidosona. ⁵³ Xoossaa galatiiddi, paccennan Beeta Maqidasian de7idosona.

Wolaytta Bible **Portions of the Holy Bible in the Wolaytta language of Ethiopia**

copyright © 2004 SIM

© Faith Comes by Hearing

Language: Wolaytta

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

6baa8af2-99d9-51d5-a40a-ff54bdb9b793